

ΠΑΝΟΓΝΩΣΤΗΣ

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

ΠΟΛΙΤΙΚΗ - ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΚΗ - ΟΙΚΟΝΟΜΟΛΟΓΙΚΗ - ΝΟΜΟΛΟΓΙΚΗ - ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΗ - ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ
ΕΚΑΙΔΟΜΕΝΗ ΔΙΣ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ - ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: ΓΕΩΡΓΙΟΣ Ν. ΙΩΑΝΝΟΥ - ΑΘΗΝΑΣ 87

ΕΤΟΣ Α΄.

Ἀθήναι ἡ 30 Ἰανουαρίου 1922

ΑΡΙΘ. 9-10

ΤΑ ΠΑΡΟΝΤΑ ΦΥΛΛΑ ΔΡΑΧΜΑΙ 2.

ὄνειρο Ξενοπόλημα...!

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΟΛΙΤΕΙΑΚΑ - ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΚΑ - ΟΙΚΟΝΟΜΟΛΟΓΙΚΑ

ΔΙΠΛΩΜΑΤΟΥ. — Η Γερμανορωσική Συνθήκη.
ΟΙΚΟΝΟΜΟΛΟΓΟΥ. — Αί Ηνωμένοι Πολιτεῖαι καὶ τὰ Διασυμμαχικά Χρέη (μετ' εἰκόνας κ. Μπούν-τέν). — Τὸ Ἐσωτερικὸν Ἀναγκαστικὸν Δάνειον. (Διάφοροι ὁδηγίαι).

ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΑ - ΤΕΧΝΟΚΡΙΤΙΚΑ

ΚΩΣΤΗ ΠΑΛΑΜΑ. — Κομμάτια ἀπὸ τὴ «Βραδινὴ Φωτιά». — Quatuor: Ὁ Λόγος — Τὸ Πάθος — Ἡ Ἀμαδρυάδα — Ὁ Ποιητής. — Ἡ Ἐκδίκησις τοῦ Δάσους.
ΑΘ. Γ. ΚΥΡΙΑΖΗ. — Στὰ ῥόδα τῆς Πρωτομαγιάς (πρόζα).
ΑΝΘΙΜΟΥ ΧΛΩΜΟΥ. — Ὑστερόγραφα (πέντε δι' ἕκαστον φύλλον).
ΝΙΚΗΤΑ ΠΕΤΡΟΥΤΣΟΥ. — Νερατζούλα Φουντωμένη. (Ἑλληνικὸν πρωτότυπον διήγημα).
ΜΟΡΜΟΡΙΟ. — Ὅσα βλέπω κι' ὅσα σκέπτομαι. — (Τὰ σατυρικά μας).
Δ. ΓΡ. ΚΑΜΠΟΥΡΟΓΛΟΥ. — Τὸ ζήτημα τοῦ Παρθενῶνος (μετ' εἰκόνας ἀνεκδότου τοῦ 1810).
ΕΛΙΖ. Δ. — Ἀπὸ τ' ἀπομνημονεύματα τῆς γιαγᾶς (ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ).
ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΥ. — «Ὅπως μιλοῦμε» (Λογοτεχνικά ζητήματα).
ΓΕΩΡΓ. Ν. ΓΙΑΤΡΑΚΟΥ. — Mobilitas (Γράμματα ἀπὸ τὸ Ἄφρον — μετ' εἰκόνας).
Δ. ΓΡ. ΚΑΜΠΟΥΡΟΓΛΟΥ. — Ὁ Ὄρκος τοῦ Θαλασσινοῦ (Πρωτότυπον Ἑλληνικὸν Μυθιστόρημα).
HENRI ARDEL. — Ὅλα γίνονται (Μετάφρ. ΕΛΙΖ. Δ.).
Α. Μ. ALDANOV. — «Ἁγία Ἐλένη» — Μικρὰ Νῆσος (Μετάφρ. Χ. Χ. Δ.).

ΠΑΛΑΙΑ ΚΑΙ ΝΕΑ — ΝΕΑΙ ΕΚΔΟΣΕΙΣ — ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

ΑΠΥΡΕΤΟΛ-ΑΠΥΡΕΤΟΛ Νέα καταπότια αποτελεσματικὰ κατὰ τῶν ἐλωδῶν πυρετῶν

UROGENAL - ΟΥΡΟΖΕΝΑΛ

Ἀπαράμιλλος σκευασία κατὰ τῆς ἀρθρίτιδος, ῥευματισμῶν, ψαμμιάσεως καὶ παθήσεων τῶν νεφρῶν.

INJECTIONS COURIER - ΕΝΖΕΙΟΝ ΚΟΥΡΙΕ

Εἰδικὴ σκευασία πρὸς ἀποτελεσματικὴν θεραπείαν τῆς βλεννορροίας.

ΔΙΑΡΚΗΣ ΠΑΡΑΚΑΤΑΘΗΚΗ

Παρὰ τῷ ἀντιπροσώπῳ Π. ΧΡΟΝΟΠΟΥΛῶ, ὁδὸς Βερανζέρου 14 — ΑΘΗΝΑΙ

ΜΗ ΠΩΛΕΙΤΕ ΤΑ ΣΤΕΜΜΑΤΑ ΣΑΣ ΚΑΤΩ ΤΗΣ ΑΞΙΑΣ ΤΩΝ

ΔΙΟΤΙ ΣΑΣ ΕΞΑΣΦΑΛΙΖΟΥΝ ΤΟΚΟΝ 6 $\frac{1}{2}$ % ΕΠΙ ΠΛΕΟΝ ΔΕ ΚΑΙ ΕΝΑ ΛΑΧΕΙΟΝ ΚΑΤΑ ΤΡΕΙΣ ΜΗΝΑΣ

ΕΑΝ ΕΧΕΤΕ ΑΜΕΣΟΥΣ ΑΝΑΓΚΑΣ ΕΝΕΧΥΡΙΑΣΑΤΕ ΤΑ ΣΤΕΜΜΑΤΑ ΣΑΣ

ΕΙΣ ΤΗΝ ΕΘΝΙΚΗΝ ΤΡΑΠΕΖΑΝ

ΥΠΟΧΡΕΟΥΤΑΙ ΝΑ ΣΑΣ ΔΑΝΕΙΣΗ ΤΟ ΗΜΙΣΥ ΤΗΣ ΑΞΙΑΣ ΤΩΝ ΜΕ ΤΟΚΟΝ 6 %

Χονδρική καὶ λιανικὴ πώλησις

ΚΑΠΝΩΝ ΚΑΙ ΣΙΓΑΡΕΤΤΩΝ

Ὅλων τῶν Καπνοβιομηχανικῶν Οἰκῶν

— ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΚΟΜΜΑΤΑΣ —

Ἀθηνᾶς 105 — Ἀθήναι

ΣΙΓΑΡΕΤΤΑ

— ΝΕΙΛΟΣ —

ΠΑΝΟΓΝΩΣΤΗΣ

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

ΠΟΛΙΤΙΚΗ · ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΚΗ · ΟΙΚΟΝΟΜΟΛΟΓΙΚΗ · ΝΟΜΟΛΟΓΙΚΗ · ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΗ · ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ
ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ ΔΙΣ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ - ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: ΓΕΩΡΓΙΟΣ Ν. ΙΩΑΝΝΟΥ - ΑΘΗΝΑΣ 87

ΕΤΟΣ Α'.

Ἀθῆναι ἡ 30 Ἰαννουαρίου 1922

ΑΡΙΘ. 9-10

ΠΟΛΙΤΕΙΑΚΑ - ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΚΑ - ΟΙΚΟΝΟΜΟΛΟΓΙΚΑ

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ

Η ΓΕΡΜΑΝΟΡΩΣΣΙΚΗ ΣΥΝΘΗΚΗ

(Ὡς τὴν κρίνουν οἱ Γάλλοι)

Ἡ εἰρηνικὴ, ἐργατικὴ καὶ συνδιαλλακτικὴ Γαλλία ἐμφανίζεται, χάρις εἰς τὰς Ρωσσογερμανικὰς δολοπλοκίας, ὡς τὸ Εὐρωπαϊκὸν φόβητρον. Ἡ Γαλλία κατηγορεῖται ὡς κραδαινουσα νῦν τὸ ξίφος τοῦ милитарισμού, ὡς ἡ δρεγομένη νὰ καταλάβῃ καὶ ἄλλας χώρας, ὡς ἡ ἀρνούμενη ν' ἀποδεχθῇ, παρὰ τὰς ἐν τῇ Ἄνω Σιλεσίᾳ δολοφονίας καὶ τὴν ἐρυθρὰν στρατιάν, τὰς ἀβλαβεῖς στρατιωτικὰς διακοπὰς, τὸ μεταπολεμικὸν τοῦτο κήρυγμα τοῦ Λούδ Τζώρς.

Ἡ Ἀγγλία, ἡ Γερμανία, ἡ Ρωσσία μάτην προτείνουσι τὸν ἀφοπλισμὸν. Τίς δ' ἀπειλῶν αὐτάς; Οἱ Ἄγγλοι δὲν γειτνιάζουσι πρὸς ταραχοποιοὺς γείτονας, πάντοτε ἐτοίμους πρὸς εἰσβολήν, οὐδὲ ἀνησυχοῦσιν διὰ τὰ πολεμικὰ πλῆθη, ἅτινα ἐπέτρεψεν εἰς τὴν Γαλλίαν ἡ Συνδιάσκεψις τῆς Βασιγκτῶνος θὰ προσβάλωσι τὰς ἀκτὰς αὐτῶν. Οἱ Γερμανοὶ, ὅλος ὁ κόσμος τὸ γνωρίζει, οὐδέποτε ἔπαυσαν προετοιμάζοντες, ὑπὸ τὰ ἀβλαβῆ βέλη τοῦ Ἑρμοῦ, τὸν πόλεμον τῆς αὔριον. Καὶ μετὰ τὴν φυγὴν τοῦ Ἑρμοῦ, ἡ φενάκη τοῦ ἐμπορίου μεταβάλλεται εἰς πυρῆνα βομβαρδισμού. Ὡς πρὸς τὴν Ρωσσίαν, τί διακινδυνεύει αὕτη προτείνουσα τὸν ἀφοπλισμὸν, οὕσα βεβαίαι διὰ οὐδεὶς ποτε θὰ δυνηθῇ νὰ διατρέξῃ ταύτην πρὸς πιστοποίησιν τοῦ ἀφοπλισμοῦ τῶν συντρόφων - στρατιωτῶν. Εὐτυχῶς ἡ μειδιῶσα καὶ σταθερὰ ἐνεργητικότης τοῦ Μπαρτοῦ κατέρριψε τὸ σχέδιον τοῦτο, ὅπερ ἐμφανίζεται οὕτως ὡς μία συμπαιγνία πρὸς ἐκκρίσιν τῆς πρὸς τὴν Γαλλίαν συμπαιγνίας τῆς μεγάλης ταύτης εἰρηνευτικῆς συνελεύσεως, εἰς ἣν πλείστοι ἀντιπρόσωποι προσήλθον κρύπτοντες ὑπὸ τὰ ἐνδύματά των τὰ δπλα των.

Ὁ Μπαρτοῦ συμβολίζων τὸν πόθον τῆς Γαλλίας εἰς τὸ νὰ συνεργασθῇ εἰς τὴν οἰκονομικὴν τῆς Εὐρώπης ἀνάρθωσιν ἡδυνήθη εὐθὺς ἀμέσως νὰ προσανατολισθῇ

πρὸς τὴν κατάστασιν, ἣν ἤθελε νὰ δημιουργήσῃ ἡ δολιότης τοῦ συντρόφου Γαιτσερίν.

«Κύριοι Ρῶσσοι, ἀποσύρετε πρῶτοι τὰς στρατιάς σας, καὶ εὐθὺς ἀμέσως θὰ ὀμιλήσωμεν περὶ τοῦ ἀφοπλισμοῦ. Ἐν ταῦτοις δὲν ἀρνούμεθα νὰ βοηθήσωμεν ὑμᾶς εἰς τὴν ἐκμετάλλευσιν, ἴσως ὡς ἀστοί, ἀλλὰ πάντοτε μεθοδικῶς, διὰ τὰ ἄπειρα πλούτη τῶν χωρῶν σας αἵτινες, ὦ! τῆς εἰρωνείας, ἀποτελοῦσι τὰς μᾶλλον κεφαλαιοκρατικὰς χώρας τοῦ σύμπαντος».

Ὁ σύντροφος Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν τῆς Ρωσίας γνωρίζει τοῦτο τοσοῦτον καλῶς, ὥστε ἀνταλλάσων τὸν σκουφὸν τοῦ δι' ὕψηλοῦ πλίου, βαδίζει νῦν μεταξὺ τῶν ἀστῶν τῆς Εὐρώπης προσπαθῶν νὰ σαγηνεύσῃ τοῦτους διὰ τῶν πετρελαίων καὶ τῆς πλατίνης. Θὰ συγκατετίθετο μάλιστα, ἀλλὰ δὲν τοῦ τῷ ἐπέτρεψαν, νὰ παρακαθήσῃ εἰς τὴν Συνδιάσκεψιν τῶν Τραπεζῶν. Τοῦτο ἐλάχιστα ἐνδιαφέρει τὸν Ὑπουργὸν τοῦ Λενίν.

Οἱ Ρῶσσοι ἐχρησιμοποίησαν εἰς τὴν διπλωματίαν των (Γερμανικῆς κατασκευῆς) τὰς πλέον τελειοποιημένας μεθόδους τῶν παρελθόντων καὶ παρόντων Ἀνακτοβουλιῶν. Ἐφερον εἰς φῶς τὴν τελευταίαν στιγμὴν, χωρὶς παντάπασι νὰ προηγηθῶσι δημόσια καὶ θεωροῦντες συνεδριάσεις, πρὸ τῶν ἐκπλήκτων ὀμμάτων τῶν συμμάχων μίαν μικρὰν συνθήκην κατ' ἐπίφασιν εἰρηνικὴν, τῆς ὁποίας ὅμως οἱ μυστικοὶ παραμειναντες ὄροι, κατ' ἀπομίμησιν τῆς παλαιᾶς Εὐρωπαϊκῆς πολιτικῆς, προβλέπουσι τὸ ἐνδεχόμενον τῆς γερμανορωσσικῆς συμπράξεως πρὸς κατάρριψιν τῶν ὑπὸ τῆς Ἀντάντ ὑπογραφείσων πολεμικῶν συνθηκῶν. Καὶ ἤδη ὁ Τρότσκι ἐξορκίζει τοὺς συντρόφους-στρατιώτας νὰ παραμείνωσι σταθεροὶ ὑπὸ τὰ δπλα.

Μεταξὺ τῆς Ρωσίας καὶ Γερμανίας δὲν ὑπάρχουσι πλέον διαφοραί, ἀλλ' ὑπάρχει συμφωνία εἰς τὸ ν' ἀποσπάσωσιν ἀπὸ τὴν ἀστικὴν Εὐρώπην τὰ λάφυρα τῶν Κεντρικῶν Αὐτοκρατοριῶν.

Ἦδη ἡ Συνδιάσκεψις τῆς Γενούης θὰ ἔχῃ ὡς τελικὸν ἀποτέλεσμα τὸ νὰ ἐπανιδρύσῃ τὸ Ρωσσογερμανικὸν οὐκοδόμημα, οὗτινος ἔργον ἔσται ἡ μετάθεσις τῆς μεθόδου τῆς Πρωσίας εἰς τὴν παλαιὰν γραμμὴν καὶ εἰς προσεχῆς μέλλον τὸν διαμελισμὸν τῆς Πολωνίας καὶ τῶν

ανεξαρτήτων σλαυϊκών δημοκρατιών. Ίσως πρό του έπαπειλόντος τούτου κινδύνου ο Λούδ Τζώρτζ θα έννοήση τέλος ότι είναι άπαραίτητον, ίνα ή Γαλλία και ή Άγγλία βίψωσιν εις τήν εύρωπαϊκήν πλάστιγγα, τήν έστρεβλωμένην και προσκλίνουσαν, τό βάρος των δπλων και δυνάμεών των.

ΔΙΠΛΩΜΑΤΗΣ

ΔΙΕΘΝΗ ΟΙΚΟΝΟΜΟΛΟΓΙΚΑ

ΑΙ ΗΝΩΜΕΝΑΙ ΠΟΛΙΤΕΙΑΙ ΚΑΙ ΤΑ ΔΙΑΣΥΜΜΑΧΙΚΑ ΧΡΕΗ

(Ειδικώτερα περί της Ελλάδος)

Αί άγγλικαί προτάσεις, των ούσιωδών όρων των όποιών επ' εόχάτων έδημοσιεύθησαν περιλήψεις, δέν έγένοντο εύμενώς άποδεκταί έν ταις Ηνωμέναις Πολιτείαις. Ο κ. Μελλόν, Υπουργός του Δημοσίου Θησαυρού, εδήλωσεν ότι τό ζήτημα της άκυρώσεως των χρεών των συμμαχικών χωρών δέον να τεθή εκτός πάσης συζητήσεως. Αί Ηνωμέναι Πολιτείαί, τό γε νυν έχον, δέν θα ήδύναντο να δεκθώσιν, όπως έγκαταλείψωσι τας πιστώσεις, ως ήνοιξαν και ών (κεφάλαια και τόκοι) λήγοντος του Ιουνίου 1921 άνήρχοντο εις :

Table with 2 columns: Κράτη (Countries) and Ποσόν προκαταβολών εις δολάρια (Amount of advance payments in dollars). Rows include Βέλγιον, Κούβα, Τσεχοσλοβακία, Γαλλία, Μεγάλη Βρετανία, Ελλάς, Ιταλία, Λιβηρία, Ρουμανία, Ρωσσία, Σερβία, and Σύνολον.

Άπέναντι των προκαταβολών τούτων άπεδόθησαν τά εξής ποδά :

Table with 2 columns: Κράτη (Countries) and Ποσόν (Amount). Rows include Μεγάλη Βρετανία, Γαλλία, Ρουμανία, Βέλγιον, Κούβα, Σερβία, and Σύνολον.

Είς άντίκρουσμα των δανείων τούτων ή Κυβέρνησις των Ηνωμένων Πολιτειών έχει εις χείρας της όμολογίας, πληρωτέας επί τη έμφανίδει, των όφειλεσιών Κυβερνήσεων. Αί όμολογίαί αύται άποφέρουσι τόκον 8 % έτησίως. Τήν 15ην Μαΐου 1921 (ν. ήμ.) οί πληρωθέντες τόκοι άνήρχοντο εις 431.738.338 δολάρια οί δε μη είδότη έκκαθαρισθέντες τοιοῦτοι προσήγγιζον τά 922 εκατομμύρια δολλαρίων. Τό Κογκρέσον και ή κοινή άμερικανική γνώμη ούδέποτε ήθελον έπιτρέψει τήν άκύρωσιν του όλου ή μέρους του χρέους τούτου, και από της άπόψεως ταύτης αί άγγλικαί προτάσεις δέν είναι δυνατόν να γίνωσιν άποδεκταί. Άποκρουσθείσης της γνώμης ταύτης ήναγκάσθησαν να επανέλθωσιν αί Ηνωμέναι Πολιτείαί επί

σταθερωτέρου διακανονισμού των διαδυσμαχικών χρεών και ούτως επελήθησαν της συζητήσεως του νομοσχεδίου Πενρόζ. Ζωνραι συζητήσεις, πολλακίς δοιμύταται, έμπαθείς διαμάχαι, εις ως επεδόθησαν τά πολιτικά κόμματα, έκκυρίαρχσαν της δευτέρας εξαμηνίας 1921.

Επιδείθη παρά τιότι των έντολέων Πολιτειών τινων ότι άν έγένετο άποδεκτή ή προτεινομένη λύσις, τό Άμερικανικόν Δημοσίον προϋτίθετο να θυσιάσθι χάριν των όφειλεσιών Έπικρατειών τό πλείστον μέρος των πόρων αυτού. Γερουσιασταί τινές και πλείστα μέλη της Βουλής έζήτησαν τήν προσθήκην διατάξεως εις τό κατατεθέν νομοσχέδιον, τεινούσης εις έξαναγκασμόν των Κρατών των στερουμένων των αναγκαίωντων έσόδων να καταβάλλωσι τούς δεδουλευμένους τόκους έντός προθεσμίας έξ μηνών. Προϋτάθη προόετι τροπολογία, δι' ής επεδιώκετο ή πληρωμή άποζημιώσεως εις τούς έπιδοτρατευθέντας άνδρας, ής τό όλικόν ποσόν να ήτο ίσον προς τό κεφάλαιον και τούς τόκους. Τέλος επείδεισαν τό ήάσμα του γαλλικού υπεριαλισμού και της ναυτικής υπεροχής της Άγγλίας επί τοδούτου, ώστε επί έπτά μήνας είχε διακοπή πάσα δοβαρά συνεννόησις μεταξί των Ηνωμένων Πολιτειών και των Εύρωπαϊκών Χωρών.

Τέλος επήλθε σύμφωνία επί τινος σχεδίου περιλαμβάνοντος πέντε άρθρα, όπερ έκνυώθη λήγοντος του παρελθ. Φεβρουαρίου. Τά παρά του Υπουργού του Θησαυροφυλακείου ένασκούμενα καθήκοντα άνετέθησαν εις Έπιτροπήν κληθείσαν επί των ξένων χρεών, άποτελουμένην εκ πέντε μελών, ής πρόεδρος μόν καθίσταται αύτός ούτος ο Υπουργός του Δημ. Θησαυρού, τά δε λοιπά μέλη διορίζονται, κατόπιν συνεννόησεως της Γερουσίας, υπό του Προέδρου της Δημοκρατίας.

Είς τήν Έπιτροπήν ταύτην άνετέθη ή παγιοποιήσις ή ή άναβολή των προθεσμιών της πληρωμής των τόκων ή των τόκων έν ταύτφ και του κεφαλαίου, πάσης όμολογίας ξένης εύρισκόμενης σύμμερον εις χείρας των Ηνωμένων Πολιτειών της Άμερικης, ή πάσης όμολογίας εκπροθέσμως γενομένης δεκτής (εις ταύτας περιλαμβάνονται αί όμολογίαί αί κατακρατηθείσαι υπό των United States Grain Corporation, των Υπουργείων των Στρατιωτικών, Ναυτικών και Περιθάλψεως) άπορρουσών εκ του παγκοσμίου πολέμου, ή ή μετατροπή εις έντοκα γραμμάτια ή νέας όμολογίας, εκδιδομένων παρά των όφειλεσιών εις άντικατάστασιν των παλαιών και υπό οίανδήποτε κατηγορίαν και όρους όφρουσών ώρισμένης χρονολογίας λήξεως, ως επίσης ώρισμένου τόκον, και έξηδωλισμένον από πάσης άπόψεως, λαμβανομένων πρωτίτως υπ' όψει των συμφερόντων των Ηνωμένων Πολιτειών.

Έν πάση περιπτώσει αί διατάξεις του νόμου τούτου δέν δύνανται να έρμηνευθώσιν ως παρέχουσαι τό δικαίωμα εις τήν Έπιτροπήν ν' αναβάλη τήν λήξιν των γραμματίων ή όμολογιών πέραν της 15ης Ιουνίου 1947, ούδέ να καθορίση τόκον έλάσσονα των 4 1/4 %. Επίσης ή Έπιτροπή μετά τήν υπό της ξένης Κυβερνήσεως σύμφωνως προς τας διατάξεις του αυτού νόμου παγιοποιήσιν ή μετατροπήν των όμολογιών, άποζενούται πάσης έξουσίας επί των ούτω παγιοποιηθέντων ή μετατραπεισών όμολογιών.

Ο αύτός νόμος δέν δύναται να έρμηνευθί ως έπιτρέπων τήν ανταλλαγήν των γραμματίων ή όμολογιών ξένης Κυβερνήσεως δι' όμοίων έτέρας τοιαύτης, ή τήν έξόφλησιν μέρους του χρέους, εκτός της περιπέσεως της καταβολής, δι' άλλου οίοι όποτε τρόπον. Ως έμφαίνεται εκ του κειμένου του Νόμου τά κα-

θόκοντα, άτινα θα ένήσκει μόνος ο Υπουργός του Θησαυροφυλακείου κατά τό άπορριθθέν υπό του Κογκρέσου νομοσχέδιον άνατίθενται εις Έπιτροπήν, ήτις συμμεριζομένη της ευθύνης θα ενεργή έντατικώτερον έλεγχον.

Η διάταξις ή έπιτρέπουσα τό ληξιπρόθεσμον του όλου χρέους τήν 15ην Ιουνίου 1947 έγένετο εύμενώς άποδεκτή, και ούτω θα εκδοθώσιν όμολογίαί διαρκείας 25 έτών, έν φ' άντιθέτως κατά τας διατάξεις τας σχετικάς προς τό Δάνειον της Έλευθερίας, τά 1/5 του χρέους τούτου είχε ληξιπρόθεσμα μέχρι του 1938, ήτοι διαρκείας δέκα έξ έτών.

Ο Νόμος καθορίζων τήν έκτασιν της άρμοδιότητος της Έπιτροπής εις μόνην τήν διενέργειαν της παγιοποιήσεως, χωριστά κατ' Έπικράτειαν και άπ' ευθείας και άπαγορεύων τήν μεταβίβασιν όμολογιών Κράτους εις Κράτος ήρερι άνωμαλίαν τινά εις οικονομικά πράξεις των μετά των Ηνωμένων Πολιτειών συμβληθέντων Κρατών, καθ' όσον τοιουτοτρόπως αύται δέν δύνανται να δεκθώσιν Γερμανικά ή άλλης Έπικρατείας όμολογίας, σκοπούσας τήν μείωσιν των χρεών των. Είναι άλληθές ότι από της πρώτης συζητήσεως του νομοσχεδίου ο Υπουργός του Θησαυροφυλακείου εδήλωσεν ότι ούδέποτε διέβλεπε τήν δυνατότητα της τοιαύτης μεταβιβάσεως.

Η έκτέλεσις του προγράμματος της παγιοποιήσεως των διαδυσμαχικών χρεών ή απαιτήση άναμφιδόλως χρονικόν διάστημα έτους. Έν πρώτοις θα κεφαλαιοποιηθί τό εκ τόκων προερχόμενον έν δωδεκατομμύριον δολλαρίων, καθ' όσον ούδέν πιεστικόν μέτρον μέλλει να άσκηθί επί των όφειλεσιών Έπικρατειών προς άμεσον καταβολήν. Φρονείται γενικώς ότι ή Μεγάλη Βρετανία θα δυνηθί να προβή εις τήν ένασχίη της πληρωμής των τόκων των παγιοποιησόμενων όμολογιών άμα τφ πέρατι των εργασιών της Έπιτροπής. Αμφισβητείται άν ή Γαλλία και ή Ιταλία θα δυνηθώσιν να καταβάλωσι και αύται τόσον ταχέως, τοδούτω δε μάλλον δέν θα δυνηθί και ή Ελλάδα να πληρωθί, άφ' ού αύτη εύρίσκειται έν έμπολέμω είσότη καταστάσει και τά έσοδα του Κράτους, τακτικά ή έκτακτα, άπορροφούνται σχεδόν έξ όλοκλήρου εις τας πολεμικάς δαπάνας, εις ως δέον να περιληθώσιν και τά κοινύλια τά χρησιμοποιούμενα δια περιθάλψεις των εκ του πολέμου θυμάτων.

Ειδικώτερον τελευταίον πραγματικόν έπιχείρημα τού άδύνατου της ταχέως εκπληρώσεως της περι ής πρόκειται ύποχρέωσεως της Ελλάδος προς τήν Άμερικην είναι και ή ένεργεια της ένεστώσης Κυβερνήσεως Γούναρη περί άναγκαστικού δανείου 1,600 εκατομμυρίων δραχμών, όπερ διατίθεται έξ όλοκλήρου εις τήν πληρωμήν ύποχρεώσεων του Κράτους προς έσωτερικούς του δανειστάς και άφ' έτέρου, όπως δυνηθί ή Ελλάδα ν' ανταποκριθί επί τι χρονικόν διάστημα εις τας ύπερόγκους πολεμικάς δαπάνας.

Υπόχρονδι δύο άπόψεις, ως οί Άμερικανοί δέον να λάβωσιν υπ' όψει. Σχεδόν τό όλον του δανεισθέντος ποσού έξωδεύθη εις τήν ίδίαν αυτών πατριδα δια τήν άγοράν οίτου και πολεμικού ύλικού, ώστε εκ τούτου δέν κατέστησαν πτωχότεροι. Η έποχή, καθ' ήν τά δάνεια ταύτα συνωμολογήθησαν τό χροσούν δολλάριον είχε άπολέσθι μέρος της άγοραστικής του ικανότητος. Τό Άμερικανικόν δυνάλλαγμα εκτοτε νύξησε και αύξάνει επί πολύ. Ωστε δικαίον είναι ού μόνον να χορηγηθώσιν εύκολίαί εις τας όφειλεσιές έπικρατείας, αλλά και πλέον έτι να ελαττωθώσιν τά δάνεια ταύτα, λαμβανομένης υπ' όψιν έν τφ καθορισμφ της τιμής του δυνάλλαγματος εκάστης χώρας

της έποχής της συνωμολογήσεως των δανείων και ούχι της τρεχούσης άξίας. Τοιαύτη είναι και ή πρότασις των Άγγλων δια τά ιδικά των άπέναντι των ξένων δάνεια.

Άν όμως εις τοιαύτην πρότασιν κατέβυγεν ή Μ. Βρετανία, της όποίας ο Υπουργός του Θησαυροφυλακίου τήν 19ην Άπριλίου έ. έ. εις τήν Βουλήν των Κοινοτήτων κατά τήν ύποβολήν του Προϋπολογισμού 1922-23 είρέθη εις τήν εύχάριστον θέσιν να δυν-

Ο'κ. Μπουντέν άντιπρόσωπος των Ηνωμένων Πολιτειών παρά τη Έπιτροπή των Έπανορθώσεων.

λώσθι ότι κατά τήν άρχαιμένην χρήσιν πραγματοποιείται πλεόνασμα 43.500.000 λιβρών στερολινών και ότι τοῦτο ένθαρρύνει τήν Κυβέρνησιν, όπως προτείη έλάττωσιν δαδων τινων (ζακχάρως, τείου, καφέ, κακάου, ταχυδρομικών τελών κλπ.) ποίαις άρά γε θα ήδύνατο ή Ελλάδα να ύποβάλη προτάσεις, άφ' ού, ως έρρέθη, ή έμπόλεμος κατάστασις της έξακολουθεί και τά έσοδα του Δημοσίου Ταμείου διατίθενται εις πολεμικάς δαπάνας :

Κατά τήν διευθέτησιν του διεθνούς τούτου οικονομολογικού ζητήματος θα έδει να έπικρατήσθι πνεύμα επεικειας δια τήν Ελλάδα, ίνα δυνηθί αύτη να εκπληρωθί τας ύποχρεώσεις της, δεδομένου μάλιστα ότι τό ποσόν του χρέους της έν σχέσει προς τας άλλας όφειλεσιές καταβολή υπό της Ελλάδος να μη κλονίσθι τήν οικονομικήν ευεξίαν της Άμερικης !

Μία δε συναής ένεργεια παρά τη Κυβερνήσει των Ηνωμένων Πολιτειών και παρά τφ κ. Μπουντέν, άντιπροδώπω τούτων παρά τη Έπιτροπή των Έπανορθώσεων, εκ μέρους της Ελλάδος δέν θα ήτο άσκοπος, ίνα μη βραδύτερον εύρεθώμεν άντιμέτωποι άποφάσεως, ήτις θέλει περιπλέξει τήν οικονομικήν κατάστασιν της χώρας.

ΤΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΝ ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΟΝ ΔΑΝΕΙΟΝ⁽¹⁾

(Συμπληρωματικά ὁδηγία ἀφορῶσα τὸ κοινόν)

Ἐν συνεχείᾳ τῶν εἰς τὸ προηγούμενον φύλλον μας δημοσιευθεισῶν ὁδηγιῶν περὶ ἀναγκαστικοῦ δανείου παραθέτομεν κατωτέρω πάσας τὰς νέας ὁδηγίας ἀφορῶσας τὸ κοινόν, εἰλημμένες ἐκ σχετικῶν ἐγκυκλίων τοῦ Γενικοῦ Λογιστηρίου τοῦ Κράτους.

Ἐπι' εὐκαιρίᾳ πληροφοροῦμεν τὸ φίλον ἀναγνωστικόν κοινόν τοῦ «Παντογνώστου» ὅτι λίαν προθύμως παρέχομεν εἰς πάντας ἐρμηνευτικὰς ὁδηγίας ἢ πληροφορίας, μὴ τυχόν περιληφθείσας εἰς τὰς κατωτέρω καὶ προηγουμένας ὁδηγίας τοῦ Γεν. Λογιστηρίου.

Υφιστάμενα ὑποχρεώσεως

Τὸ ἄρθρον 7 τοῦ νόμου 2749⁽²⁾ κανονίζει τὸν τρόπον τῆς

(1) Εἰς τὸ προηγούμενον τεύχος (φύλλα 7-8) σελ. 85 ὑποσ. 8 ἐν τῷ πίνακι προσθετικῶν συνθετικῶν φόρων ἐκ παραδρομῆς ἀνεγράφη ὡς πρῶτον ποσοστὸν 2% ἀντὶ τοῦ ἄρθρου 4%.

(2) Παραθέτομεν ἐνταῦθα τὸ ἄρθρον τοῦτο, ἵνα ἐν συνδυασμῷ μετὰ τῶν ἀνωτέρω ὁδηγιῶν, κατ' ἐπιθυμίαν αὐτῶν καλῶς.

Ἄρθρον 7.

Αἱ μέχρι τῆς ἐνάξεως τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος νόμου ὑφιστάμενα ὑποχρεώσεως πρὸς οἰαδήποτε φυσικὰ ἢ νομικὰ πρόσωπα καὶ πρὸς τὸ Δημόσιον αὐτό, δύνανται, ἐντὸς τριμήνου ἀπὸ τῆς ἐνάξεως τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος νόμου, νὰ ἐξοφλῶνται ὑπὸ τῶν ὀφειλετῶν διὰ συγχρόνον καταβολῆς, τοῦ μὲν ἡμίσιου αὐτῶν διὰ τῶν προσωρινῶν τίτλων ἢ καὶ διὰ τῶν ὀριστικῶν ὁμολογιῶν τοῦ δανείου ἐπὶ τῇ ὀνομαστικῇ αὐτῶν ἀξίᾳ πρὸς τῷ δεδουλευμένῳ τόκῳ κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς ἐξοφλήσεως, τοῦ δὲ ἑτέρου ἡμίσιου διὰ τραπεζογραμμάτων νέου τύπου, τῶν δικαιούχων ὄντων ὑποχρέων εἰς τὴν ἀποδοχὴν τῆς τοιαύτης ἐξοφλήσεως τῆς ἀπαιτήσεώς των καὶ πρὸ τῆς λήξεως τῆς πρὸς πληρωμὴν τοῦ χρέους προθεσμίας, ἐκπιπτομένου τοῦ τυχόν προκαταβληθέντος τόκου διὰ τὸ μὴ δεδουλευμένον χρονικὸν διάστημα.

Ἐπιτρέπεται καὶ μερικὴ ἐξόφλησις ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς ὅρους, ἀλλὰ κατὰ δόσεις οὐχὶ μικροτέρας τοῦ τρίτου τῆς ὑφισταμένης ὀφειλῆς κατὰ τὴν ἐναρξίν τῆς ἰσχύος τοῦ νόμου.

Καθ' ὅμοιον τρόπον πληρώνονται καὶ τὰ ἐνδίκια τῶν κατοικιῶν καὶ καταστημάτων τὰ πληρωθῆναι μέχρι τῆς 30ῆς προσεχούσης Ἰουνίου, πλὴν τῶν ἐνοικίων τῶν μεταβαλλομένων πρὸς ἐκμισθωσιν κατοικιῶν πρὸς θερικὴν διαμονήν.

Ἀρνούμενων τῶν δανεισῶν τὴν ἐξόφλησιν τῆς ἀπαιτήσεώς των, μετὰ ἔμπρακτον προσφορὰν, οἱ ὀφείλονται ἀπαλλάσσονται τῆς ὀφειλῆς διὰ καταθέσεως, συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τῆς πρώτης παραγράφου, παρὰ τῇ Ἐθνικῇ Τραπεζῇ τῆς Ἑλλάδος, ἢ τῷ Ταμείῳ Παρακαταθηκῶν καὶ Δανείων, ἐντὸς τῆς ἀνω προθεσμίας, ἐπ' ὀνόματι τῶν δανεισῶν των, εἰδοποιουμένων ἐπιμελείᾳ τοῦ ὀφειλέτου καὶ δικαιουμένου νὰ πληρωθῶσι παρὰ τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς ἢ τοῦ Ταμείου Παρακαταθηκῶν καὶ Δανείων, ὁποτεδήποτε, δι' ἐξοφλήσεως γνωμῆς κατὰ τὰς διατάξεις τῆς 1ης παραγράφου τοῦ παρόντος ἄρθρου.

Ἡ αὐτὴ παρὰ τῇ Τραπεζῇ κατάθεσις καὶ παρὰ ταύτης πληρωμὴ γίνεται καὶ εἰς πάσαν περίπτωσιν, καθ' ἣν καὶ ἰδίᾳ λόγῳ κατασχεσέως δὲν εἶναι δυνατὴ κατὰ νόμον ἢ παρὰ τοῦ ὀφειλέτου πρὸς αὐτὸν τὸν δανειστὴν καταβολή.

Αἱ Τράπεζαι, ὡς καὶ τὸ Ταμεῖον Παρακαταθηκῶν καὶ Δανείων, δικαιούνται διὰ δημοσίευσέως αὐτῶν, δημοσιευομένης εἰς τρία τοῦλάχιστον ἐκ τῶν εὐρέως κυκλοφορούντων ἐν Ἀθήναις ἡμερησίων φύλλων, νὰ προσκαλέσωσιν τοὺς ἐξ ὧν οἷα δῆποτε αἰτίας δυνευσίας των κατ' εἶδος πιστωτικῆς σχέσεως καὶ οὐχὶ κατ' ἄτομον πρὸς ἐκπλήρωσιν τῶν πρὸς αὐτοὺς ὑποχρεώσεών των. Αἱ πρὸς τοὺς μὴ προσελθόντας δανειστὰς ὑποχρεώσεως τῆς ὀφειλετρίας Τραπεζῆς, ἢ τοῦ Ταμείου Παρακαταθηκῶν καὶ Δανείων, ὁποτεδήποτε καὶ ἂν ἐκπληρωθῶσιν ἐξοφλοῦνται παρ' αὐτῆς κατὰ τὰς διατάξεις τῆς 1 παραγράφου τοῦ παρόντος ἄρθρου.

Αἱ Τράπεζαι καὶ τὰ Ταμεινῆρια δὲν δικαιούνται νὰ προσκαλέσωσι πρὸς ἐξόφλησιν τοὺς παρακαταθέτας τῶν παρ' αὐταῖς ταμεινῆριων εἰμῇ μόνον μετὰ πρόσκλησιν καὶ ἐξόφλησιν πάσης παρ' αὐταῖς ἄλλης φύσεως καταθέσεως.

ἐντὸς τριμήνου ἐξοφλήσεως τῶν μέχρι τῆς ἐνάξεως τῆς ἰσχύος αὐτοῦ ὑφισταμένων ὑποχρεώσεων. ὀρίζει ὅτι αὐταὶ δύνανται νὰ ἐξοφλῶνται ὑπὸ τῶν ὀφειλετῶν διὰ συγχρόνον καταβολῆς, κατὰ μὲν τὸ ἡμῖσιον αὐτῶν διὰ Στεμμάτων πρὸς τῷ δεδουλευμένῳ τόκῳ κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς ἐξοφλήσεως, κατὰ δὲ τὸ ἕτερον ἡμῖσιον διὰ Γεωργίων Σταύρων.

Κρίνοντες σκόπιμον νὰ ἀναπτύξωμεν ἐνταῦθα ἐκτενέστερον ὅσα ἀνεφέραμεν περὶ τῆς ἐννοίας τοῦ ὅρου «ὑφιστάμενα ὑποχρεώσεως», προσθέτομεν τὰ ἑξῆς:

ὑπὸ τὴν φράσιν «ὑφιστάμενα κατὰ τὴν ἐναρξίν τῆς ἰσχύος τοῦ νόμου ὑποχρεώσεως» νοοῦνται μόνον αἱ γεγεννημένα πρὸς πληρωμὴν ὑποχρεώσεως μέχρι τῆς ἡμέρας, καθ' ἣν ἤρξατο ἡ ἰσχύς τοῦ νόμου καὶ περὶ ὧν ἐκέκμητο ὁ πιστωτὴς δικαίωμα νὰ ἀξιῶσιν τὴν πληρωμὴν, καὶ οὐχὶ πάσα ὑποχρεώσεως ἐκπηγάσσοι μὲν ἐκ συναλλακτικῆς αἰτίας πρὸ τῆς ἰσχύος τοῦ νόμου συνομολογηθείσης, τῆς ὁποίας ὁμως τὴν ἐκτέλεσιν καὶ πληρωμὴν ἐξ οἰοῦδηποτε λόγου, εἴτε ρητῶς ἐν τῇ συναλλακτικῇ σχέσει θεθέντος εἴτε ἐξυπακουομένου, δὲν ἠδύνατο νὰ ἀξιῶσιν ὁ πιστωτὴς πρὸ τῆς ἰσχύος τοῦ νόμου, ἀλλὰ μετ' αὐτήν.

Παραθέτομεν τὰ ἑξῆς παραδείγματα:

1) Ὡς πρὸς τοὺς ὀφειλέτας τοῦ Δημοσίου ἐκ φόρων ἢ ἄλλων ἐσόδων. Ἴνα ὑποχρεώσεως πρὸς πληρωμὴν θεωρηθῇ ὑφισταμένη, ἀπαιτεῖται ὁ φορολογικὸς κατάλογος ἢ ἄλλος τις νόμιμος τίτλος νὰ κατέστη ὀριστικὸς ἢ νὰ εἶνε ἀπαιτητὸς κατὰ τὰς κειμένας τῶν νόμων διατάξεις.

2) Ὡς πρὸς τὰς συμβάσεις:

α) Ἐπὶ προαγορῶν ἐμπορευμάτων ἐν πλῶ, ἐὰν τὸ προπωληθὲν πρᾶγμα παραδοθῇ μετὰ τὴν ἰσχύν τοῦ νόμου, τὸ ἀντίτιμον θὰ καταβληθῇ εἰς Γεωργίους Σταύρους ἢ νέου τύπου χαρτονομίσμα, καθόσον πρὸ τῆς παραδόσεως καὶ μέχρι τῆς ἰσχύος τοῦ νόμου δὲν ἠδύνατο ὁ πωλητὴς νὰ ἀξιῶσιν τὴν καταβολὴν τοῦ ἀντιτίμου. β) Ἐπὶ ναυλώσεως, ὅταν ὁ ναυλὸς ἔχει συμφωνηθῇ πληρωτέος εἰς δραχμὰς ἅμα τῷ κατάπλῳ τοῦ ἀτμόπλοιου εἰς τὸν λιμένα τοῦ προορισμοῦ, τὸ ἀτμόπλοιο δὲ κατέφθασε μετὰ τὴν ἰσχύν τοῦ νόμου, ὁ ναυλὸς θὰ πληρωθῇ εἰς Γεωργίους Σταύρους ἢ νέου τύπου χαρτονομίσμα. διότι δὲν ἔδικαιούτο ὁ πλοιοκτῆτης νὰ ἀπαιτήσῃ τοῦτον πρότερον. Τὸ αὐτὸ θέλει συμβῆναι καὶ εἰς τὴν περίπτωσιν καθ' ἣν τὸ πλοῖον κατέπλευσε τυχόν τὴν πρωίαν τῆς 25 Μαρτίου, ἧτοι πρὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ νόμου εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως, λαβούσης χώραν ἐντὸς τῆς ἡμέρας ταύτης, καθόσον ἡ ἡμέσα λαμβάνεται ὑπ' ὄψει ἀδαιρέτως καὶ ὁ νόμος ἰσχύει καθ' ὅλην αὐτῆς τὴν διάρκειαν. γ) Ἐπὶ τῶν ἀκολουθῶν περιπτώσεων. Α. ἂν πρὸ τῆς ἡμέρας τῆς ἰσχύος τοῦ νόμου παρεδόθη καὶ παρελήφθη τὸ ἀντικείμενον τῆς ἀγοραπωλησίας, ἢ παρεσχέθη ἢ συμπεφωνημένη ἐργασία, ἢ ἐξετελέσθη καὶ ἐπιστοποιήθη ἐν ταῦτῳ τὸ ἔργον ἢ κατ' ἄλλον τρόπον διεπιστώθη ἡ πλήρης ἐκτέλεσις αὐτοῦ, κατὰ τὰς ἰδιαιτέρας μεταξὺ τῶν συμβαλλομένων συμφωνίας. Εἰς ὅλας αὐτάς τὰς περιπτώσεις ἐγεννήθη ὑποχρεώσεως πρὸς πληρωμὴν πρὸ τοῦ νόμου, ἐκέκμητο δὲ ὁ δικαιούχος τὸ δικαίωμα νὰ ἀξιῶσιν τὴν πληρωμὴν, κατ' ἀκολουθίαν ἢ ἐξόφλησις τῆς ὑποχρεώσεως θὰ γίνῃ κατὰ τὸ ἡμῖσιον διὰ κυκλοφορούντος νομίσματος καὶ κατὰ τὸ ἡμῖσιον διὰ Στεμμάτων.

Ἐὰν ὁμως συνήφθη μὲν ἡ σύμβασις ἢ συμφωνία πρὸ τοῦ νόμου, ἀλλ' ὡς ἐκ τῆς φύσεως αὐτῆς ἢ τῶν ἰδιαιτέρων ὄρων

Οἱ παντὸς εἶδους μισθοί, τὰ ἡμερομίσθια, αἱ συντάξεις, τὰ βοηθήματα καὶ τὰ μερίσματα τοῦ μετοχικοῦ ταμείου τοῦ κατὰ γῆν στρατοῦ, τοῦ Ναυτικοῦ ἀπομαχικοῦ ταμείου, ὡς καὶ τοῦ Ταμείου τῶν χηρῶν καὶ ὀρφανῶν τῶν ἀξιοματικῶν τοῦ Β. Ν. πληρώνονται εἰς ἀκέραιον διὰ κυκλοφορούντος νομίσματος.

Ἐξαιροῦνται τῆς τοιαύτης δι' ὁμολογιῶν ἐν μέρει ὑποχρεωτικῆς πληρωμῆς: 1) χρεὴ πρὸς ἀλλοδαποὺς κατοικούντας εἰς τὴν ἀλλοδαπήν. 2) Πάσα ὑπὸ τοῦ Δημοσίου πληρωμὴ διὰ τὴν ὑπηρεσίαν τῶν Ἐθνικῶν Δανείων.

Τὰ παρὰ τῷ Ταμείῳ Παρακαταθηκῶν καὶ Δανείων λόγῳ ἐγγυήσεως κατατεθειμένα χρηματικὰ ποσά, τῶν ὁποίων δὲν ἐπιτρέπεται κατὰ τὸν νόμον ἀπόδοσις ἐντὸς τῆς τριμήνου προθεσμίας, ἐξοφλοῦνται καὶ μετ' αὐτὴν κατὰ τὰς διατάξεις τῆς 1 παραγράφου.

ὕψ' οὗς συνήφθη, πρόκειται νὰ ἐκτελεσθῇ, ἢ νὰ ἐξακολουθήσῃ ἐκτελουμένη μετὰ τὸν νόμον. Ὡς λ. χ. παραδόσις τοῦ ἀντικειμένου τῆς συμφωνίας εἰς προθεσμίαν συμπίπτουσαν μὲ χρόνον μεταγενέστερον τῆς ἰσχύος τοῦ νόμου: ἐκτέλεσις τοῦ ἔργου δι' ἐργολαβίας, καθ' ἣν μέρος μὲν ἐξετελέσθη πρὸ τῆς ἰσχύος τοῦ νόμου, τὸ δὲ ὑπόλοιπον ἐκτελεσθήσεται μετὰ τὴν ἰσχύν αὐτοῦ: περιοδικὴ παροχὴ τροφίμων ἢ ἄλλων εἰδῶν δι' ἐργολαβίας κλπ. Εἰς ὅλας ταύτας τὰς περιπτώσεις διὰ τὸ μετὰ τὴν ἰσχύν τοῦ νόμου παραδιδόμενον ἀντικείμενον, ἢ διὰ τὸ ἀντίτιμον τοῦ μετὰ τὴν ἰσχύν τοῦ νόμου ἐκτελουμένου ἔργου ἢ τῶν μετὰ τὴν ἰσχύν τοῦ νόμου παραδιδόμενων τροφίμων κλπ. ἢ πληρωμὴ θὰ γίνῃ ὀλοσχερῶς διὰ κυκλοφορούντος νομίσματος (Γεωργίον Σταύρων), ἐκπιπτομένης ἐννοεῖται τῆς γενομένης τυχόν προκαταβολῆς πρὸ τῆς ἰσχύος τοῦ νόμου.

Ἐξαιρέσειν τῆς ἀνωτέρω ἀρχῆς καθιέρωσεν ὁ νόμος: 1) ἐπὶ τῶν ἐνοικίων τῶν πληρωθησομένων μέχρι τῆς 30ῆς τοῦ προσεχούσης Ἰουνίου (ἄρθρ. 7 § γ'), καὶ 2) ἐπὶ τῶν χρηματικῶν συμβάσεων (ὡς λ. χ. δανείου, παρακαταθήκης), ὧν ἡ ἐξόφλησις ἐξαρτᾶται ἐκ τινος προθεσμίας, μεταγενεστέρας τοῦ νόμου. Ἐπὶ τῶν συμβάσεων τούτων ὥρισεν ὁ νόμος ὅτι δύνανται ὁ ὀφειλέτης, ἐντὸς τριμήνου ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ νόμου νὰ ἀξιῶσιν τὴν ἐξόφλησιν τῆς ὀφειλῆς του, κατὰ τὸ ἡμῖσιον διὰ κυκλοφορούντος νομίσματος καὶ κατὰ τὸ ἡμῖσιον διὰ Στεμμάτων, τοῦ δικαιούχου ὄντος ὑποχρέου εἰς τὴν ἀποδοχὴν τῆς τοιαύτης ἐξοφλήσεως τῆς ἀπαιτήσεώς του καὶ πρὸ τῆς λήξεως τῆς πρὸς πληρωμὴν τοῦ χρέους προθεσμίας. Ἐν τῇ περιπτώσει δὲ ταύτῃ ἐκπίπτειται καὶ ὁ τυχόν προκαταβληθεὶς τόκος διὰ τὸ μὴ δεδουλευμένον χρονικὸν διάστημα. Ὑπεθυμίζομεν ἐνταῦθα ὅτι ἐπιτρέπεται καὶ μερικὴ ἐξόφλησις, ἀλλὰ κατὰ δόσεις οὐχὶ μικροτέρας τοῦ ἐνὸς τρίτου τῆς ὑφισταμένης ὀφειλῆς.

Τελωνειακά τέλη.

Προκειμένου ὁμως περὶ εἰσπράξεως ἐν τοῖς τελωνείοις εἶναι ἀνάγκη νὰ προσθέσωμεν εἰδικὰς τινὰς ὁδηγίας.

Τὰ τελωνειακά τέλη βεβαιούνται καὶ εἰσπράττονται συγχρόνως ὑπὸ τῆς αὐτῆς δημοσίας ἀρχῆς. Δὲν δύναται νὰ ἐννοηθῇ κεραιωσὶς τὸν στάδιον τῆς βεβαίωσεως ἀπὸ τῆς εἰσπράξεως, ὡς συμβαίνει εἰς τὰ ἔσοδα τὰ εἰσπραττόμενα ἐν τοῖς ταμείοις, ὅπου ἄλλη εἶναι ἡ βεβαίουσα καὶ ἄλλη ἡ εἰσπράττουσα ἀρχή. Ὅλαι αἱ ἐν τῷ τελωνεῖῳ ἐνεργούμεναι ἀλληλοδιαδόχως πράξεις πρὸς τελωνισμόν τοῦ ἐμπορεύματος—ἀπὸ τῆς καταθέσεως τῆς διασαφήσεως ἢ τῆς αἰτήσεως ἀναλώσεως καὶ ἐρεξῆς—ἀποτελοῦν μίαν ἐν τῷ συνόλῳ πράξιν, τὴν τοῦ τελωνισμοῦ, τῆς ὁποίας τὸ τελευταῖον σημεῖον εἶναι ἡ πληρωμὴ τῶν ἐκκαθαρισθέντων τελῶν εἰς τὸ ταμεῖον τοῦ τελωνείου. Ἀπὸ τοῦ σημείου τούτου γεννᾶται τὸ δικαίωμα τοῦ ἰδιώτου νὰ ἀξιῶσιν τὴν παραλαβὴν τοῦ ἐμπορεύματος καὶ ἡ ἀντίστοιχος ὑποχρεώσις τοῦ Δημοσίου νὰ χορηγήσῃ τὴν ἀδειαν ἐξαγωγῆς αὐτοῦ ἐκ τοῦ Τελωνείου.

Ἡ κατάθεσις καὶ ἡ χρέωσις τῆς διασαφήσεως ἢ τῆς αἰτήσεως ἀναλώσεως δὲν ἀποτελεῖ τίτλον ἀπαιτητῶν ἐπὲρ τοῦ Δημοσίου, δυνάμει τοῦ ὁποίου νὰ δύναται τοῦτο νὰ καταδιώξῃ τὸν κύριον τοῦ ἐμπορεύματος πρὸς εἰσπραξίν τῶν τελωνειακῶν τελῶν, ἐφόσον τὸ ἐμπόρευμα παραμένει ἐν τῷ Τελωνεῖῳ. Τὸ δικαίωμα ὅπερ ἔχει τὸ Δημόσιον εἶναι τὸ τῆς ἐκποίησησεως τοῦ ἐμπορεύματος, ἐὰν δὲν προσέλθῃ ἐντὸς ὁρισμένης προθεσμίας ὁ δικαιούχος νὰ παραλάβῃ τοῦτο⁽³⁾, ὅπερ ὁμως δικαίωμα εἶχεν ἐκ τοῦ νόμου τὸ Δημόσιον καὶ εἰς τὴν περίπτωσιν καθ' ἣν δὲν προσήρχετο κἂν ὁ δικαιούχος νὰ καταθέσῃ διασάφησιν⁽⁴⁾. Κατ' ἀκολουθίαν τῶν ἀνωτέρω ἢ κατάθεσις καὶ χρέωσις τῆς διασαφήσεως μὴ γεννᾶται ὑπὲρ τοῦ Δημοσίου δικαίωμα προσηκτικῆς κατὰ τὸν καταθέτου διώξεως,—ἐπ' ὅσον τὸ ἐμπόρευμα δὲν παρελήφθη ὀλοσχερῶς—δὲν δημιουργεῖ καὶ κατ' αὐτοῦ ἀντίστοιχον ὑποχρέωσιν ὑφισταμένην πρὸ τοῦ νόμου καὶ ὡς ἐκ τούτου δὲν δύναται νομίμως οὗτος νὰ ἰσχυρισθῇ ὅτι τὰ μὴ καταβληθέντα ὑπ' αὐτοῦ πρὸ τῆς 25 Μαρτίου τέλη δι-

(3) Ἄρθρ. 28—33 τοῦ νόμου 1165 περὶ τελωνειακοῦ ὀργανισμοῦ. (4) Δι' ἐδικαστικῆς ἀζητήτων ἄρθρ. 39—45.

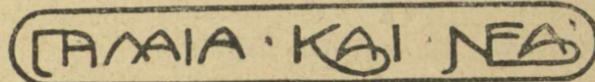
καίονται νὰ καταβάλῃ καὶ μεταγενεστέρος εἰς μικτὸν νόμισμα. Ἡ τυχὸν δὲ γενομένη ὑπὸ τοῦ ἐμπόρου προκαταβολὴ δὲν δύναται νὰ ληφθῇ ὡς προπληρωμὴ τῶν τελωνιακῶν τελῶν, πραγματοποιηθεῖσα πρὸ τῆς ἰσχύος τοῦ νόμου, διότι ἡ προκαταβολὴ αὕτη ἀποτελοῦσα κατάθεσιν λόγῳ ἐγγυήσεως, μὲχρις ἀποπερατώσεως τοῦ τελωνισμοῦ, εἶνε ἐπιστρεπτέα εἰς τὸν καταβαλόντα, μετὰ τὴν πληρωμὴν τῶν τελῶν.

Φόρος καταναλώσεως καπνοῦ.

Ὅτι ἀνωτέρω εἵπομεν περὶ τελωνειακῶν τελῶν, τοῦτ' αὐτὸ συμβαίνει καὶ ἐπὶ τῆς εἰσπράξεως τοῦ φόρου καταναλώσεως καπνοῦ ἐν τοῖς Καπνεργοστασίοις. Ἡ βεβαίωσις τοῦ φόρου καὶ ἡ εἰσπραξις γίνεται συγχρόνως. Πᾶσα αἱ ἀπὸ τῆς καταθέσεως τῆς αἰτήσεως κοπῆς καπνοῦ μέχρι τῆς πληρωμῆς τοῦ φόρου ἀλληλοδιαδόχοι πράξεις θεωροῦνται ὡς μία καὶ μόνη ἐν τῷ συνόλῳ αὐτῶν, ἧτις τεματίζεται διὰ τῆς πληρωμῆς τοῦ φόρου.

Πληρωμὴ ὑφισταμένων ὑποχρεώσεων μετὰ τὸ τρίμηνον.

Οἱ δικαιούμενοι λαμβάνειν παρὰ τοῦ Δημοσίου ἐξ ὑποχρεώσεως τούτου ὑφισταμένης πρὸ τῆς ἰσχύος τοῦ νόμου ὀφείλοιν νὰ προσέλθωσιν ἐντὸς τοῦ πρώτου τριμήνου πρὸς ἐξόφλησιν τῆς ἀπαιτήσεώς των. Πρὸ τῆς παρελεύσεως τοῦ τριμήνου καὶ κατόπιν δημοσιεύσεως σχετικῆς προσκλήσεως τὸ Δημόσιον θέλει προβῆναι εἰς κατάθεσιν παρὰ τῷ Ταμείῳ Παρακαταθηκῶν καὶ Δανείων τῶν εἰς τρίτους πληρωτέων χρηματικῶν ποσῶν, τὰ ὁποία δὲν προσήλθωσιν οὗτοι νὰ λάβωσιν ἐντὸς τοῦ τριμήνου. Ἐπομένως δύνανται καὶ μεταγενεστέρος οὗτοι νὰ πληρωθῶσιν, ἀλλὰ κατὰ τὸν αὐτὸν πάντοτε τρόπον, ἧτοι κατὰ τὸ ἡμῖσιον διὰ κυκλοφορούντος χαρτονομίσματος καὶ κατὰ τὸ ἡμῖσιον διὰ προσωρινῶν ἢ ὀριστικῶν τίτλων τοῦ Δανείου.

ΔΙΑ ΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗΝ ΜΙΚΡΑΣΙΑΝ

Οἱ ἀντιπρόσωποι τῆς Μικρασιατικῆς Ἀμύνης κ. κ. Φαλτῶφ, Ἀργυρόπουλος καὶ Χατζήχρηστου ἀφίχθησαν εἰς τὰς Ἀθήνας τὴν 15ην Ἀπριλίου καὶ ἐπεκονίωσιν μετ' ἄλλων τῶν παρχόντων, μέχρι τοῦ Ἀνωτάτου Ἀρχοντος.

Καὶ παρ' ἄλλων δι' ἐνὸς στόματος, ἔλαβον τὴν διαβεβαίωσιν ὅτι ἡ Μικρασία δὲν θὰ ἐγκαταλειφθῇ ποτε διότι εἶναι σὰρξ ἐκ τῆς σαρκὸς μᾶς, ὅσπου ἐκ τῶν ὀστέων μᾶς καὶ αἷμα ἐκ τοῦ αἵματός μᾶς.

Εἶναι Ἑλλάς!

ΝΕΑΙ ΔΟΞΑΙ ΝΕΑΙ ΔΑΦΝΑΙ

Νέας πάλιν νίκης, νέας δάφνας ἔδρεψεν ὁ Στρατὸς μᾶς εἰς Μικρσίαν. Ἄμυ τῇ ἐκικνέωσει τῆς κοιλάδος τοῦ Μαιάνδρου ὑπὸ τοῦ Ἰταλικοῦ στρατοῦ προήλασε εἰς τὴν ἐκκενωθεῖσαν ζώνην, συνεκρούσθη μετὰ τῶν Κεμαλικῶν, τοὺς ἔτρεψεν εἰς φυγὴν καὶ ἐσήλθεν νικηφόρος εἰς τὰ Σιώκια, εἰς τὴν Νέαν Ἐφέσον, εἰς ἄλλην τὴν Ἑλληνικωτάτην κοιλάδα τοῦ Μαιάνδρου.

Νέαι δόξαι, νέαι δάφναι πάλιν!

ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΑΝΑΙΜΙΑΣ

ΚΑΤΑΠΟΤΙΑ ΚΟΥΡΙΕΡ

ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΣ

Π. ΧΡΟΝΟΠΟΥΛΟΣ

Βερανζέρου 14. Ἀθήναι

ΠΟΙΗΤΙΚΑ — ΤΕΧΝΟΚΡΙΤΙΚΑ

ΚΟΜΜΑΤΙΑ ΑΠΟ ΤΗ "ΒΡΑΔΙΝΗ ΦΩΤΙΑ,"

QUATUOR

A

Ο ΛΟΓΟΣ

‘Ο Λόγος είμαι, ό λυτρωτής. Τό μέτωπό σου.
[Έπάνω
στο μέτωπό σου φώς νοερό σάν άβασίλευτο άστρο.
Φτερά. Δέν πρέπει σου ό καημός. Τό καρδιο-
[χιτύπι, πλάνο.
Νά τής γαλήνης ή κορφή. Χτίσε το εκεί τό
[κάστρο.

ΤΟ ΠΑΘΟΣ

Είμαι τό Πάθος, ή φωτιά ποῦ καίει κι όλα τ'ά-
[γιάζει.
Κι από τή λύρα πιό ιερό στο μέτωπό σου γύρω
φείδια κι άγκάδια σύμπλεξα. Στεφάνι. Σοῦ
[ταιριάζει.
Τ'άμάραντα; Μή βιάζεσαι. Στο μνήμα θά στά
[σπείρω.

Ο ΛΟΓΟΣ

Βασιλιάς, και δέν πάλαιψες, και σάν άπραγη χήρα
παραδόθηκες. Σπάραξε. Δέ σοῦ πρέπ' ή κορώνα.
‘Η καρδιά μέσ' στα στήθια σου τρομασμένη
[τρογύνα
και δισκάρι τοῦ ζήτουλα μέσ' στα χέρια σου ή
[λύρα.

ΤΟ ΠΑΘΟΣ

Στό βωμό μου λαμπάδιαζε μιá φωτιά τρισ-
[μεγάλη,
τή ζωή σου καρτέραγε χρυσοστέφανο θῦμα,
μά δέν ήρθες. Καί τράβηξες με τά πρόβατα πάλι.
Δέν τ' άξίζεις τ' άμάραντα, σά φοβήθης τό
[μνήμα.

Η ΕΚΔΙΚΗΣΗ ΤΟΥ ΔΑΣΟΥΣ

Είπε τό δάσος :

«Μέ καταφρονοῦσες
γερμένος μέσα σ' άχαρά βιβλία.»

Είπε τό δάσος :

«Μέ καταφρονοῦσες,
άγάπη σου εΐταν ό οὐρανός και ή θάλασσα λα-
[τρεία».

Η ΑΜΑΔΡΥΑΔΑ

‘Η ‘Αμαδρυάδα, εγώ, ή ψυχή. Τοῦ ήλιου ή
[λαμπεράδα,
τοῦ δέντρου ό ίσκιος, τά νερά, τά φτερωτά,
δικά μας.
Είμαι τοῦ δάσους ή χλωρή καρδιά, ή ‘Αμαδρυάδα.
Λουλούδια έσεις άδέρφια μας, τραγούδια έσεις
[παιδιά μας.

Ο ΠΟΙΗΤΗΣ

Τοῦ Λόγου λυτρωτή, ὦ κορφή, κ' εἰς τοῦ πά-
[θους φλόγα,
κ' εἰς, καρδιά, νύφη, ψυχή, τί θέλετε; ‘Ας πε-
θάνω.
Ζωή μητέρα, φέρνεις μου σιμά τή θεία σου ρώγα
νά πιῶ. Τοῦ κάκου. Σίδερα με δένουν. Δέν τή
[φτάνω.

B

Η ΑΜΑΔΡΥΑΔΑ

Μέσ' στο δάσος μου φάνταζες, κρυφά σάτυρε πλάνε,
θεία φωνή, καθῶς άγγιζες τή φλογέρα στα χείλη.
Τώρα; Κάμπια είσαι, σέρονεσαι. Πάν' τά μάγια,
[δλα πάνε
με τό φῶς τό μαρτυρικό. Πάω κ' εγώ στον
[Απρίλη.

Ο ΠΟΙΗΤΗΣ

‘Ολα μέσα σ' ακάθαρτα ξεσκισμένα ή συντριμμια,
και τής σκέψης τ' άγάλματα και τοῦ πόθου ή
[προσφύρα.
‘Ερινύα φειδοπλόκαμη για με ή Μοῦσα Πολύμνια,
και μιá Λάμια κ' ή άγάπη μου κ' ένας βρόχος ή
[Μοῦρα.

«Και σ' άφησα να ζήσης και ν' άσπρίσης,
να χτυπηθής απ' τον καιρό να γίνης...
Και σ' άφησα να ζήσης και ν' άσπρίσης—
σοφός, τοῦ τραγουδιῦ άκριβός και τής γλαν-
[κῆς γαλήνης.

«Και σέ πλάνεψα τότε, κ' εἰδῶ πέρα
σ' εκλεισα στα κρυφά τά μονοπάτια.
Και σέ πλάνεψα τότε, κ' εἰδῶ πέρα
σ' άναγα πάθος ὄψιμο· μιá φλόγα από δυό μάτια.

189..

ΚΩΣΤΗΣ ΠΑΛΑΜΑΣ

ΣΤΑ ΡΟΔΑ ΤΗΣ ΠΡΩΤΟΜΑΓΙΑΣ

Πλησιάζε σχεδόν να ξημερώση, όταν ή Σάνκτα θάρ-
ρεψε στον ὕπνο της πῶς κάποιος τής έσυρε άνάλαφρα τό
σκέπασμα και τής ψιθύρισε σιγά, τόσο σιγά, όσο μιá
μαργαρίτα, λιγισμένη επάνω στα νερά, ποτέ δέν μίλησε
με τ' άστρα·

—Σάνκτα! Σάνκτα! Τά μαλλιά σου εΐνε πειά ξανθά σάν
τό γινωμένο στάχυ και τά χείλη σου, μοιάζουν, κατακόκ-
κινα, σάν τό σκασμένο ρόϊδο.

Σάν τό γαλανό χρώμα των ματιῶν σου δέν θά βρεις
οὔτε στα μικρά, παράξενα λουλούδια, ποῦ τόσο πολῦ
μοιάζουν με στάλες κυανῆς ὄρσοιās επάνω στο μεταξί
τῆς άνθισμένης χλόης.

Μά τον Πάνα κι αν οι άσπροι κύκνοι δέν φτερούγισαν
από τή λίμνη μας μακριά, από τότε ποῦ σ' αντίκρυσαν
να λούζεσαι γυμνή, ενῶ στην κόμη σου γελοῦσε παιγνι-
διάρικο τό πάλλευκο στεφάνι των άφρῶν.....

II

‘Ενα χαμόγελο φιλάρεσκο φῶτιζε τώρα τό κοιμισμένο
πρόσωπο τῆς Σάνκτας, καθῶς τό χειμωνιάτικο φεγγάρι
στις χιονισμένες μυγδαλιές.

Και καθῶς τό χέρι της κινήθηκε άργά προς τά μαλ-
λιά της, ὡμοιάζε σάν κάποιο άσπρο κρίνο με τό μακρῦ
γαλένιο μίτχο του στην παραμυθένια γάστρα τῆς χρυ-
σῆς βασιλοπούλας.

Και τό ὠραίο ὄραμα περνοῦσε στον παρθενικό της
ὕπνο, σαλεύοντας μέσα στα μακρά, πυκνά της βλέφαρα,
σάν ό έλαφρός ίσκιος ενός μικροῦ πουλιῦ, κρυμμένου
στα κόκκινα κλωάρια των άνθισμένων βάτων.

III

Δίπλα στο καλλιτεχνικό, καρυδένιο κομοδίνο με τή
μαρμαρένια πλάκα, τρεμοσοῦσε τό καντήλι με τό χτυ-
πητό ρῶς άμπαζούρ, ποῦ φάνταζε σά μιá διαβολική άνα-
ποδογυρισμένη παπαρούνα.

Θῆλεγε κανεΐ, πῶς στον άντικρινό τοίχο, τό μεγάλο
κάντρο τοῦ παπποῦ, μεν τή πλατιά χρυσή κορνίζα, άνοι-
γόκλεινε σιγά—σιγά τά μάτια του, παίρνοντας μιá έλαφρά
ρόδινη ὄψη, νῆχην ζωντανέψει μέσα του οι πειό λεπτές,
άλικες φλεβίτσες, ποῦ μόλις ξεχωρίζουν στα άπριλιάτικα
ροδόφυλλα.

«Στή διαλεχτή μου κόρη ‘Αμαδρυάδα
έδωκα τήν ὀλόγλυκη τήν ὄψη.
Στή διαλεχτή μου κόρη ‘Αμαδρυάδα
Είπα να πάρη σου τό νοῦ, τον ὕπνο σου να κόψη.

‘Εκδικήθηκα. Με καταφρονοῦσες.
Και τώρα; Πάει. Με γειά σου, με χαρά σου!
‘Εκδικήθηκα. Με καταφρονοῦσες.
‘Αρνήσου τις άγάπες σου και σπάσε τά εἰδωλά σου,
και βλέπε με νυχτόημερα και άκοίμιστος προ-
[στά σου!]

Εΐταν ή στιγμή, ποῦ από τις μισανοιγμένες γρίλιες
εμπαινε άκράτητο τό άσημένιο ποταμάκι τῆς πρωϊνῆς
χαρᾶς, κυλώντας στα νερά του, σάν έξωτικούς λωτούς,
τούς πρώτους ίσκιους τῆς Αὔγῆς.

Και στή στέγη άντηχοῦσε ή έρωτική φλυαρία των
χελιδονιῶν, ποῦ μοιάζανε—ας τό ποῦμε έτσι, να γελάσουμε,
—σά φρακοφορεμένα άραπάκια, με ιδιότροπες κόκκινες
γραβάτες, επάνω στο κατάστρωμα ενός μεγάλου πλοίου.

IV

‘Η Σάνκτα έτριψε κουρασμένη τά μεγάλα μάτια της,
πέρασε τή σουστίτσα τῆς τριανταφυλλένιας τραχηλιάς
της και, άνασηκωμένη στον άγκῶνα στοῦ χυτοῦ χερσιῦ
της, παρακολουθοῦσε, σάν άφηρημένη, τή λευκή πομπή
κάποιων ὄνειρων να χάνεται άργά—άργά σε κάποιους
μακρινούς, ῥοδοφωτισμένους δρόμους.

Πρώτη φορά ένηθε στις φλέδες της μιá φλόγα άνε-
ξήγητη, σά ναχε ποτισθεΐ ή σάρκα της βαθειά από τοῦ
θεριστή τῆς λαύρα, τήν ὦρα, ποῦ ένας θάνατος, σάν
πυρωμένος ήλιος, άγκαλιάζει τό λιγοθυμισμένο στάχυ.

Μιá μελαγχολία, μα γλυκύτερη κι από τήν πειό γλυ-
κειά χαρά παραπλανοῦσε τώρα τήν κρυφή της σκέψη
μέσα σ' ένα κόσμο μαγικό, πλασμένο με τά χρώματα τῆς
‘Ιριδας και με τά τρελλά τά μῦρα των μεθυσμένων
λουλουδιῶν.

Και ένας στεναγμός, πέρασε σά σύγγεφο επάνω στή
δίδυμη των ματιῶν της ξαστεριά, σημαδεύοντας στο πέ-
ρασμά του ένα δάκρυ, σά μαργαριτάρι, ποῦ ὄμοιο του
δέν ένηλωσαν ποτέ οὔτε τά μάτια των άγγέλων, στή θλι-
δερή, θερμή τους δέηση για τις φτωχῆς καρδουλες, ποῦ
ματώνουν.

V

‘Ω! φωτιά τῆς άνοιξης! κι ὦ πειρασμέ τῆς Νιότης!
Κι ὦ! τοῦ πρώτου πόθου στεναγμέ!...

Κανεΐς άς μη ταραξει, ὦ Σάνκτα τή βαθειά σου σκέψη
για τό άξεδιάλυτο μυστήριο, ποῦ σάν άδροπλόκαμος κισ-
σός σου σφίγγει τον κορμό, μιλώντας σου σά μιá φειδό-
ψυχη Σειρήνα για τις ήδονικές χαρές των ‘Αφροδίσιων
μυστηρίων.

VI

Κάτω από τὰ σπαθωτὰ ἡμικύκλια μιᾶς πελώριας φοινικιάς ἡ Σάνκτα διηγεῖται ἀκόμα στὸν παιδικό της φίλο — Μπλάνκος εἶταν τ' ὄνομά του — τὸ παράξενο τῆς Νύχτας ὄνειρο, ἐνῶ τὰ μάτια της φωσφορίζουν σὰν θάλασσα, μιὰ Νύχτα, ποῦ τ' Αὐγουστιάτικο φεγγάρι τῆς δένει στὰ μαλλιά τις πλατεῖες, χρυσῆς κορδέλες του.

Κι' ἐκεῖνος τὴν ἀκούει, τὴν ἀκούει μὲ τὴ βουδῆ, μεγάλη ἔκταση, ποῦ μᾶς ἀφήνει πάντα τὸ βαθὺ ἀπόφωνο τοῦ δάσου, καθὼς ἡ Δύσι τοῦ χρυσώνει τοὺς καρπούς καὶ τοῦ κρεμᾶ στὰ κλώνια τοὺς πολὺχρωμους δειλινούς πολυελαίους της.

Ἐνα μικρὸ πουλάκι πέρασε γοργόφτερο, ἀγγίζοντας ἀνάλαφρα τις κοντές, μαδιές βιολέτες κι' ἕνα παιγνιδιάρικο κρῖνο ταλαντεύθηκε δειλὰ κι' ἀγγίξε μ' εὐλάβεια τὸ ἀκροφύστανο τῆς Σάνκτας, σὰ νᾶθελε νὰ τὴ σύρη βιαστικά πρὸς τὴν πραγματικότητα μιᾶς Ζωῆς ποῦ ἔσφυζε μέσα στοὺς εὐχυμούς κορμούς καὶ ἐτράνταζε τὰ ἀνθη μὲ τὸν ἐρωτικό της ὄργανο.

VII

— Ναι! Μπλάνκο ἔλεγε ἡ Σάνκτα!

Ἡ παράξενη φωνὴ τῆς νύχτας μένει ἀκόμα στὴ ψυχῆ μου, σὰν τὴ μακρινὴ ἀπήχησι μιᾶς παραδείσιας ἀρμονίας ποῦ λιχνίζει τὰ οὐράνια Ὁσαννὰ ἐπάνω στὴ φεγγοβολὴ τῶν ἀστρῶν.

Κάτι μοῦ λέει πῶς οἱ ἄσπροι κύκνοι θὰ ξεναρθοῦν μιὰ βραδυὰ στὴ λίμνη μας, ὅταν μιὰ βερκούλα θὰ παίζει στοὺς ἀφρούς, κινώντας, σὰ μαντήλι, τὸ πανάκι τῆς πρώτης ἐρωτικῆς ἀγρύπνιας μας...

VIII

Κάτω ἀπὸ τὰ σπαθωτὰ ἡμικύκλια τῆς πελώριας φοινικιάς τὸ ἀνθρώπινο ἔμφυτο τῆς ὑπαρξης ἐδούλευε τὸ πρῶτο βέλος τοῦ Μεγάλου Παθους, ἐνῶ ἡ Ζωὴ παράστεκε σὰν τὴ βιβλικὴ Μυροφόρα τοῦ Σταυροῦ.

Κάποιες ἀόρατες φτεροῦγες, σὰν ἀπὸ δυὸ τεράστια περιστέρια, ἐρριζῶν περαστικῆς τὸν ἴσκιό τους ἐπάνω στοὺς δυὸ φίλους, γιὰ νὰ μὴν ἰδῆ ἀνθρώπου μάτι δυὸ ἀλόγραμμα ἀγάλματι, τὸν Ἐρωτα, θαρρεῖς, καὶ τὴν Ψυχὴ ἀναστημένα ἀπὸ τοὺς στεναγμούς τῶν λουλουδιῶν ἀνάμεσα στὰ βόδα τῆς πρωτομαγιάς, ποῦ λάμπαν.

Βαθειὰ μέσα στὸ πάρκο τῆς Ἀγάπης ἔστρωνε τὸ εὐλογημένο κρεβατάκι της δένοντας στὴν κάθε μιὰ του ἀκρὴ ἕνα κλωνάρι κάτασπρο ἀνθισμένης λεμονιάς.

Καὶ στοὺς μακρινούς δρόμους περνοῦσε ἡ Χαρά, τραγουδώντας μὲ τὰ ἄζολα παιδικὰ της χεῖλη.

— Καλὸ στονε τὸν Μᾶη, τὸ Χρυσομάη, μὲ τ' ἀνθία στολισμένους ἡλθες Μᾶη...

IX

Μιὰ εἰδυλιακὴ πνοὴ ἐρρίπιζε δειλὰ τὴ γαλήνη τοῦ μυρωμένου πάρκου.

Τὰ λόγια εἶχαν καεῖ σὰν πεταλοῦδες ἐπάνω στὴ φλόγα τῶν φιλιῶν καὶ μοναχὰ τὰ χεῖρα πάλλευν ἀκόμα δυνατὰ πῶς νὰ κρατῆσουν περισσότερο κοντὰ τους τὸν με-

ΥΣΤΕΡΟΓΡΑΦΑ

11. Διασκεδάσω τὴν ζηντειά μου μὲ τὰς γενεαγέας ἀναμνήσεις τῆς Πατρίδος μου.

12. Ἡ ἐσωκράτησις στὴ ζωὴ δὲν ἐπιλυχνά- νεται παρὰ μόνον ἀπὸ τὸν ἀεριορισμὸν τῶν φιλοδοξιῶν καὶ τῶν ἀναγκῶν.

13. Ἐσάντι κανεῖς θυμᾶσαι τῆς χαρῆς σου, ὁ ὄντος ἀνὴρ εἶναι ἀρησμόνπιος.

14. Πρέπει ἀνὴρ νὰ ἀρωσαθῆς, ὅταν ἀνοίγῃς τὰ ἄνθη δάκρυα ἐμῶρος στὰ μοῦτρα τοῦ ἄλλου, νὰ αἰάνουν ἰώσο.

15. Διὰ νὰ ἔχουμε ἐξησφαρισμένη ἴλην οἰκογενειακὴν ἡμῶν, ἄς ζεῖωσιν οἱ οἰκογενειακοὶ φίλοι.

15. IV. 1922.

ΑΝΘΙΜΟΣ ΧΛΩΜΟΣ

γάλο πόθο, ποῦ μιὰ Μοῖρα τὸν κλοῦσε βιαστικὴ στὴν ἀγύριστη στράτα τῶν καιρῶν.

Καὶ χωρὶς ἄλλο, οἱ κοιμισμένοι Σάτυροι ἔδλεπαν τὴν ὥρα ἐτούτη μεσ' τὸν ὕπνο τους τὸ πιὸ παραγμένο ὄνειρο ἀπὸ τότε, ποῦ ἡ πεζότητα τῆς ἀνάξιας ἐποχῆς μας τοὺς ἔκλεισε γιὰ πάντα στοὺς ἀπόμερους λησμονημένους τάφους τους.

X

Ἄν εἴμουν καλλιτέχνης θὰ ζωγράφιζα ἐδῶ ἕνα χρυσὸ πουλάκι νὰ τιμπᾶη δυὸ καρδιές, σὰ δυὸ βόδα ματωμένα.

Τίποτε δὲν μπορεῖ νὰ πῆ καλλιτέρα τὸν ἐρωτικό παλμό, ποῦ τρικυμίζεται στὰ πρωτομαγιάτικα λουλούδια, καθὼς ἡ δημιουργικὴ πνοὴ τοῦ Πλάστη ἐπάνω ἀπὸ τὴ χαρὰ τῶν πρώτων κόσμων.

Μέσα στὸ πάρκο ἡ Νύχτα θάσθη σὲ λίγο νὰ σταθῆ κοντὰ στοὺς γυμνωμένους κλώνους.

Καὶ μιὰ θλίψη θὰ σέρνεται μονότονη στὰ βημασμένα μονοπάτια, ἐνῶ τ' ἀστέρια θὰ πέφτουνε θλιμμένα στὰ μυτερὰ σπαθιά τῶν φοινικιῶν.

Μοναχὰ στὸν τόπο, ποῦ ἡ Σάνκτα ἐπλεξε τὸ στεφάνι τῶν πρώτων ἐρωτικῶν της στεναγμῶν, θὰ σκύψῃ χαμογελώντας ἕνας Ἄγγελος, γιὰ νὰ μαζώξῃ τὰ λίγα σκόρπια φύλλα, ποῦ δυὸ καρδοὺλες ἀσυλλόγιστες μαδῆσαν τὴν Αὐγὴ στὴν καταγιῶδα τῆς Ἀγάπης.....

ΑΘ. Γ. ΚΥΡΙΑΖΗΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΝΕΡΑΤΖΟΥΛΑ ΦΟΥΝΤΩΜΕΝΗ

Ἀφιερωμένο ὁδὸ δεβατό μου καὶ ἀγαπῆτο φίλο κ. Γρ. Ξενοπούλου

διόλου ὅμως παράξενη γιὰ τὴν παρθενικὴ της καρδιά. Τόση μάλιστα ποῦ ἴσως θάταν βλαβερὴ!...

I

Πρώτη στίς πρώτες μέσα στὸ χωριὸ ἡ Μυρτώ. Πρώτη καὶ καλλίτερη. Πρώτη στὴν ὁμορφιά, πρώτη στὴν προκοπή, καὶ στὴν καλὴ καρδιά ἀκόμη πρώτη.

Ὁ γερο-Μίχος ὁ πατέρας της, κρυφὸ καμᾶρι τᾶχε τὰ χαρίσματα τῆς κόρης του. Μὰ ψέμμα λέω, ὄχι κρυφὸ. Ἰσα-ἴσα ποῦ τᾶλεγε καὶ δὲν τᾶσωνε - ὅμως στοὺς δικούς του τοὺς γνώριμους, καὶ μὲ μέτρο πάντα καὶ μέσ' στὰ ὄρια. Κι' ὄχι μοναχὰ ὅσο ζοῦσε ἡ γυναῖκα του ποῦ τὴν ἀγάπαγε ἄλλο τόσο, μὰ κι' ἀφοῦ πέθανε. Καὶ μάλιστα τότε ἀγάπησε τὴ Μυρτὴν ἀκόμα περισσότερο. Πάνω - κάτω μὲ μανία, μὲ τρέλλα. Γι' αὐτό, εἴτε σταμπέλ' ἦτανε, ἀπάνω στὸ σκάψιμο ἢ στὸν κλάδο, εἴτε τὴ σκόλη στὸν καφενὲ ἀπάνου στὴ πολιτικὴ συζήτηση, πάντα εὐρισκε τὴν εὐκαιρία ν' ἀραδιάσῃ τις χάρες της μὲ λυρισμὸ καὶ νὰν τὴν ὑμνήσῃ ἀξιοθάμαστα.

Καὶ τί δὲν ἔλεγε γιὰ τὴν ὁμορφιά της;

— Πεταλοῦδα πλουμιστὴ ἡ Μυρτοῦλα μ', ἀδέρφια! Σωστὴ πεταλοῦδισσα! Καὶ μάλιστα χωρὶς πλοῦντες καὶ φκειασιδία. Ἄ! ὅλα κι' ὅλα! Ὁξω τὰ ξένα καὶ τὰ φκειαστά! Μὲ τὴ δικὴ της τὴν ἀσπράδα, μὲ τὸ δικό της τὸ κοκκινάδι, μὲ τὴ δικὴ της τὴν ὁμορφιά! Ὅλα κι' ὅλα!...

Ἄμ' γιὰ τὴ προκοπὴ της;

— Μελισσόπλο ἡ Μυρτοῦλα μου, μέλισσ' ἀργάτρα! Καὶ στὸ καλυβάκι της κι' ὅπου τύχει ξενοδουλειά! Ἄγια καὶ βλοημένα τὰ χερᾶκια της, τὰ παχουλά της χερᾶκια μὲ τὰ κρινοδάκτυλα!...

Καὶ γιὰ τὴν καλὴ της καρδιά, τί πρῶτο καὶ τί τελευταῖο;

— Ἀρνάκι στοὺς ὄχτρος, Παναγιά ἡ Ἐλεούσα στοὺς φτωχοὺς κι' ἀνήμπορους, ἄγγελος πρωτοστάτης στοὺς πονεμένους, στοὺς ἀδικημένους δικηοκρίτης, στοὺς... στοὺς... καὶ στοὺς...

Ἐλεγε ἀπὸ τὸ πρῶτ' ὡς τὸ βράδυ καὶ δὲ μάλιαζε ἡ γλώσσα του. Οἱ γνωστοὶ του τὸν ἀκούγαν μ' εὐχαρίστηση. Οἱ φίλοι κι' οἱ συγγενῆδες ποῦ ὄλοι τους ἀγάπαγαν τὴ Μυρτοῦλα τοῦ κράταγαν τὸ μπάσσο, νὰ ποῦμε, σ' αὐτό του τὸ ὑμνολόγι. Καὶ πιὸ πολὺ ἀπ' ὅλους ὁ Βαγ- γέλης, ἕνας τριτοξάδερφος τῆς Μυρτοῦλας, παιδί μονα- χοπαιδί, γιὸς ἐνὸς δευτεροξάδερφου τοῦ γερο - Μίχου. Αὐτὸς εἶχε καὶ δὲν εἶχε τὰ σύγκαλά του ὅταν ἀκούγε γιὰ τὴν ξαδέρφη του.

Καὶ γιατί ὄλ' αὐτὰ;

Γιατί κι' ὁ Βάγγος, ὅπως ἡ Μυρτοῦλα, δὲν εἶχε γνω- ρίσει μῆτε μάνα μῆτε ἀδερφή. Συγγένισες εἶχε κι' ἄλλες, μπασμένες ὅμως στὰ χρόνια ἢ στερεμένες ἀπὸ αἰσθήμα- τα. Σὰν τοῦτυχε λοιπὸν ἔτο' ἡ Μυρτὴ, συνομιλήκη κι' ἀνοιχτόκαρδη ξαδερφοῦλα, τῆς ἔριξε ὅση θᾶχε ἀγάπη καὶ γιὰ τὴ μάνα του καὶ γιὰ τὴν ἀδερφή του. Κι' αὐτ' ἡ λεβεντονηὰ, τοῦ φερνόταν ἰσάξια, σὰν ἀδερφή καὶ σὰ μάνα του ἀκόμα... Καὶ κάτι πάρα πάνω, ἀγνή κι' ἀπο- νεύρευτη καθὼς ἦταν, ἔτσι μιὰν ἐμπιστοσύνη ἀλλοιώτικη

Ἐτσι εὐτυχισμένη κ' ἡσυχὴ κύλαγε ἡ ζωὴ τοῦ γερο-Μίχου καὶ τῆς κόρης του τῆς Μυρτοῦλας. Ὁ πατέρας δουλεύοντας ὀλημερίς πότε τὰ ξένα, πότε τὰ δικὰ του ἢ βόσκοντας τὰ λίγα ζωντανὰ ποῦ τοῦτυχαν, ἔβγανε τὸ καθημερινό του. Ἡ Μυρτὴ νοιαζότανε τὴν προκοπὴ καὶ τὴ νοικοκυρωσύνη τοῦ φτωχικοῦ της, καὶ κάπου κά- που βοήθαγε στὰ χρηματικά τὸν πατέρα της ῥάβοντας ξένες προίκες ἀπὸ ἀσπρόρροχα καὶ μάλλινα. Ἡ τέχνη της στὸ κέντημα τοῦ βελονιοῦ καὶ στὸν ἀργαλειὸ ἦταν ἔραυσημὴ ἀκόμη καὶ στίς πέρα - χῶρες. Οἱ παραγγελιές της ἔρχονταν ἀπὸ παντοῦ καὶ τὰ λεφτὰ δὲν τὰ στερή- θηκε ποτέ.

Ἐτσι λοιπὸν εὐτυχισμένη κ' ἡσυχὴ κύλαγε ἡ ζωὴ τοῦ γερο-Μίχου καὶ τῆς κόρης του τῆς Μυρτοῦλας.

Κάθε δειλινὸ μάλιστα ποῦπερνε νὰ γεῖρη ὁ ἥλιος τότε γινότανε τὸ σωστὸ πανηγύρι στὸ φτωχικὸ τοῦ γερο Μίχου. Κεῖνη τὴν ὥρα τέλειωνε κι' ἀπόκειωνε ἡ Μυρτὴ τις δουλειές της, στολιζότανε κι' ἔβγαине στὸ κατώφι νὰ ξανασάνῃ λίγο ἀπ' τῆς δουλεύτρας μέρας τὸν κόπο — ἂν ποτε καταδεχότανε νὰ μιλήσῃ γιὰ κόπο καὶ γιὰ σκοτοῦ- ρες σπητικῆς ἢ χρυσονοικοκυροπούλα ποῦ στ' ἀχειλί της πάντα τὸ χαμόγελο ἀνθίξε κ' ἡ γλυκοκουβέντα. Φοροῦσε τότε ἕνα ὀλόασπρο φουστάνι κεντημένο μὲ καμπα στοὺς φραμπαλάδες, στὸ γιὰκὰ γύρω στὸ λαϊμό, καὶ στίς μπαλ- τσάνες τῶν μανικιῶν. Χτένιζε τότε τὰ πλουμιστὰ μαλλιά της σὲ δυὸ χυτὸπλεχτες κοτσίδες σιγανοτραγουδώντας εὐγενικά λανοτραγοῦδα.

Νά! σου τότε κι' ὁ γερο Μίχος ὁ ξωμερίτης, μὲ τὴν ἀξίνα ἢ τὸ κλαδευτήρι καὶ τὸ τράστο στὸν ὄμο.

Νά! σου κι' ἐρχότανε ἀπ' τὰμπέλι ἢ ἀπ' τὴ βοσκὴ μὲ τὰ προβατάκια του, καὶ βλέποντας τὴ μοναχοκόρη του στολισμένη καὶ τριτόμορφη, στεκόταν καὶ τὴν καμάρωνε.

Καὶ θάμαζε τὴν ὁμορφιά της, καὶ σάστιζε μὲ τὰ κάλλη της· καὶ γεμᾶτος ἀνονόμαστη χαρὰ ἀρχίναγε τὸ τραγοῦδι:

Νερατζοῦλαα φουντωμένηη!...

Νερατζοῦλα λόγιαζε τὴν κόρη του τὴν ὀλόκευκη στὴ δειλινὴ της φορεσιά. Καὶ ἀλήθεια σωστὴ φουντω- μένη νερατζοῦλα ἦτανε ἡ Μυρτὴ μὲ τὸ κάτα- σπρο φουστάνι της τὸμορφοκεντημένο.

Μὰ ἔλα ὅμως ποῦ ὅσο ταιριαστὰ κι' εὐκόλα παρό- μοιαζε ὁ γερο Μίχος τὴ θυγατέρα του μὲ νερα- τζοῦλα φουντωμένη τόσο ἀγαρμπο τοῦ φαινότανε καὶ δύσκολο τοῦστεκε τὸ ξακολοῦθημα αὐτουνοῦ τοῦ τραγοῦδιού ποῦ παρακάτιζ' ἔτσι:

ποῦνε τᾶνθια σου, νερατζοῦλα, ποῦνε τᾶνθια σου; Ποῦναι ἡ πρώτη σου ὁμορφάδα, ποῦν' τὰ κάλλη σου, νερατζοῦλα, ποῦν' τὰ κάλλη σου;

Καί φυσικά!
Ναί, σωστή νερατζούλα φουντωμένη ήτανε
ή Μυρτώ και φως φανερό τάνθια και τὰ κάλλη της.
Πώς λοιπόν θάλεγε κανείς:

*Πούνε τάνθια σου νερατζούλα,
Πούνε τάνθια σου;
Πούν' τὰ κάλλη σου, νερατζούλα,
Πούν' τὰ κάλλη σου;*

Μὰ ἔλα πάλε πού τάρσεσε τοῦ γερο-Μίχου αὐτὸ τὸ τραγοῦδι καὶ μάλιστα πὶὸ πολὺ ἀπ' τᾶλλα! Εἶχε, λέει «πολὺ παράπονο ὁ σκοπὸς του καὶ σεκέτι!» Κι ὁ γερο-Μίχος ἀπ' τὸν καιρὸ πὸν πέθανε ἡ γυναῖκα του αἰστανότανε κάπου-κάπου τὴν ἀνάγκη νὰ τσιτσιρίξη παραπονεάρικα καὶ νὰ μελαγχολῆ. Μὰ ἔλα ὅμως πάλε πού αὐτὴ ἡ πίκρα δὲν ἔστεκε στὴν ὥρα τῆς χαρᾶς τοῦ δειλινοῦ! Ἄμὴ τὰ λόγια τοῦ τραγουδιοῦ!

Αὐτὰ πρὸ πάντων τοῦφεραν τὴν περισσότερη ὄρεξη νὰν τὸ τραγουδήσῃ. Τὶ διάλοιο λοιπὸν νὰ κάνῃ; Καὶ στενοχωριότανε καὶ χόλιαζε. Μά, νά, ἡ Μυρτώ του, καθισμένη πλάι του στὸ κατῶφλι τοῦ σπητιοῦ τους, τὸν βγάξει γρήγορα ἀπ' τὶς λυπητερές σκέψεις του μὲ τὴν ἀηδονολαλιά της πὸν τόνιζε τώρα εὐθυμὸς σκοπούς. Οἱ διαβάτες κάνουν γοῦστο μὲ τὴ χαριτωμέν' εἰκόνα τοῦ πατέρα καὶ τῆς κόρης πὸν καθισμένοι πλάι-πλάι στὸ στενὸ κατῶφλι σιγανοτραγουδοῦσαν χαρούμενοι κι ἀγαπημένοι ὡσὸτου πηχτὸ σκοτάδι σκέπαζε πάντα τὰ γύρω...

Πολλές φορές ἀρμόνιζε τοὺς δυὸ ἀγαπημένους κι ἕνας τρίτος, ὁ τριτοξάδερφος τῆς Μυρτούλας πὸν οἱ ἀγάπες του μὲ τὸ θεὸ καὶ τὴν τριτοξάδερφη καθόλου δὲν παραξένευαν τοὺς χωριανούς.

Καὶ πολὺ δίκαια!
Γιατὶ τί νὰ ἴκονοιαστῆ κανεὶς ἀνάμεσα σ' ἕναν πατέρα καὶ σὲ δυὸ παιδιά, παιδι' ἀδέρφια; ὅπως ὁ Βάγγος κ' ἡ Μυρτούλα;

Κεῖνη τὴ χρονιά ὁ χειμῶνας δὲ φάνηκε σχεδὸν καθόλου. Οἱ μέρες του πέρασαν λιόλουστες καὶ χλιαρές. Ὁ Γενάρης λιγάκι σκόρπισε τὰ μπουρίνια του. Μὰ οἱ βροχὲς του ἦσαντε τόσο ἀλαφρὲς κ' οἱ μπόρες του τόσο περαστικὲς πὸν παιχνιδίσματα θὰν τᾶλεγε κανεὶς τοῦρανοῦ. Καὶ κατόπιν ὅλο γλύκα. Φάνηκε μάλιστα κι ἕνα ὠραῖο φεγγάρι! Μαγεῖα! Οἱ νύχτες του ἀσύγκριτα θὰ στέκανε καὶ γιὰ μέρες τ' Ἀπρηλιοῦ.

Μιά τέτοια λοιπὸν Γεναριάτικη φεγγαροβραδυά, γιομάτη γλύκα καὶ μυστήριον, ἡ Μυρτὼ ὄρεχτηκε νὰν τὴ χαρῆ.

— Τί θάταν ἕνας περίπατος κατὰ τὸ Νεκροταφεῖο; Ψυχὴ μου! Ρομάντζα! Μαγεῖα!

Δὲ δυσκολεύτηκε καὶ πολὺ νὰ καταφέρῃ τὸ γέρο της, τὸ γλεντζέ καὶ καλόκαρδο Μωραῖτη.

Τὸ χωριὸ ὅλο κι ὅλο κοιμάται, γλυκὰ παραδομένο στὸν ὕπνο ἀπὸ τῆς δουλεύτας μέρας τὴν κούραση. ...

Τὸ φεγγάρι ὀλόγιομο ἀσημώνει τὸ μαγευτικὸ χωριουδάκι, ἐξαυλώνει τὶς πλαγιές του καὶ τὰ ρουμάνια του, στοιχειώνει τὰ δεντρικά του.

Στὸ ποταμάκι χορεύουν ξωθιές.

Στὰ κνυαρίσια πέρα σκιὲς βαρνοπερπατᾶνε. ...

Καί, νάτοι, στὸ μονοπάτι τοῦ Κοιμητήριου, ἡ Μυρτὼ κι ὁ μπάριμπα - Μίχος. Νάτοι! Μὰ δὲν εἶν' ἀνάγκη νὰν

τοὺς δοῦμε. Μᾶς τοὺς δηλώνει τὸ τραγοῦδι τους τὸ στρωτὸ κι ὀλόϊσο.

Νερατζούλαααα φουντωμένηηηη. ...

ἀκούγεται κάπου-κάπου, κι ἀμέσως ἔπειτα ἐν ἀργυρόχο γέλιο. Εἶν' ἡ φωνὴ τοῦ γερο-Μίχου μὲ τὴ «Νερατζούλα» πὸν τοῦχει κάτσει ψύχωση πιά, καὶ τὸ πειραχτικὸ γέλιο τῆς θυγατέρας του πὸν παίζει μ' αὐτὴ του τὴν ἀδυναμία!

Κατόπιν ὁ σκοπὸς ἀλλάζει.
Ἄλλο τραγοῦδι ξυπνάει τὸν ἀχὸ τῆς ρεματιάς πὸν ἀπὸ πᾶνου της περνάει τώρα τὸ ξευγάρι τοῦ πατέρα καὶ τῆς κόρης πηγαίνοντας πρὸς τὸ Κοιμητήριον. Ἄλλὰ ἔπειτα πάλι:

Νερατζούλαααα φουντωμένηηηη. ...

Νέο γέλιο τῆς Μυρτούλας, ὡσπου ἡ ἀπόσταση σβύνει κάθε τους σημάδι. ... Ἔχουν πιά φτάσει στὴν Κρύα Βρύση, κοντὰ στὸ Κοιμητήριον, ξεκουράζονται, πίνουν, καὶ ξαναπέρνουν πάλι τὸν ἴδιον δρόμον μὲ τὸν ἴδιον τρόπο.

Μεσάνυχτα πιά!
Τὰ πάντα ἡσυχάζουν.
Ὁ γερο-Μίχος σίγουρα θὰ ὄνειρεύεται πὸς τραγοῦδαί ἐλευτέρα ὀλάκερη τὴ «Νερατζούλα»!
Διόλου ἀπίστευτο!

Αὐτὴ τὴ φεγγαροβραδυὰ διαδέχτηκε ἄλλη. Καὶ τὴ δεύτερη τρίτη. Καὶ τὴν τρίτη ἄλλες πολλὲς μὲ περιπάτους στὰ γύρω τοῦ χωριοῦ. Ἡ Μυρτὼ, ὁ γερο-Μίχος κι ὁ Βαγγέλης τώρα μαζί, σεργιανάγανε ἀχώριστοι ὡς τὰ μεσάνυχτα. Τὰ τραγοῦδια κι οἱ τρέλλες δὲν ἔλειπαν ἀπ' τὴν παρέα. Ἡ Μυρτούλα μάλιστα κι ὁ Βάγγος δὲν εἶχαν τὸ θεὸ τους. Πρῶτα κι ἀπ' ὅλα τᾶβραζαν μὲ τὸ γερο-Μίχον πὸν ἀρχίναγε ἀσυλλόγιστα:

Νερατζούλαααα φουντωμένηηηη. ...

Κι αὐτοὶ τὸν σταμάταγαν χαχανίζοντας κοροϊδευτικά. Ἄλλοτε ξύπναγαν τοὺς ντραγάτες ἢ ἀναστατώναν κἀνα κοτέτσι ἢ σοῦγγαν τὰ σκυλιά.

Οἱ χωριανοὶ δὲν παραξενεύσαντε καὶ τόσο μ' αὐτὰ τους τὰ καμώματα. Ἄ! Στὸ Μωρηᾶ ζοῦν καλόβολοι κι ἀλέγροιο ἀνθρώποι, ἀνοιχτόκαρδοι καὶ γλεντζέδες. Ὅλα κι ὅλα! Ἰσα-ἴσα μάλιστα πὸν μάθαν κι αὐτοὶ τὴ μανία τοῦ γερο-Μίχου:

Νερατζούλαααα φουντωμένηηηη. ...

καὶ γελοῦσαν πειράζοντάς τον. Ἔτσι λοιπὸν διασκέδαζαν οἱ τρεῖς τους ἄφοβα. Κι ὁ γερο-Μίχος ξανάγεινε ἀντάμα μὲ τὰ παιδιά του— ἀνκαὶ δὲν ἦτανε δὰ καὶ τόσο γέρος, τοῦ στρωμάτου νὰ πούμε.

Μὰ ἔλα πάλε ἡ κούραση!
Καὶ βέβαια! Μποροῦσε, λέει, αὐτὸς νὰ δουλεύῃ ὀλημερίς καὶ νὰ ξευχτήῃ καὶ τὸ βράδυ ὡς τὰ μεσάνυχτα; Μπᾶ! Καὶ μάλιστα καθὼς τὸ πῆρε ἡ θυγατέρα του ἀποκοπῆς, ντουγροῦ-ντουγροῦ, σκεδὸν κάθε μέρα— ἐξὸν καὶ δὲν ἔβρεχε ἢ δὲν ἔτσουζε τὸ κρῦο. Γι' αὐτὸ παρακάλεσε τὰ παιδιά νὰ τὸν ἀφίσουν ἡσυχο.

— Ρε παιδιά, τί διάλοιο μὲ θέτε μένα; Γέρος ἄθροπος πλιόνει! Ἄει, σύρτε καὶ μονάχοι σας!

Καὶ πρόστεσε, ἔτσι στάστει:

— Κι ὅπου σκιαχτήτε μοῦ μιλάτε! Τ' ἀκοῦτε; Χαί, χὰ, χὰ, χὰ!

Τὰ παιδιά δὲ μίλησαν. Ὅμως λυπήθηκαν πὸν θάχταν μιὰ καλὴ συντροφιά σὰν τοῦ γερο-γλεντζέ. Ἄλλὰ τί νὰ ποῦνε μιὰ καὶ δὲν ἤθελε; Ὁ γερο-Μίχος εὐχαριστημένος ἀπὸ τὴ σιωπηλὴ συγκατάθεση νιούριξε:

Νερατζούλαααα φουντωμένηηηη. ...

Μὰ δὲν πρόφτασε καλὰ-καλὰ ν' ἀνοιξῆ τὸ στόμα του τοῦ ὁ φουκαρᾶς καὶ τὸν ἀποστόμωσαν τὰ κοροϊδευτικὰ χαχανίσματα τῆς κόρης του καὶ τάνηψοῦ του.

— Χαί, χὰ, χὰ!
— Τὸ γουδι τὸ γουδοχέρι!
Ἄμέσως κατάλαβε τὸ λάθος του καὶ κατσούφιασε.
— Μὰ τί διάλοιο! σκέφτηκε λυπημένος. Ποτὲ δὲ θὰν τὸ τραγουδήσω ἄλάκερο;
Κι ὅμως!

II

Μονάχα πιά κι ἀπομόναχα τὰ τρελλόπαιδα τώρα γυρίζουν καὶ στᾶγύριστ' ἀκόμα. Μαζεμὸ δὲν ἔχουν. Καὶ πού δὲν πᾶνε; Καὶ τί ἀφίνουν ἡσυχο κι ἀνέγγιχο; Πηδᾶν σὰν κασιόικια στᾶμπέλια καὶ στᾶ χωράφια, τσαλαβουτᾶνε στὸ νερὸ τοῦ ποταμοῦ, ἀναστατώνουν τὶς μάντρες μὲ τὰ πρόβατα! . . . Ἐνα βράδυ ἀρχίσαν νὰ καμπανίζουν στὸν Ἀη-Μηνᾶ! Ἄλλη μιὰ βραδιὰ ρίξαν τὸ γαῖδαρον τοῦ μάρμπα - Τέλη τοῦ μυλωνὰ στὴ γοῦβα τοῦ μύλου! . . . Τέτοιο μάλιστα θυμὸ πῆρε ὁ μπαρμπα-Τέλης ὡστε τοὺς ἀδειασε στὰ πσινα τὸ δίκανο γιομάτο. . . ἄλάτι!

Κεῖνοι ὅμως δὲ χαμπάριζαν σὲ τίποτα.
Τὴ δουλειὰ τους!

Σὰ βρεθῆ, λένε, ὁ ἀνθρώπος μοναχὸς του, δίχως χαλινὸ καὶ νόμον, χάνει τὸν ἑαυτὸ του!

Σὰν τὸν ἀφίσουν, λένε, αὐτὸν αὐτεξούσιον, ἔτσι πὸν ὅλα νὰ γίνονται κατὰ πὸς θέλει, χάνει τὴ συνειδησή του.

Σὰν τοῦ δώσουν, λέει, τ' ἀνθρώπου ἀπόλυτην ἐλευθερία, γίνετα ὅπως ἦταν στὴν παλαιὰ ἐποχὴ: ἕνα πλάσμα ἴδιο σχεδὸν μ' ὅλα τᾶλλα πού, ὅλα μαζί, τὰ δέσποζε ἡ Φύση.

Σὲ μιὰ τέτοια πᾶνου κάτου θέση ἦρθ' ὁ Βαγγέλης σὰ βρεθῆκε μοναχὸς στὶς φεγγαροβραδυὲς μὲ τὴ Μυρτούλα. Ἡ λευτεριά αὐτῆ, ἡ ξαφνικιά καὶ ἀπόλυτη, τὸν ξεγύμνωσε κι ἀπὸ αἴσθημα κι ἀπὸ συνειδηση. Τώρα πιά δὲν εἶναι ὁ ἀγνὸς τριτοξάδερφος, ὁ ἀπονήρευτος, πὸν ἀπὸ ἀγάπη ἀδερφικὴ φέρνετα ὅπως φέρνετα στὴ Μυρτὼ! Τώρα τὴν ἀγγιάζει μ' ἄλλο χέρι, τὴν κοιτᾶει μ' ἄλλο μάτι: μὲ τὸ χέρι τοῦ πόθου, μὲ τὸ μάτι τῆς σαρκικῆς δίψας! . . .

Κι ὅσο αὐτῆ, ἀνίδει κι ἀθῶα, τοῦ φέρνετα μὲ τὴν πρώτη ἐμπιστοσύνη, περισσότερο ἀδέσμευτη τώρα πού νυχτοπερπατᾶνε ὀλομόναχοι, τόσο αὐτὸς θεογεύει σὲ πόθο, τόσο ὁ πρωτόγονος ἀνθρώπος γιγαντώνει μέσα του. . . τόσο. . .

Καὶ μάλιστα τόσο, ὡστ' ἕνα βράδυ, πέρα κατὰ τὸ Κοιμητήριον, κοντὰ στὴν Κρύα Βρύση, ἐνῶ τὸ φεγγάρι, καὶ τᾶστέρια, κι ὅλα τὰ πάντα ἀνάδιναν γλύκα— ὠ θυσία!

Κι ἡ Κρύα βρύση βουβὰ παραστάθηκε στᾶνονόμαστο κρῖμα! . . .

Κι ἡ Κρύα Βρύση ἀσυγκίνητα εἶδε τὸ σπᾶραγμα τοῦ ἄκακου ἀρνοῦ ἀπ' τὸ θεριὸ τάνήμερο! . . .

Κι ἡ Κρύα Βρύση ἀδάκρυτα ἄκουσε τὸν παγερὸ Βορρηᾶ νὰ φυσᾶ ἄγρια, καὶ νὰ τινάζῃ κατὰ γῆς τᾶνθια τῆς φουντωμένης νερατζούλας, καὶ νὰν τῆς μαραίνῃ ἀσπλαχνα τὰ κάλλη της! . . .

III

Μῆνες τρεῖς ἔχουν περάσει ἀπ' τὴ φοβερὴ βραδυὰ. Μῆνες τρεῖς πού γιὰ χρόνι' ἀμέτρητα στάθηκαν στὸ γερο-Μίχον καὶ στὴ Μυρτὼ. Θὰ νόμιζε κανεὶς ὅτι ὁ πατέρας ἔπρεπε νὰ σκοτώσῃ τὴν κόρη του. Ὁχι! Αὐτὸ δὲν τοῦ φάνηκε σωστὸ τοῦ γερο-Μίχου γιατί θὰ διαλογίστηκε:

— Καὶ σὰν τὴ σκοτώσω; Τί βγαίνει; Ἄνωφελο! Ὁ, τι γίνεται δὲν ξαναπογίνεται!

Μὰ σὰ Ρωμῆος, καὶ σὰ Μωραίτης μάλιστα, καὶ ἔπρεπε νὰ σκοτώσῃ σ' αὐτὴ τὴν περίσταση. Καὶ ἀσυναίσθητα σκότωσε τὴν καρδιά του. Τὴν καρδιά του καὶ τὸ νοῦ του ἀντάμα!

Τὴν καρδιά του γιατί τοῦλε ν' ἀφίση τὴν κόρη του νὰ νυχτοπερπατᾶ μὲ τὸ Βαγγέλη. Καὶ τὸ νοῦ του γιατί στάθηκε ἀπονήρευτος στὴν περίσταση.

Κι ἔτσι γουρλομάτης κι ἀγνώριστος, σεργιανάει ὀλημερίς ἄλαλος κι ἀναίσθητος. . .

Κανενὸς δὲ μιλάει, λόγο γιὰ κανέναν δὲν ἔχει.
Μονάχα μοιρολογαί ἀδιάκοπα:

*Νερατζούλα φουντωμένη,
Πούνε τάνθια σου νερατζούλα. ...*

Κι ἡ Μυρτὼ;

Κι ἡ κόρη του ἡ Μυρτὼ πὸν ὡς στὴ στιγμὴ τῆς ἁμαρτίας δὲν εἶχε καλοσυλλογιστεῖ τὴ ζωὴ, σὰ βρεθῆκε ἄξαφνα ἀπέναντί της κι ἀπέναντι στοῦ κόσμου τὴν κακία, τᾶχασε. Τᾶχασε κι ἀρχισε τώρα νὰν τὴ συλλογίζεται καὶ μάλιστα τόσο, πὸν ἔπαψε πιά νὰ συλλογίζεται κάθε τι ἄλλο.

Κι ἔτσι ἀναμαλλιάρα καὶ ξεσκισμένη, ἀποτρελλαίνεται ὀλημερίς στοὺς τέσσερες τοίχους τοῦ σπητιοῦ της!

Ἀνοιξῆ τώρα πασίχαρη βασιλεύει στὴ Φύση. Τὸ Χωριουδάκι ἀγνώριστο μὲς' στοὺς ἀνθούς καὶ στὶς φυλωσιές. Τὰ πουλιὰ τονίζουν τὰ γλυκύτερά τους τραγοῦδια, ὁ οὐρανὸς γελάει καταγάλανος, τὰ ταῖρια μεθυσμένα ἀπ' τὶς ἀνοιξιὰτικες μωσκοβολιὲς χτίζουν τὶς φωλιές τους, ἡ Φύση ὀλη πανηγυρίζει. Ὁ Μᾶης βασιλεύει μυριανθισμένος.

Καὶ μὲς' στὴν ἀσύγκριτη αὐτὴ χαρὰ μονάχα ἕνας θρηγνὸς ἀκούγεται. Μὲς' στὸ γενικὸ αὐτὸ ἀνθισμα μονάχα ἕνα δεντρὶ κοίτετα μαραμένο. . . Ὁ θρηγνὸς βγαίνει ἀπὸ τὰ πονεμένα στήθια τοῦ γερο-Μίχου. καὶ τὸ δεντρὶ τὸ μαραμένο εἶναι ἡ κόρη του ἡ Μυρτὼ! . . .

Κι οἱ δυὸ τους κλαῖνε!
Κλαῖνε τὸ χαμὸ τῆς χαρᾶς τους!

Κλαῖνε τὸ χαμὸ τῆς εὐτυχίας τους!

Καὶ κάθε δειλινὸ μονάχα, κάθε πού πέρνει ὁ ἥλιος νὰ γύρη, τότε, τότε, χαροκοπαίει τὸ φτωχικὸ τοῦ γερο-Μίχου.

Μονάχα τὰ πόβραδο πού πέρν' ἡ μέρα καὶ μουχρώνει

ΤΑ ΣΑΤΥΡΙΚΑ ΜΑΣ

ΟΣΑ ΒΛΕΠΩ ΚΙ' ΟΣΑ ΣΚΕΠΤΟΜΑΙ

γίνεται στο φτωχικό του γερο-Μίχου το πανηγύρι, το πανηγύρι όμως του σπαραγμού!

Την ώρα κείνη, τής ανοιξιάτικης μέρας την καλύτερη, κ' οι πέτρες ακόμα σκίζονται.

Την ώρα κείνη την ολοπόρφυρη καθισμένος στο κατώφλι τής δεξώπορτας ο γερο-Μίχος, κλαίει το χαμό τής παρθενικής νερατζούλας. Κ' η φωνή του έχει κάτι το άλλοιώτικο, κάτι το ξεχωριστό απ' την ανθρώπινη φωνή:

Νερατζούλααααα φουντωμένηηηηη...

Και τραγουδάει. Τραγουδάει το νειρεμένο του τραγουδι και τον πόνο του μαζί τραγουδάει. Και τραγουδώντας το χαρά και λύπη αντίμα νοιώθει. Χαρά γιατί το κατάφερε πιά να τραγουδήσει το τραγουδι που ποθοῦσε, και λύπη γιατί η τύχη τόφερο' έτσι ώστε νάν το τραγουδήσει για μοιρολόι.

Νερατζούλα φουντωμένη, πόνε τάνθια σου, νερατζούλα, πόνε τάνθια σου;

Πόνε η πρώτη σου δημοφάδα, πόνε τ'ά κάλλη σου, νερατζούλα, πόνε τ'ά κάλλη σου;

Κ' η Μυρτώ, η νερατζούλα, τρελλή πιά, αποκρίνεται από μέσα με άλλο τόσο σπαραχτικό τόνο:

Φύσηξε Βορρηᾶς κι αέρας, και τ'ά τίνανε, νερατζούλα, και τ'ά τίνανε!...

Κ' οι διαβάτες γυρίζοντας απ' τ'άμπελια και τις σταφίδες με τ'άξινάρια και τ'ά κλαδευτήρια στον ὄμο, στέκουν σαστισμένοι, ἀκοῦν ἀμίλητοι, και τραβάνε το δρόμο τους στενάζοντας.

Οί γυναίκες γυρίζοντας ζαλωμένες είτε κλιματόβεργες και κουτσοουρα, είτε σταμνί με νερό απ' την Κρύα Βρύση, βλέπουν το θρήνο και το δαρμό, θυμούνται την παληά-καλή ἐποχή, και δακρύζουν λέγοντας:

— Ωχ! Παναγιά—Παρθένα, δέν τους κόβεις νά ἡσυχάσουν; Ἄλοι μου!

Ἄ πατέρας ὅμως κ' ἡ κόρη δέν νοιώθουν τίποτ' απ' αὐτά και ξεακουθάνε με τόν ἴδιο τόνο τὸ μαῖθο τραγουδι τους!...

Νερατζούλααααα φουντωμένηηηηη...

Ο ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Ἄ γερο-Μίχος ἔκλαιε και ρυάστηκε μισό χρόνο ἀκόμα ὡς πού χτικασμένος ἔγειρε στον τάφο!

Ἐν' Αὐγουσιάτικο πρωί ἤθραν κοκκαλιασμένη ἀπίστομα στην Κρύα Βρύση τὴ Μυρτώ, τὴ νερατζούλα!...

Ἄ Βαγγέλης.

Ἄμ' ὁ Βαγγέλης;

Ἄ Βαγγέλης ὕστερ' απ' τὴ γλυκειά Γενναριάτικη φεγγαροβραδιά πῆρε τὸ φύσημά του γιὰ τὴν ξενιτειά. Και τώρα ζεῖ στην Ἀμερική μέγας και τρανός σὲ χοῦμα, χωρίς ποτὲ νάν τον σκοτίση κανεὶς γιὰ τὸ ἀδικο ξεφύλλιμα τῆς φουντωμένης νερατζούλας.

Και σωστά, πολὺ σωστά!

Μήπως ρώτησε ποτὲ κανεὶς τὸν παγερὸ Βορρηᾶ γιατί φυσαέι ἄγρια και τινάζει ἄσπληγχα τάνθη απ' τῆς φουντωμένες νερατζούλες και τοὺς μαραίνει ἄπονα τὰ κάλλη; Κανεὶς!

Ποτέ!

ΝΙΚΗΤΑΣ ΠΕΤΡΟΥΤΣΟΣ

ΔΙΑ ΤΟΥΣ ΑΔΥΝΑΤΟΥΣ

VIN COURIER

Ἄντικαθιστᾶ τὸ μουρουνέλαιον

ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΣ Π. ΧΡΟΝΟΠΟΥΛΟΣ

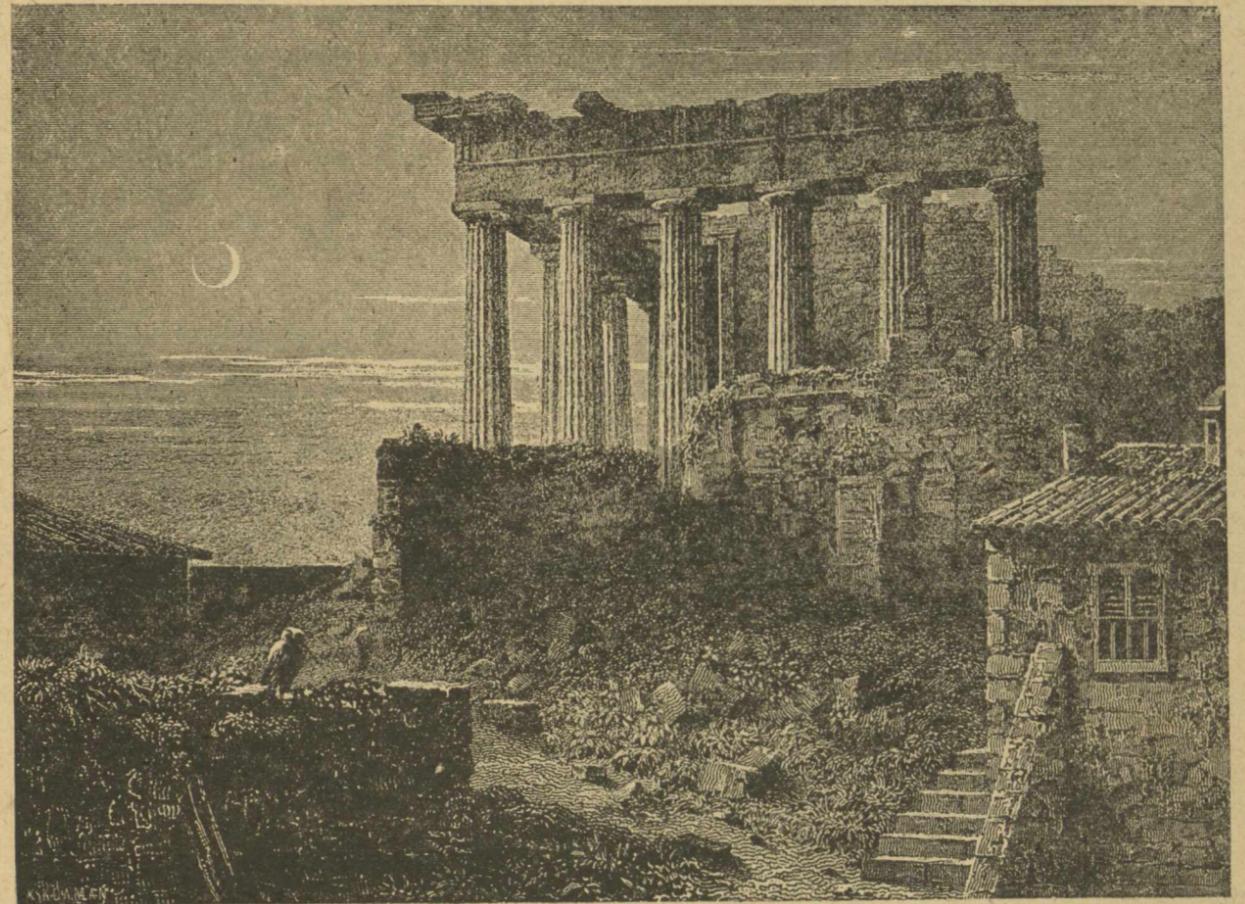
Βερανζέρου 14

ΤΟ ΖΗΤΗΜΑ ΤΟΥ ΠΑΡΘΕΝΩΝΟΣ

Ἀπέφυγα μέχρι τοῦδε νά ἐκφέρω γνώμην περὶ τοῦ ζητήματος τῆς λεγομένης ἀναστυλώσεως τοῦ Παρθενῶνος, καίτοι εὐγενῶς προσεκλήθην πρὸς τοῦτο ὑπὸ τῆς ἀξιολόγου ἐφημερίδος, ἣτις εἶχε τὴν εὐτυχῆ ἔμπνευσιν νά συγκεντρώσῃ τὰς διαφόρους σχετικὰς γνώμας.

Ἐπέβαλον δηλαδὴ ἔνστασιν ἀναρμοδιότητος τότε. Τὸ

δηλαδή, ἀποφασισθείσης καὶ ἀρχὴν τῆς ἀναστυλώσεως, ἤρχισαν νά τοποθετῶνται κανονικῶς καταγῆς, πρὸς διευκόλυνσιν δῆθεν τῆς ἀλανθάστου ἀννθρώσεώς των, τὰ ἀπὸ τῆς ἐκπυροσκοροτήσεως τῆς 16ης Σεπτεμβρίου τοῦ 1687 δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ κατακείμενα διάφορα τῶν κίονων τοῦ Παρθενῶνος τύμπανα.

Ο ΠΑΡΘΕΝΩΝ ΚΑΤΑ ΤΟ 1810

νά ἐμφανίζωμαι δὲ ἤδη, γνωματεύων ὑπὲρ ἢ κατὰ τῆς ἀναστυλώσεως ταύτης διὰ τῶν σιηλῶν τοῦ ἀγαπητοῦ «Παντογνώστου», τὸ δρφεῖλω εἰς νεωτέραν σκέψιν μου, καθ' ἣν, προσδώσας κάποιαν ἐπέκτασιν εἰς τὴν ἀναρμοδιότητα, περιέλαβα ἐντὸς τῆς περιοχῆς τῆς καὶ τοὺς εἰδικούς ἀρχαιολόγους, ἀλλ' ὑπὸ τινὰ ἔποψιν και τοὺς ἀρχιτέκτονας αὐτούς. Καὶ σπεύδω νά δώσω ἐξηγήσεις.

Πρόκειται δηλ. κατὰ τὴν γνώμην μου περὶ ζητήματος ἀποκλειστικῶς τῆς μηχανικῆς.

Ἡ ἀναστυλῶσις βεβαίως εἶναι καθῆκον. Εἶναι τὸ πρῶτον αἰσθημα, τὸ ὁποῖον γεννᾷ ἡ θεὰ παντὸς κατακείμενου πράγματος.

Εἰς τὴν ἀναστυλῶσιν ἀντιτάχθη ἡ γοητεία τῆς ἐρειπιακῆς γραφικότητος.

Ἄλλ' αὕτη ἀπὸ πολλοῦ ἔπασεν ὑφισταμένη, ἀφ' οὔτου

Εἶπον οὖν πρόκειται ἐνταῦθα περὶ ζητήματος μηχανικοῦ διὰ τὸν λόγον τοῦτον εὐρίσκω, πρὸς τοῖς ἄλλοις, ἀτυχῆ πρὸς ἐνίσχυσιν τῆς ὑπὲρ τῆς ἀναστυλώσεως γνώμης, τὴν προσφυγὴν εἰς τὰ παραδείγματα τῆς ἐπιανχοῦς, κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥτιον, ἀναστυλώσεως ἄλλων μνημείων.

Ἡμπορεῖ δηλ. ὅλα τὰ μνημεῖα τοῦ κόσμου νά εἶναι δυνατὸν και εὐχερὲς ἐνίστε ν' ἀναστυλωθοῦν και ὁ Παρθενῶν ὄχι.

Ἡ μηχανικὴ ἀποψὶς αὕτη φυσικὸν εἶναι νάπαταιῆση ὅλως διάφορα ἐπιστημονικὰ ἐφόδια, τῶν ὁποῖων φορεῖς πρέπει νά εἶναι οἱ ἀναστυλωταί.

Πρόκειται δηλ. περὶ τῶν μηχανικῶν προβλημάτων τὰ ὁποῖα τὸ ἔργον παρουσιάζει ἐξ ὅσων δὲ ἀνέγνωσα, ἐμόρφωσα τὴν γνώμην, ὅχι ἴσως οὖν δὲν ἐλήφθη ἀπολύτως ἡ ἀποψὶς αὕτη ὑπ' ὄψιν, ἀλλ' οὖν δὲν ἐδωρῆθη ὡς ἡ

κυρίως προέχουσα. Φέρω δὲ ὡς στοιχειώδη ἔνδειξιν, τὸ ὅτι δὲν εἶδα οὐδ' ἀπλῶς μνημονευόμενον ὑπὸ τινος τῶν πολυαρίθμων γνωματευτῶν, τὸ πολῦτιμον ἔργον τοῦ ἀειμνήστου ἀξιωματικοῦ τοῦ μηχανικοῦ Καίσαρος Ῥόμα, τὸ δημοσιευθὲν Γαλλιστὶ τῷ 1868, φέρον δὲ τὴν ἐπιγραφήν: «*explication des courbes du Parthénon*».

Ἐν τῇ διατριβῇ ταύτῃ περιέχονται λεπτομερεῖς μαθηματικοὶ ὑπολογισμοὶ τῶν διαφόρων ἀποκλίσεων τῶν οἰκοδομικῶν γραμμῶν τοῦ Παρθενῶνος, διὰ λόγους ὀπτικοὺς καὶ γεωμετρικὰ σχήματα παρατίθενται καὶ ποικίλοι πίνακες, καὶ ἀντικρούσεις ἐπίσης γνωμῶν ὡς καὶ αὐτῆς τῆς τοῦ Πενρόζ' ἀλλὰ καὶ καὶ ἄλλο: παρέχονται δηλ. σχετικαὶ περικοπαὶ ἐξ ἀρχαίων συγγραμμάτων, ὡς τὸ ὑποδειγματικῶς λ. χ. ἐπιτύθη παρατιθέμενον ἀπόσπασμα:

«*Τῷ ἀρχιτέκτονι τὸ πρὸς φαντασίαν εὐρῦθμον ποιῆσαι τὸ ἔργον καὶ ὀπόσον ἐγχωρεῖ πρὸς τὰς τῆς ὄψεως ἀπάτας ἀλεξήματα εὐρίσκειν, οὐ τῆς κατ' ἀλήθειαν ἰσότητος ἢ εὐρῦθμίας, ἀλλὰ τῆς πρὸς ὄψιν στοχαζομένης*».

Ἡ περικοπή αὕτη καὶ μόνη ἐγκλείει τὸ μεγαλοφυές τόλμημα τοῦ Παρθενῶνος· ὅτι δὲ, ἄλλο ἢ ἀρχιτεκτονικὴ καὶ ἄλλο ἢ μηχανικὴ ἀντίληψις ἐνὸς οἰκοδομήματος, οἱ ἀναγινῶσται ἡμῶν δύνανται νὰ πειθοῦν πρακτικώτατα, ἀκούοντες ἐν σχετικῶν τοῦ βίου ἡμῶν ἀνέκδοτον.

Ἡμῶν πολὺν νέος ὅταν ἐμελετοῦσα τὰ μνημεῖα τῆς Ἀκροπόλεως διημερεύων σχεδὸν ἐκεῖ ἐπάνω. Ἐβλεπα τότε κάθε ἡμέραν ἓνα πολὺ καθὼς πρέπει Κύριον, ὁ ὁποῖος καταμετροῦσε τὸν Παρθενῶνα καὶ ὅλο ἐσημειῶνεν εἰς ἓνα καταστιχάκι του. Ὅταν ἔμαθα, ἀπὸ κάποιου φύλακα, ὅτι ἦτο ἓνας διάσημος Ἕλληνας Ἀρχιτέκτων διαμένων ἐν τῇ ξένη, ἔκαμα τρόπον καὶ τὸν ἐπλησίασα.

Μὲ ἐχαιρέτησε πρῶτος.

— Βλέπω, οὐ μᾶς συνδέει κάποια κοινὴ ἀγάπη.

— Βεβαίως.

— Καὶ εἰς τί κυρίως ἀποβλέπουν, παρακαλῶ, αἱ τόσαι σημειώσεις σας;

— Εἰς τὰ τεχνικὰ λάθη τοῦ Παρθενῶνος.

— !...

— Ἐκπλήγισθε;

— Ἀρετὰ.

— Δάθη, Κύριέ μου, καὶ πάλιν λάθη. Ὀλόκληρος ὁ Παρθενὼν εἶναι ἓνα ἀρχιτεκτονικὸν λάθος.

— Μὰ δι' αὐτὸν τὸν λόγον φαίνεται ὁ Μοροζίνης ἔκαμε τὰ παροράματα τὰ ὁποῖα βλέπομεν τριγύρω μας! ... Ἀλλὰ σκυμμένος ἐξηκολούθει νὰ σημειώη χωρὶς νὰ προσέξη ἴσως εἰς ὅ,τι εἶπα. Τὸν ἐρωτῶ ὁμως καὶ πάλιν:

— Τὸ Θησεῖον θὰ εἶναι βεβαίως ἀπληλαγμένον ἀπὸ τὰ λάθη αὐτά.

— Βεβαίως, εἶναι τεχνικῶς ἀριώτατον.

— Καὶ ποῖα μετριότης δὲν ἔχει ἀριότητα;!

... Ἀλλ' ἐξηκολούθει νὰ σημειώη καὶ νὰ μὴ προσέξη. Τὸν ἐχαιρέτησα τότε καὶ φεύγων τοῦ εἶπα:

— Ἀφοῦ ἐξετάσατε τὸν Παρθενῶνα ὡς οἰκοδόμημα, θὰ τὸν ἐξετάσατε καὶ ὡς σκηνογραφίαν;

— Ἐννοεῖτε δηλ. ὅχι ὅ,τι εἶναι, ἀλλ' ὅ,τι φαίνεται;

— Καὶ τέτοιο.

Καὶ ἔρχομαι εἰς τὸ συμπέρασμα τοῦ Σημειώματος αὐ-

τοῦ, τὸ ὁποῖον συμπυκνῶν ἀπεριφράστως καὶ ἐκ καθήκοντος ἱερωτάτου, εἰς ἓνα μου θρούβαλον:

«*Ὅποιος θὰ ἀναλάβῃ νὰ ἀναστρώσῃ τὸν Παρθενῶνα, πρέπει νὰ αισθάνεται, ὅτι θὰ εἶχε τὴν δύναμιν καὶ νὰ τὸν ἰδρῶσῃ*».

Δ. ΓΡ. ΚΑΜΠΟΥΡΟΓΛΟΥΣ

ΑΠΟ Τ' ΑΠΟΜΝΗΜΟΝΕΥΜΑΤΑ ΤΗΣ ΓΙΑΓΙΑΣ

Ἐν ὅσῳ ὁ ἄνθρωπος εὐρίσκειται στὴν ἀνάπτυξί του, ἀναπνέει τριγύρω του σναισιθήματα καὶ ιδέας, ὅπως ἓνα φυτὸ διψασμένον ἀπορροφᾷ μὲ ἀπληστία ἀπὸ τὴ γῆ τοὺς διαφόρους χυμούς μὲ τοὺς ὁποίους τρέφεται.

Ἡ πείνα τὸν σπρώχνει καὶ καταβροχθίζει καὶ χωρὶς μέτρο ἀδιακρίτως τὸ κάθε βιβλίον ποὺ βλέπει μπροστά του. Ἀλλὰ δὲν πρέπει νὰ φαντάζεσθε ὅτι ὁ γέρον δὲν γνωρίζει τὴν ἀξία τῆς φιλολογικῆς αὐτῆς ἀπληστίας, καὶ νὰ ἐκλαμβάνετε τὴ μελαγχολικὴ ἀταραξία του γιὰ ἀδιαφορία ἢ περιφρόνησι.

Ἀδιάφοροι! Ἄ! ὄχι, δὲν εἴμεθα καθόλου ἀδιάφοροι! Μᾶς μαγεύει μάλιστα, καὶ μᾶς κάνει νὰ ζηλεύουμε λιγάκι, αὐτὴ ἡ ἀσβυστὴ δίψα σου, ὦ! ὠραία νεότης, ἢ τρελλὴ ἀπληστία σου, τὸ θανατάσιο ὄδρο ποὺ κατέχεις καὶ σὲ κάμνει νὰ ἐκλαμβάνῃς γιὰ πραγματικότητες ὅλες τῆς ὀφθαλμαπίτες καὶ τὰ ἀντικατοπτρίσματα τῶν ἰδανικῶν σου. Ἡ βία ποὺ ἔχεις νὰ δοκιμάσῃς τὴ ζωὴ ἐκ τῶν προτέρων, γιὰ τὴν νομίζεις γλυκεῖα ὅσο δὲν ἔμπορεῖ νὰ εἶναι ποτέ.

Ἡ εὐλικρίνεια μὲ τὴν ὁποῖαν παραβλέπεις ὅλα τὰ προσκόμματα ποὺ εὐρίσκεις στὸ δρόμο σου, ἢ πίστις σου στὰ ὄνειροπολήματά ποὺ κανένα δυστύχημα δὲν διαλύει. Μὲ πόση ὀρμὴ πηδᾷς τὰ χαντάκια, μπροστὰ σὰ ὁποῖα ἔμελλε ἔρχομεν! Μὲ πόση χαρὰ γελᾷς ἐμπρὸς τῇ πραγματικότητι ποὺ μᾶς καταβάλλει καὶ πιστεύεις ἀσάλευτα ὅτι αὐτοῦ ὁ κόσμος θὰ εἶναι δικός σου!

Ποθοῦμε κι' ἐμεῖς ἐκεῖνο ποὺ ἐγάσαμε, ποθοῦμε τὸ χαμόγελο τῆς μάγισσας ποὺ παρηγορεῖ, ποὺ νανουρίζει μὲ τὰ εὐεργετικά της ψεύδη, ποὺ σκεπάζει ὅ,τι εἶναι πραγματικὸ καὶ δὲν ἀφίνει νὰ φαίνεται παρὰ ὅ,τι εἶναι ἐπιθυμητό.

Ἐχει καὶ ἡ νεότης τοὺς πόνους καὶ τῆς λύπης της. Καὶ αὐτὴ βέβαια, ὅπως καὶ ἡ ὄριμος ἡλικία δὲν κατορθώνει νὰ συγκρατήσῃ τὴν εὐτυχία μόνο γιὰ λογαριασμὸ της, γιὰ τοῦτο κι' ἐμεῖς δὲν ζηλεύουμε τὴν ἀδυναμία της γιὰ νὰ πραγματοποιῆ τὰ ὄνειρά της, ἀλλὰ τὴν ὀρμὴ καὶ ζωηρότητα μὲ τὴν ὁποῖαν τὰ συλλαμβάνει.

Καὶ πῶς εἶναι δυνατόν νὰ μὴ ποθοῦμε αὐτὴ τὴ δίψα τῆς ψυχῆς, ἀφοῦ τὴν ὄρα ποὺ σβύνεται, αισθανόμεθα ὅτι σβύνεται καὶ ἡ ζωὴ μας;

Ἡ ζωὴ εἶναι τὸ ὄνειρο. Ἐκεῖνο ποὺ ὀνομάζομεν πραγματικὴ ζωὴ, δὲν εἶναι παρὰ ἡ ὄρα σκιὰ τῆς φανταστικῆς ὑπάρξεώς μας, καὶ αἱ πράξεις μας εἶναι ἡ στάχτη ποὺ μένει ἀπὸ τὰ καταναλωθέντα ὄνειρά μας. Καὶ ἐπειδὴ ἀκριβῶς τὸ γῆρας δὲν ἔμπορεῖ νὰ ἀναγεννᾷ σιτὴ ψυχῆ του τῆς περασμένης φλόγης, γιὰ τοῦτο εὐχαριστεῖται νὰ τῆς ἀναπολή σιχνά. Γιὰ τοῦτο δὲν διαβάζομε ἐμεῖς, ξαναδιαβάζομε, ξαναδιαβάζομε γιὰ νὰ ξαναῦρουμε τὸν ἑαυτὸ μας! Ὅπως οἱ περιπατηταὶ ἐκεῖνοι

ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ

“ΟΠΩΣ ΜΙΛΟΥΜΕ,”

ποῦ ἐπανερχοῦνται πάντοτε στὴ σιωπηλὴ δενδρουστοιχία γιὰ νὰ βροῦν καὶ πάλιν τὴν πρώτη συγκίνηση τῆς καρδιάς, καὶ σταματοῦν σὲ κάθε βῆμα γιὰ ν' ἀκούσουν τὴν ἠχὴ τῶν πρώτων φιλημάτων. Ἐχουν οἱ νέοι τὸν θρίαμβο καὶ τὴ μέθη τους· ἀλλὰ δὲν γνωρίζουν τὴν ἡρεμὴ καὶ βαθειὰ χώρα ποὺ αισθάνεται κανεὶς, ὅταν γυρῆ σιγά-σιγά στὰ περασμένα, καὶ ξανακάνῃ τὸν ἴδιον δρόμον τὸν ἀγαπημένον, γιὰ νὰ βρῆ πάλιν στὸ χορτάρι, στὸν ἀέρα, στὰ χαμόκλαδα, τὰ λησμονημένα κομματάκια τῆς καρδιάς του.

Πόσο προσεκτικὸς καὶ σκεπτικὸς γίνεται τότε ὁ γέρον καὶ μὲ πόση τρυφερότητα κι' εὐλάβεια φυλλομετρεῖ καὶ πάλιν τὸ ἀγαπημένον βιβλίον ποὺ εἶχε διαβάσει μὲ συγκίνηση στὰ νεατά του.

Τίποτε δὲν εἶναι ἀδιάφορο μέσα σ' αὐτὸν τὸν παλιὸ σύντροφο τοῦ περασμένου καιροῦ, τὸν ἐμπιστευμένον φίλον τῶν ἐνδομύχων στιγμῶν, καὶ ὄχι μόνον τὸ περιεχόμενον εἶναι προσφιλές, ἀλλὰ καὶ αὐτὸ τὸ παλιὸ του δέσιμο, ἢ ζάρες τοῦ ἐπικαλύμματος, ἓνα σημεῖωμα στὸ περιθώριον, τὸ ξεθωριασμένον χρώμα του, τὸ σχῆμα τῶν γραμμῶν, ὅλες αὐτὲς ἢ ἐλάχιστες λεπτομέρειες εἶναι τόσα χαμόγελα ποὺ θερμαίνουν τὴν καρδιά.

Κι' εἴπειτα, ἀνάμεσα στῆς γραμμῆς, πόσες συγκινήσεις κρύπτονται! Ἀναμνήσεις ἀνακαλοῦνται, ἐντυπώσεις ζωντανεύουν καὶ πάλιν, ὀλόκληρη γωνία τῆς περασμένης ζωῆς ἀναφαίνεται, καὶ ἀναλόγως ἀπ' τὴ σελίδα ἢ τὸ κεφάλαιο ξαναζῆ κανεὶς ὄρες ἐκλεκτές!

Εἶναι ὅλα αὐτὰ μικραὶ χαρὰι σιωπηλαί, ἀλλὰ μεγάλης ἀξίας, ὅταν ὅλες ἢ ἄλλες μᾶς ἀφήνουν μία-μία. Τὸ γῆρας μᾶς σπρώχνει σιγά-σιγά σὲ μιὰ ἔρημη γωνία, ὅπου βρισκόμαστε αἰφνίδια μόνοι, χωρὶς ἄλλη συντροφία ἀπὸ τὸν ἑαυτὸ μας...

Δὲν ἔμπορεῖ ν' ἀποφύγῃ κανεὶς πάντοτε τὸν ἑαυτὸν του· ὅσον ὀρηκτικὰ καὶ ἂν διατρέξῃ τὸν κόσμον, πρέπει ἐπὶ τέλους νὰ πεζέψῃ καὶ νὰ μπῆ στὴ καλύβα του.

Εὐτυχεῖς οἱ γέροντες, οἱ ὁποῖοι πρὸ πολλοῦ ἐγνωρίσαν νὰ τὴν χτίσουν φιλόξενη, — αὐτὴ ἡ κατοικία δὲν ἐτοιμάζεται ἐκ τοῦ προχείρου — εὐτυχεῖς οἱ γέροντες ποὺ τὰ ἔχουν καλά μὲ τὸν ἑαυτὸ τους, καὶ ἔμποροῦν χωρὶς ντροπὴ καὶ χωρὶς τύψεις νὰ σκαλίζουν τὰ ἰδιαίτερα σφράγια τους καὶ νὰ φυλλομετροῦν τὸ βιβλίον τῆς καρδιάς τους!

(Ἐκ τοῦ γαλλικοῦ)

ΕΛΙΖ. Δ. ...

ΜΙΑ ΠΑΡΑΚΛΗΣΙΣ

Παρακαλοῦνται θερμῶς καὶ πάλιν, ὅσοι τῶν ἁγ. κ. κ. συνδρομητῶν καθυστεροῦσι τὴν συνδρομὴν των, ὅπως εὐαρεστηθῶσι νὰ ἐμβάσωσι ταύτην, δεδομένου ὅτι ἀρκετὸς χρόνος παρήλθεν ἀπὸ τῆς ἐκδόσεώς μας καὶ πᾶσα παραιτέρω βραδύτης δὲν φαίνεται δικαιολογημένη.

Ἐσαύτως παρακαλοῦμεν ἅπαντας τοὺς ἁγ. κ. κ. συνδρομητὰς καὶ ἀναγνώστὰς μας, ὅπως, ἂν κρίνωσι τὸν «Παντογνώστην» ἄξιον ὑποστηρίξεως, συστήσωσιν αὐτὸν εἰς φίλους του, ἢ αἰ γράψωσι συνδρομηταὶ ἢ ἀγοράζωσι τὰ φύλλα.

(Ἐκ τῆς Διευθύνσεως)

Ὅλα ἀνεξαίρετως τὰ λογοτεχνήματα, πεζὰ καὶ ἔμμετρα, γράφονται σήμερον εἰς τὴν Δημοτικὴν. Θὰ εἴλεγε λοιπὸν κανεὶς ὅτι τὸ γλωσσικὸν ζήτημα εἶνε λυμένον. Καὶ ὅμως ὄχι! Ὁ ἀναγινῶσκων τὰ λογοτεχνήματα τῶν νέων, βλέπει ὅτι ἡ λύσις ἀπέχει ἀκόμη πολὺ. Καὶ τοῦτο, διότι τὸ ζήτημα δὲν ἦτο ἀπλῶς νὰ φησώμεν ὅλοι τὴν καθαρεύουσαν, — γλώσσαν ἀκαταλλήλων διὰ τὴν λογοτεχνίαν, ἀφοῦ οὔτε ὁμιλεῖται, οὔτε ἐννοεῖται ἄνευ ἐνδιαθέτου τουλάχιστον μεταφράσεως, — καὶ νὰ ἐναγκαλισθώμεν τὴν Δημοτικὴν, νὰ γράψωμεν δηλαδὴ «ὅπως μιλοῦμε». Τὸ ζήτημα ἦτο νὰ ποκτήσωμεν καὶ μίαν γλώσσαν γράφομένην, φιλολογικὴν, ὁμοιόμορφον. Εἰς αὐτὸ δὲ κυρίως ἔτειναν αἱ προσπάθειαι τῶν πρώτων μεγάλων δημοτικιστῶν, τῶν διδασκάλων. Ἀλλ' οἱ νέοι δὲν ἀκούουν κανένα, δὲν γνωρίζουν τίποτε. Καὶ γράφουν τὴν Δημοτικὴν ὅπως θέλουν, ὅπως τοὺς ἔρχεται, ὅπως τοὺς κεντρίζει. Ἀποτελέσματα τῆς ἀναρχίας αὐτῆς, θὰ εἶνε νὰ ἔχωμεν μετ' ὀλίγον τόσας δημοτικὰς γλώσσας, ὅσοι θὰ εἶνε οἱ γράφοντες. Καὶ εἴπερ ποτε ἄλυτον θὰ προβάλλῃ τὸ ζήτημα τῆς Μῆς καὶ τῆς Μόνης.

Νὰ ἐξηγηθῶ καλύτερα:

Ἐνας ἀπὸ τοὺς κυριωτέρους λόγους, διὰ τοὺς ὁποίους ἡ καθαρεύουσα ἐκηρύχθη ἄχρηστος εἰς τὴν Λογοτεχνίαν, εἶνε τὸ ὅτι δὲν ἐπεδέχετο ὄρια καὶ καθένας ἔμποροῦσε νὰ τὴν γράφῃ ἐπὶ τὸ ἀρχαϊκώτερον ἢ τὸ νεοελληνικώτερον κατὰ βούλησιν. Ἐμποροῦσαν ἀκόμη ὁ γράφων, ἐκ τῆς ἀπειρίας τῶν ἀρχαίων τύπων νὰ μεταχειρίζεται ἐλευθέρως ὅποιον ἤθελεν. Εἶχε δὲ καταντήσει πραγματικῶς νὰ ἔχῃ κάθε ποιητῆς ἢ πεζογράφου τῆς καθαρεύουσας καὶ τὴν γλώσσάν του. Οὕτως ἄλλη ἦτο ἡ γλώσσα τοῦ Κοραῆ, ἄλλη τοῦ Κόντου, ἄλλη τοῦ Θεοφανοῦ, ἄλλη τοῦ Δημητρίου Βερναρδάκη, ἄλλη τοῦ Γρηγορίου Βερναρδάκη, ἄλλη τῶν Βυζαντιῶν, ἄλλη τοῦ Βλάχου καὶ ἄλλη τοῦ Ροῦδη. Ἐχοντες αὐτὸ ὑπ' ὄψει, οἱ διδάσκαλοι τῆς Δημοτικῆς εἶπαν:

Μάλιστα, νὰ γράψωμεν «ὅπως μιλοῦμε». Ἀλλὰ ἡ ὁμιλουμένη γλώσσα, ἡ γλώσσα τοῦ λαοῦ, ἔχει πολλὰς διαφορὰς κατὰ τόπους. Πρέπει, ὅσον εἴμπορομεν, νὰ ποφεύγωμεν τὰ τοπικά, τὰ ἰδιωματικά, τὰ διαλεκτικά. Κι' ἀπὸ τοὺς διαφόρους τύπους μᾶς λέξεως, ἀπὸ τὰς διαφόρους λέξεις ἐνὸς πράγματος, νὰ προτιμῶμεν, εἰς τὴν πεζογραφίαν τουλάχιστον, τὴν λέξιν καὶ τὸν τύπον ποὺ εἶνε παρὰ ἑλληνοί. Οὕτω μόνον θὰ μορφώσωμεν φιλολογικὴν γλώσσαν, ἡ ὁποία θὰ ἐννοηθῆ ἀπ' ὅλους τοὺς Ἕλληνας, χωρὶς νὰ εἶνε ἡ καθ'αυτὸ ὁμιλουμένη κανενός.

Θεωρητικῶς καὶ πρακτικῶς, αὐτὰ μᾶς ἐδίδαξαν οἱ μεγάλοι Δημοτικισταί: ἀπὸ τοῦ Βηλαρά μέχρι τοῦ Σολωμοῦ, ἀπὸ τοῦ Ψυχάρη μέχρι τοῦ Παλαμά, ἀπὸ τοῦ Πολυλά μέχρι τοῦ Ροῦδη. Τοὺς ἀκούσαμεν, τοὺς ἀκολουθήσαμεν ὅσοι εἴχαμεν πεισθῆ, ὅτι μόνη ἡ Δημοτικὴ ἔμποροῦσε κι' ἔπρεπε νὰ καλλιεργηθῆ καὶ νὰ γίνῃ φιλολογικὴ γλώσσα. Φυσικά, μίαν καὶ μόνην Δημοτικὴν, ἐντελῶς ὁμοιόμορφον, ἀποκρυσταλλωμένην, ἀκαδημαϊκὴν, δὲν κατορθώσαμεν οὔτε ἡμεῖς νὰ μορφώσωμεν, διότι οὔτε καιρὸς ὑπῆρχεν, οὔτε Ἀκαδημία. Οἱ διάδοχοί μας θὰ τὸ ἔκαμναν, ἀκολουθοῦντες τὸν δρόμον ποὺ τοὺς ἐδείχναμεν. Ὅπως δὴποτε, ἀφοῦ αὐτὴ ἦτο ἡ προσπα-

θειά μας, ή τάσις μας, είχαμεν φθάσει εις ζηλευτόν σημειον όμοιομορφίας, — εις ένα σημειον τό όποιον ούδέποτε ή καθαρεύουσα είχε προσεγγίσει. Καί ό συγκρίνων τά πεζογραφήματα των γνωστοτέρων δημοτικιστών, βλέπει ότι μία και ή αυτή ήτο ΠΕΡΠΟΥ ή Δημοτική γλώσσα του Παλαμά εις τόν «Θάνατον Παλικαριού», του Καρκαβίτσα εις τή «Λόγια τής Πλώρης», του Βλαχογιάννη εις τούς «Έκάτης έρωτες», του Χατζόπουλου εις τόν «Πύργον του Άσπροπόταμου», του Χρηστομάνου εις τήν «Κερένια Κούκλα», του Έφταλιώτη εις τήν «Μαζώχτρα», του Έρμονα εις τόν «Ήσκιο τής Συκιᾶς», του Πολυλά εις τό «Μικρό Άάθος», του Θεοτόκη εις τό «Βίος τής Κυρά-Κέρκυρας», του Ψυχάρη, εις τό «Όνειρο του Γιαννίρη», ή δική μου εις τόν «Κόκκινο Βράχο» και καθεξής.

Κι' όμως όλοι έμεις είμαστε κάθε καρυδιᾶς καρύδι. Ό Παλαμάς εινε Ρουμελιώτης, ό Καρκαβίτσας Μοραΐτης, ό Ψυχάρης Πολίτης, ό Έφταλιώτης Χιώτης, ό Θεοτόκης Κορφιάτης, ό Κρυστάλλης Ήπειρώτης, έγώ Ζακυνθός και πάει λέοντας.

Άλλά δέν έγράψαμεν, βλέπετε, «όπως μιλούμε», παρά μέχρι ενός όριου, κι' ή μεγάλη, ή διαρκής μας προσπάθεια ήτο ναποφεύγωμεν κατά τό δυνατόν τά τοπικά μας. Έγώ εξαφνα τά ζακυνθινά μου δέν τά μεταχειρίζομαι παρά μόνον εις τόν διάλογον των ζακυνθινών μου διηγημάτων. Εις τήν αφήγησιν μεταχειρίζομαι μίαν δημοτικήν πανελλήνιον, σύμφωνον με τήν φιλολογικήν μας παράδοσιν, — από τά βιβλία μας με άλλους λόγους μορφωμένην, — εινε δέ ή ίδια γλώσσα και όταν έγράφω ζακυνθινόν μυθιστόρημα, και όταν έγράφω άθηναϊκόν, και όταν έγράφω ακόμη κριτικήν.

Οί νέοι μας όμως λογοτέχναι, οί καθημερινώς έμφανιζόμενοι νέοι, δέν έχουν είδησιν άπ' όλ' αυτά. Γράφουν τήν δημοτικήν χωρίς καμμίαν προμελέτην, χωρίς καμμίαν φροντίδα. Άπ' όλα, φαίνεται, τά παραγγέλματα των διδασκάλων δημοτικιστών, δέν έμαθον και δέν ακολουθοῦν πιστώς παρά τό «έγγραφετε όπως μιλάτε!» Άλλά δέν εινε μόνον αυτό. Είνε και πολλά άλλα, τά όποια οί νέοι μας ούδέποτε έφρόντισαν να σπουδάσουν και να μάθουν. Άλλέως θα ήξευραν ότι οὔτε ό Σμυρνιός ειμπορεί να έγράφη ελεύθερα τά σμυρνείκά του, με τήν πρόφασιν ότι έγράφει τήν γλώσσαν που όμιλεί, οὔτε ό Πολίτης τά πολιτικά του, οὔτε κανείς επαρχιώτης ή πρωτευουσιᾶνος, χωραίτης ή χωριάτης, νησιώτης ή στεριανός, τά δικά του. Ό έγράφων σήμερα τήν Δημοτικήν, ό πεζογράφων προπάντων εις αυτήν, — διότι ό ποιητής έχει πάντοτε περισσοτέρας ελευθερίας και άλλη εινε πάντοτε ή ποιητική γλώσσα, — δέν επιτρέπεται να εινε παρά Νεοέλλην, Ρωμιός, Γραικός. Καί δια να εινε τέτοιος, πρέπει να μελετᾶ τά βιβλία των δοκιμων δημοτικιστών του Έθνους του, να τά έχη ως υποδείγματα γλώσσης, και με τήν ίδίαν μέθοδον να έγράφη και να πλουτίζη τήν ιδικήν του, εις τόν ίδιον να τείνη σκοπόν.

Με λύπην μου παρατηρῶ, ότι ή αναρχία των νέων μας λογογράφων ελέγγει τήν εσχάτην άμάθειαν. Η πεζογραφία των, — έδῶ πλακιώτικη, άλλοῦ κορφιάτικη, άλλοῦ σμυρνείκη και καθεξής; — προδίδει ανθρώπους που δέν έχουν καμμίαν ιδέαν περι του γλωσσικού μας ζητήματος και άγνοοῦν αυτόν τόν σκοπόν του άπελευθερωτικού κινήματος των πατέρων μας από τόν ζυγόν του αρχαϊζόντος Σχολαστικισμού.

Είνε πάρα πολύ γελασμένοι να νομίζουν ότι καθένας

ειμπορεί να έγράφη «όπως μιλά». Καί τούς συνιστῶ θερμώς να διακόψουν επ'όλιγον τήν παραγωγήν των, δια να μελετήσουν και να καταμάθουν τό Ζήτημα. Είνε μεγάλη ανάγκη. Οὔτε θα μάθουν ποτέ αυτά τά πράγματα με συζητήσεις εις τό καφενειον. Πρέπει να νοήξουν τά βιβλία. Καί αν δέν ειμποροῦν να μελετήσουν δλόκληρον τήν φιλολογίαν του Γλωσσικού, ως περιορισθοῦν εις τά «Είδωλα» του Ραΐδη και εις τό πάνσοφον εκείνο βιβλιαράκι του Πολυλά «Η Φιλολογική μας Γλώσσα». Αὐτά δια τήν θεωρίαν άρκουόν. Όσον δια τήν πράξιν, επιβάλλεται ή διηγετική μελέτη των γλωσσικών μνημείων, τά όποια αφήκων οί παλαιότεροι δημοτικισται και ή άδιάκοπος παρακολούθησις τής γλωσσικής εξέλιξεως δια των έργων όλων των δοκιμων, των κλασσικών οὔτως ειπείν πεζογράφων μας. Η Δημοτική μας έχει πλέον τήν παράδοσίν της. Εάν οί νέοι μας τήν γνωρίζουν και τήν περιφρονοῦν, εινε τρελλοί. Εάν τήν άγνοοῦν, εινε άμαθείς, άστοιχείωτοι. Άλλ' οὔτε από τρελλούς βέβαια, οὔτε από άμαθείς περιμένει κανείς τήν εξέλιξιν και τήν πρόοδον μίᾶς φιλογικῆς γλώσσης, πολῦ δέ ολιγώτερον τήν τελικήν λύσιν του μεγάλου μας ζητήματος, τήν διαμόρφωσιν Μίᾶς γλώσσης, όμοιομόρφου και πανελληνίου.

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

— Εις τόν έξοχικόν ναόν τής Άγίας Βαρβάρας τήν 10 τ. μ. ό κ. Γεώργιος Σούτος, καπνέμπορος έν Σμύρνη, άνεδέξατο έκ τής κολυμβήθρας τόν μικρόν υἱόν του ύπολοχαγού του Μηχανικού κ. Τάδου Παυλοπούλου και έδωκεν εις αυτόν τό όνομα Δημήτριος — του πάπου του Στρατηγού κ. Δημ. Παυλοπούλου.

Η Διεύθυνσις του «Παντογνώστου» εύχεται όλοψύχως να ζήση.

— Τήν προσεχή Πέμπτην, εορτήν τής μεγαλομάρτυρος Ειρήνης, εορτάζει ή Δις Ειρήνη Μαλάμου.

— Όσαύτως εορτάζει ή μικρά άναδεκτή του Διευθυντού μας Ειρήνη-Άννα Γαβαλλά. Εις τούς γονείς της εύχόμεθα χρόνια πολλά εύτυχή.

— Επίσης εορτάζει έν Μεσολογγίῳ ή Δις Ειρήνη Παπουτσοπούλου.

— Δέν εορτάζει οὔτε δέχεται επισκέψεις μεθαύριον Πέμπτην ή Δις Ειρήνη Χ. Δελένδα, άδελφή του συνεργάτου του «Παντογνώστου» κ. Χριστοφόρου Χ. Δελένδα.

ΓΑΜΟΙ

Άγγέλλονται έκ Άδριανουπόλεως οί γάμοι τής δεοποινίδος *Litsa Abbel* μετά του κ. Γεωργίου Μ. Δαμαδάκη, έφ. υπιάτρου-επιθεωρητού οχολικών ιατρών Θράκης, τής γνωστής πολιτευομένης οικογενείας τής Άρκαδίας, τελεσθέντας έν Καραγάτς, μετά πάσης επισημότητος, έν μέθῳ τής άριστοκρατίας τής Θράκης πρωτευούσης και τής άνωτέρας ύπαλληλικής ιεραρχίας τής Διοικήσεως. Παράνυμφοι παρέδεδσαν ό Υπουργός Γενικός Διοικητής Θράκης μετά τής δεοποινίδος Βοζίκη.

ΑΠΥΡΕΤΟΛ
 ΝΕΑ ΣΚΕΥΑΣΙΑ ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΕΛΩΔΩΝ ΠΥΡΕΤΩΝ
 Π. ΧΡΟΝΟΠΟΥΛΟΣ
 Βερντζέρου 14

Γράμματα από τό Άφιόν

Μ Ο Β Ι Λ Ι Τ Α Σ

(Άπό τό ήμερολόγιο ενός φαντάρου)

Κυλάνε ή ήμέρες και δέν ξαναγυρνάνε! Τό άγουρογερασμένο μας πρόσωπο, τό όποιο έχουν αρχίσει ν' αϋλακώνουν οί μπουγιονέδες, αρχίζει να παίρνη τή μόνη γεροντική άπόχρωση, που δείχνει σταθερά τό ση-

δυνατόν περισσότερο, τίς ώρες αυτές, κι' αντί να ξυλιάζω κάτω από τήν κουβέρτα, έγράφω ή διαβάζω βιβλία, που πήρα στη Σμύρνη. σ' ένα μικρό μου ταξίδι σ' αυτή, ταξίδι τό όποιο μου μετέβαλε για 4 ήμέρες, πουμίνα, τή

Μία όμάς από συνδρομητάς του «Παντογνώστου», υπηρετοῦντας εις τό Μέτωπον Άφιόν-Καραχισάρ. Ό κάτωθι του αριθ. 1 είναι ό έκλεκτός μας συνεργάτης κ. Γεωργιος Ν. Γιατράκος, δικηγόρος έκ Σπάρτης.

μειωτό βήμα προς τόν τάφο! Τά μαλλιά του κεφαλιού μας άρχισε να τά στολίζη τό άμετάβλητο άσημι του χρόνου, που θα ζήλευε κι' ή πιό μοντέρνα άριστοκρατία, από κείνες, που ό καλοσκεπασμένος εγωϊσμός των δέν τούς επιτρέπει να κάνουν κανένα συμβιβασμό με τίς όψιμες άπατηλές έφευρέσεις που μεταβάλλουν τήν πραγματικότητα σε νεανική φιλαρέτκεια. Καί οί νέοι Άχρίτες μένουν στη θέση τους!

Τράβηξα τίς γραμμές αυτές στο ήμερολόγιό μου, με χέρι ξυλισμένο από τή νυχτερινή φρίκη εινε άπαίσια ή νύχτα, και σο κι' αν προσπαθοῦμε να σπρώξουμε τίς ώρες της με ψεύτικες ενέσεις εθθυμίας, δύσκολα τά καταφέρνουμε γι' αυτό έγώ προσπαθῶ να συντομεύω, όσο τό

ψυχική μου κατάσταση στο καλύτερο, αλλά, δυστυχώς, μόνο για 4 ήμέρες...

* * *
 "Υστερ' από περιπέτειες 10 μηνών, 4 ήμέρες ζωής. Ήτανε τέλη Νοέμβρη, που ένας συνάδελφος μου σφύριξε, ότι ήθε εγκεκριμένη από τή Στρατιά μιά ατήσή μου για 4 ήμέρες άδεια, που ειχα ζητήσει για τή Σμύρνη.

Η χαρά μου ήταν φυσικά ανάλογη προς τήν ανέλιπστη εύτυχία που, αν και ειχα λόγους να τήν περιμένω ότι θάρχότανε, δέν τήν περίμενα γινότανε δέ πιό μεγάλη από τά όνειρα, που μπορεί κανείς να πλάθη, όταν βρίσκειται στο θελκτικό... Άφιόν και πρόκειται να τό έγκαταλείψη. Έτσι και για 4 ήμέρες! Δυστυχώς, τά όνειρα έμειναν όνειρα. (Λογοκρισία)

(Λογοκρισία)

Έπειτα απ' τή μικρή αυτή παρέκδοση σημειώνω, πώς ή μεγάλη ήμερα! τής αναχωρήσεώς μου κανονίστηκε νάναι ή δεύτερη του Δεκέμβρη. Όσοι είχαν να μου δώσουν κάτι τι για τους γνωστούς τους στη Σμύρνη, τό ετοιμάσανε από τή προηγούμενη, πού κατά τό βράδυ τής οποίας ή σκηνή του χωρισμού από των «έν κοιναίς περιπετείαις συντρόφων», έγινε έν μέσφ συγκινητικῶν «προσλαλιῶν καί αντιφωνήσεων» καί μου εὐχέθησαν τό νά... «μὴν ξαναγυρίσῃς!» Τί ἀπαίσιος χαιρετισμός! Μά καί πόσο σέ συγκινεῖ, όταν τόν ἀκούς ἀπό φιλικά στόματα πού πάσχουν μαζί σου καί βρίσκονται στό Ἀφιόν Καρᾶ-Χισάρ!

Τό φέξιμο τής επομένης μέ βρήκε έν πορεία πρὸς τὸν σταθμὸ Βαγδάτης, φορτωμένο ὡς τ' αὐτιά· τό φόρτωμά μου ὅμως, ἀν καί ἦτανε σεδαστό κι' ὁ δρόμος πολὺς, μου φάνηκε πουπουλένιο· καί τώρα θά πῆ κανεὶς πὼς ξέχασα νά πεταχῶ ὡς... τὴν Ὀμόνοια νά πάρω ἕνα λαντώ! Ἄς μὴ συγχωρηθῆ ή ἀφηρημάδα ἡμουν, ἄλλως τε, συνηθισμένος ἀπὸ γαϊδουροφόρτι!

Ἡ μηχανή ἄρχισε νά σφυράῃ καί ὁ «μέγας ἀπερχόμενος», ὅπως εἰρωνικά μέ προσεφώνησαν τό προηγούμενο βράδυ οἱ φίλοι μου, ἐσιτάζετο σ' ἕνα φορηγὸ βαγόνι, ἀνοιχτὸ κι' ἀπ' τίς δυὸ πόρτες, μαζί μέ «διακομιζομένους» στό Οὐσᾶκ ἀσθενεῖς· ἀλλὰ γιὰ μένα τό βαγόνι αὐτὸ, ὅπως καί ή καρδουνιάρα τής μηχανῆς, στήν ὁποία ἀνεβήκαμε ἀπὸ τό Τουλοῦ-Μπουνάρ μέχρι τὴν πεσμένη σήραγγα, ἦτανε «βαγόν-λουξ». Τὸ γεγονός ἦταν, ὅτι ἐφευγα μέ ἐλπίδες νά μὴν ξαναγυρίσω

(Λογοκρισία)

ἔκανα μόλις πέρασα ἀπὸ τό σταθμὸ Σμύρνης, καί ἔπαυσα νά «δρώμαι», γιὰ νά ξυπνήσω τὸν ἀγαπητὸ μου Βαγγέλα, τὸν ὅποιον (ὅπως μοῦ εἰδήλωσε στήν ἐπιστροφή μου) ή στριγγή φωνή τής μηχανῆς τοῦ τραίνου τόν... νανουρίζει! καί στό ἀκουσμά τής γυρίζει ἀπὸ τᾶλλο πλευρό, «πλαταγίζων» τή γλώσσά του ἡδονικά;

Χαμάμ—Μπάλ-Μαχμουτ—Κουτσούιοι—Τουλοῦ-Μπουνάρ, στόπ. Ὁ Φρούραρχος δηλώνει, ὅτι τό τραῖνο ἀδυνατεῖ νά ταξιδέψῃ παρακάτω, γιὰ τί μιὰ σήραγγ εἶχε πέσει ἀπὸ τίς βροχές· θύελλα διακρυτιῶν· «καί τώρα τί θά γίνῃ, κ. Φρούραρχε;» — «Θά πάτε πεζῇ μέχρις Ὀτουράκ»· οὔτε λίγο, οὔτε πολὺ· 15 χιλιόμετρα μόνον· καί οἱ ἀσθενεῖς, οἱ κρυολογημένοι καί οἱ ἀνίκανοι νά περπατήσουν ἀπὸ τὰ χρυσαγγήματα; Πείθεται, έν τέλει, ὁ κ. Φρούραρχος νά πάμε μέχρι τής σήραγγος, κι' ἀπὸ κεῖ καί κάτω, 9 χιλιόμετρα μέχρις Ὀτουράκ, πεζῇ. Ξεκινᾶμε καί φθάνομε μέχρι τή σήραγγα· στόπ: συμβούλιο οἱ φαντάροι καί οἱ ἀραιοὶ ἰδιῶται· πὼς θά πάμε,

φορτωμένοι, τόσο δρόμο καί μέ γλυστερή μέχρις ἀστράγαλο λάσπη; Ἀπεφασίσθη: νά ὁδοιπορήσουν ὅσοι μποροῦν, καί οἱ ἀσθενεῖς νά μείνουν, γιὰ νά φύγουν μέ τή μηχανή, πού ἦτανε στή σήραγγα γιὰ τή μεταφορὰ τῶν βαγονιῶν μέ τό χῶμα ποῦδγαζαν. Ἐσήκωσα, λοιπόν, κι' ἐγώ, ἡ μάλλον ζαλωθήκα τό σακί μου, δίκην χαμάλη, καί ἀποστολικά ὁδοιπόρησα ἐπὶ τρίωρον μέχρις Ὀτουράκ.

Νά κουραστῶ; Γιόκ!

Ὀτουράκ—Μπανᾶξ—Κινλίκ—Οὐσᾶκ. Διανυκτέρευσις.

Ὁ κίνδυνος τής διανυκτερεύσεώς μας στό ξενοδοχεῖο τῶν ἀστέρων ἀπεσοδήθη ἀπὸ τό πραξικόπημα ἐνὸς συν-οδοιπόρου ἰδιῶτου, ὁ ὅποιος ἀνοίξε ἕνα βαγόνι Α΄ θέσεως τής ἀμαξοστοιχίας Οὐσᾶκ-Σμύρνης, καί μ' ἐκάλεσε νά στεγασθῶ καί νά «συμποσιάσω» μεταξὺ διαφόρων «ὀρ-ντέδρ» καί οὐζοῦ, ψητῆς ὀρνιθος, ἀμνοῦ φούρνου, μιᾶς φιάλης ζύθου δι' ἕκαστον, καί τοῦ ἰδικοῦ μου **Χαλβᾶ** μάρκας... Ἀφιόν! Πούρα καί ἐκλεκτὰ σιγαρέττα καί κονιάκ συνεπλήρωσαν τό γεῦμα ὑπὸ τὴν μυστικοπαθῆ ἀνταύγειαν τής φλόγας ἐνὸς σπερματέτου!

Ἐημέρωσε· καί ή ὥρα 8, τό τραῖνο ἐσημείωσε μέ τρία στρίγκλικά σφυρίγματα τὴν ἀναχώρησή του. Ἡμαστὲ σὲ βαγόνια! γεγονόςε σπουδαῖο γιὰ τό φανταρόκοσμο. Τρέχουμε διαβολεμένα, τότε μέσα ἀπὸ ἀπέραντες Ἀσιατικῆς πεδιάδες, πότε μέσ' ἀπὸ βουνά...

Καρᾶ-Κουγιού, Ἰνάϊ... Ἐλβαντάρ (μέ τὴν τεράστια κρεμαστή γέφυρα, πού ἀποπειράθησαν στίς 20 Ἰουνίου ν' ἀνατινάξουν 1,500 Τούρκοι ἱππεῖς), βουνά ὑστερα τρομερὰ μπροστά μας (21 σήραγγες στή γραμμῇ), **Ἀλά-Σεῖτο** = ἱερὰ πόλις (Φιλαδέλφεια) προχωροῦμε... **Σαλιχτῆ, Σάρδεις** (ἐρεπία), **Κασαμπᾶ, Μαγνησία** (ή πόλις πού θά μᾶς μείνῃ ἀλησμόνητη γιὰ τὴν εὐχάριστη διαμονή μας τό Μάη)· τό τραῖνο φεύγει σάν ἀστραπή... — **Μαινεμένη... Κορδελιό** (τό χαριτωμένο προάστειο τής Σμύρνης)· κοντεύουμε· **Χαλκᾶ-Μπουνάρ** (ἡμαστὲ ὅξω ἀπὸ τὴ Σμύρνη καί τό τραῖνο σφυρίζει διαβολεμένα, γιὰ ν' ἀνοίξουν τὰ κλειδιά τοῦ μεγάλου σταθμοῦ **Βασμαχανέ**). — ... Φθάσαμε ἡμαστὲ στή **Γκιοσούρ-Ἰομίρ**, ὅπως τὴ λέν οἱ Τούρκοι ἡμαστὲ στήν πανώρηα νύφη τής Ἰωνίας ἡμαστὲ στήν πατρίδα τοῦ Ὀμήρου, ή ὁποία, ἀν καί δέν εἶνε γνωστή, δέν μπορεῖ νά εἶνε ἄλλη ἀπὸ τὴ Σμύρνη, γιὰ τί μόνον ἕνας τέτοιος τόπος μποροῦσε νά γεννήσῃ ἕναν τόσο μεγάλο ποιητῆ, ὅπως μᾶς λέει ὁ Γάλλος ἀκαδημαϊκὸς Ἀμπέρ.

Νύχτα· 9 ή ὥρα πού ἔδωκαν ἀπ' τό σταθμὸ Βασμαχανέ· ζήτησα ἕνα ἀμάξι καί μ' ἐπήγε στό ξενοδοχεῖο, χάριν τής ἱστορίας ἂς γραφῆ, ὅτι ἐπλήρωσα 1 1/2 λίρα στὸν ἀμαξᾶ, ἦγουν ὄραχ. 25! Κατάκοπος ἐκοιμήθηκα.

Τὸ ξυπνημά μου τὴν επομένη, ὅπως ἦταν φυσικό, δέν ἔγινε τὴν κλονισμένη μου ὥρα· λίγο μέ χώριζε ἀπὸ τό μεσημέρι· τόσο ή πείνα, ὅσο καί τό ψήλωμα τοῦ ἡλιου, μοῦ τῶδειχαν· νίφτηκα καί τράβηξα γιὰ τό ρεσιωράν· τί ἔφαγα καί πόσο πλήρωσα, τί νά τό εἶπω; Ἡ μασσελιές, πού τρώει ὁ κόσμος, πού ζῆ στή Σμύρνη, εἶνε ἀφάνταστες. Γι' αὐτὸ κι' ἐγώ, ἄμα κατάλαβα, ὅτι «οὐ παντὸς πλεῖν εἰς... Σμύρνην», καί ἀφ' ἑτέρου, ὅτι θά ἦτο ἐσχάτη μωρία, κatóπιν τῶν ὄσων εἶδα, νά προσπαθῶ νά ἐπιτύχω κι' ἐγὼ κάτι, γιὰ νά διαπλώσω τὰ βιθυγάλανα τής Ἀνατολικῆς λεκάνης τής Μεσογείου νερά,

ἔστω καί μέ φελλούκα, ετοιμάστηκα νά ξαναγυρίσω στὸν τόπο τής ἐξορμήσεώς μου.

* * *
Κάνουν ν' ἀνθίσουν τὰ κλαδιά
κι' ὁ πάγος δέν τ' ἀφίνει...

Δέ ζοῦν τὰ πεύκα στὰ βουνά
κι' ὁ ἔλατος στοὺς κάμπους...
(Δημοτικὰ τραγοῦδια)

Ἦταν τό βράδυ τής παραμονῆς τής ἡμέρας, πού ἔπρεπε νά φύγω· σκέφτηκα, ὅτι εἶχα κάποια ὑποχρέωση σὲ μιὰ μοιραία καί περιεργή συγχρόνως γνωριμία μου — γιὰ τὸν τρόπο ποῦγινε — μέ μιὰ εὐγενική κυρία τής Σμύρνης, χωρὶς προηγούμενο, καί χωρὶς τὴ συνηθισμένη ἀδελφική ἀλληλογραφία, ή ὁποία διεξάγεται σὲ μεγάλη κλίμακα τώρα μεταξὺ τῶν στρατιωτῶν τοῦ Μετώπου καί διαφόρων Πατριωτικῶν Συνδέσμων.

4 μῆνες καί πλέον, ὑστερ' ἀπὸ τό διάβασμα τοῦ ὀνόματός μου σ' ἕνα γράμμα πῶλαβε ἀπὸ κάποια ἀδελφὸ τής φαντάρου, δέν ἔσωσαν γιὰ νά τό ξεχάσῃ! Κι' ἔτσι ἕνα πρωτὶ, δέχτηκα ἀπὸ τὸν ταχυδρόμο τής Μεραρχίας μας, δυὸ ἀπροσδόκητα δέματα, πού κλειναν ὅ,τι ή πατριωτικὴ τής ψυχῆ τής ὑπυκόρου, ὅτι πρέπει νά βάλῃ μέσα τους γιὰ ἕναν ἄγνωστο φαντάρου στό μέτωπο. Ἀδιάφορο, ἀν δέ μοῦταν ἀπαραίτητα τὰ δῶρά τής ἦταν ὅμως, μιὰ ὑπέροχη πατριωτικὴ ἐκδήλωση τής καρδιάς τής!

Γι' αὐτὸ, λέω, σκέφτηκα, ὅτι ἔπρεπε νά περάσω ἀπὸ τό σπῆτι τής καί νά τής πῶ ἕνα «εὐχαριστῶ», ἀν τὴν εὐρισκα μέσα, ἄλλως νά τής δῶσω ἕνα σημεῖο, μέ τό ὅποιο νά τής δείξω, ὅτι ὁ ἄγνωστος φαντάρου, πού τόσο μητρικά ἐσκέφθηκε νά τὸν ἀνακουφίσῃ, δέν εἶνε ἀγνώμων.

Ἐπήγα στό μέγαρό τής· μ' ἔμπασε σὲ σαλόνι ἀνατολίτικο, μέ πολυτέλεια ἀντιστρόφως ἀνάλογο πρὸς τὴν ἐπισημότητα τοῦ ἐπισκέπτου τής, τοῦ ὁποίου τόσο ή ξεκαρφωμένες σόλες τῶν ἀρδουλῶν (ἀπὸ τίς ὁποῖες κινδύνεψα σὸ μὲν διάδρομο νά γλυστερήσω, σὸ δὲ σαλόνι νά μερδευτῶ μέ τὰ χαλιά!) καί τό ἐπίσημο κοστούμι του, ὅσο καί ὁ ἀρειμάνιος μύσταξ του καί τό καστανόμαυρο «ὑπογένειόν» του ἀποτελοῦσαν ἀστεία ἀντίθεση. Καί έν τούτοις, ή συνάντησις ἦταν ἐγκάρδια καί ή συζητήσις φιλική· ή δὲ εὐγένεια τής κυρίας αὐτῆς, δηλωτικὴ λεπτῆς ἀνατροφῆς, ἀριστοκρατικῆς ἀνατροφῆς, κυριολεκτικῶς μ' ἐσκλάβωσε, γιὰ τί ὑπαγορεύει στοὺς κατόχους τής νά διατηροῦν συμπεριφορὰ γαντωμένη τόσο στὸν κύκλο τους, ὅσο καί στὸν τελευταῖο φαντάρου. Ὁμολογῶ, ὅτι ὁ φόβος, πού δοκίμασα μέσα μου κατὰ τὰ λίγα λεπτά τής ἀναμονῆς μου στό σαλόνι τής, ὡς ὅτου νά κατεβῆ ἀπὸ τό δωμάτιό τής, καί ή μικρὴ μεταμέλειά μου, γιὰ τὴ λεπτή, ἀλλὰ δυσανάλογο πρὸς τὴν ἐμφάνισή μου, πράξη, ἦταν ἀστοχῆ· γιὰ τί ὄχι μόνον ή ἀπλότητά τής στή συνομιλία μας, ἀλλὰ καί ή ἐπιμονή τής, τὴ στιγμή πού ετοιμάστηκα νά φύγω, γιὰ νά περάσω τὴν επομένην νά μέ φορτώσῃ μέ, μέ... καί μέ βιβλία, μοῦκκαναν ἐξαιρετικὴ αἰσθησις. Ἡ προσφορὰ τῶν βιβλίων ἦταν, ἐννοεῖται, «δέλεαρ» ὄχι μικρὸ· γι' αὐτὸ τής εἰδήλωσα, ὅτι θά ἀνέβαλα τό ταξίδι μου γιὰ τὴ μεθεπομένη, προκειμένου νά περάσω τό ἄλλο βράδυ νά τὰ πάρω.

Τὴν επομένη. Ἦταν νωρὶς ἀκόμη τ' ἀπόγευμα, καί ή ὥρα ἀκατάλληλη, γιὰ νά πάω στό σπῆτι τής. Ἀπεφάσισα, λοιπόν, νά σπρώξω τίς ὥρες μου, παίρνοντας μιὰ

βόλτα ἀπὸ τὴν Πούντα στὸ Γεν. Στρατηγεῖο, καί ἀπὸ κεῖ στὸ Φραγκομαχαλά, ποδαράτος· στὸ δρόμο χάζευα· μέ βῆμ' ἀργό, ἔρριχνα δεξιὰ κι' ἀριστερὰ τὰ μάτια μου, κοιτάζοντας ὄχι γυναῖκες, ἀλλὰ πλάσματα (ὅπως, τοῦλάχιστον, μοῦ φαίνονταν ἐμένα, σὸ θλωμένο ἀπὸ τὴν ἀφάνεια τοῦ φουστάνιου μάτι μου)· πού καί πού τσάκωνα καί μερικῆς ἐρευνητικῆς ματιές, πού καρφόνονταν ἀπάνω μου, γιὰ τὴν ἀσυγχρόνιστη μουτρικὴ μου ἐμφάνισις, ή ὁποῖες μ' ἔκκαναν νά γελάω μέσα μου γιὰ τὴν περιεργὴ ἐντύπωση ποῦδυνα.

Τράβαγα· ἔφτασα στὸ Φραγκομαχαλά· τράβηξα κάτω καί ἔφτασα ἀπόξω ἀπ' ἕνα παρθεναγωγεῖο, τό ὅποιο, ὅπως θυμᾶμαι ἀπὸ μιὰ φευγαλέα ματιὰ πούρριξα σὲ γιὰ ταμπέλλα πούχε, ἔγραφε «Institution Française...»—δέν θυμᾶμαι τίς διάμεσες λέξεις· «de Sion» νομίζω. Σύμπτωσις τὴν ὥρα κείνη νά σχολάῃ καί νά γελισθῇ ὁ δρόμος καί τὰ πεζοδρόμια ἀπὸ Σμυρνιαῖς καλοσουλπομένες, ἡλικίας 14—18 χρονῶν· σὰ μελίσσι εἶχαν χυθῆ ἀπὸ τὴν πόρτα τοῦ «Κολλεγίου» τους, μέ τίς κλοκομμένες ὄμορφες μαῦρες ποδιές τους καί μέ τοὺς κλλιαροὺς σκούφους τους· σὰ μελίσσι πού πετιέται ἔξω ἀπὸ τὴν κυψέλη του μέ βουή, γιὰ τί καί κείνες, πράγματι, βούιζαν μέ τὰ ἀκατάληπτα στοὺς διαβάτες Γαλλικά τους. Στάθηκα σὰ χάζος, ὄχι τόσο γιὰ νά κάμω «τόπο στή νεότητα», ὅσο γιὰ τί θάμπωσα· τίς κοίταζα, θυμοῦμαι, ἀκίνητος καί μέ περιέργεια· μέ κοίταζαν καί κείνες, δέν ξαίρω ὅμως, ἀν γιὰ τὴ βλακώδη ἐντύπωση, πού τοὺς ἔδινε τό χάζεμά μου, ή γιὰ τὴν ἰδιότροπη σκευασία τοῦ προσώπου μου· ἦταν ὅλες τόσο χαριτωμένες, ὅσο καί ὄμορφες· πέρασαν· καί, σάν πέρασαν ὅλες, ἄρχισα πάλι νά σούρνω τό βῆμά μου· καί σὸ δρόμο μοῦρθε ἄθελα νά μειδιάσω πικρὰ μέ τὴ σκέψη, ὅτι ἐκείνο, πού εἶδα προηγουμένως, ἦταν μιὰ πρόκληση στὸν ἀγῶνα τής ζωῆς ἐκ μέρους τῶν κοριτσιῶν αὐτῶν· ἦταν ή γενεά, πού ετοιμάζεται γιὰ τὴ ζωή. Καί εἶπα· «μεῖς τ' εἴμαστε;»

Τὴν ἀπάντησις τὴν ἔδωκα μέσα μου, χωρὶς νά δυσκολευτῶ· «εἴμαστε ή γενιά, πού ετοιμάζεται γιὰ τὸν τάφο, χωρὶς νά νοιώσῃ τὴ ζωή!». Τί τραγικὴ εἰρωνεία!

Ἐν τούτῳ ή ὥρα σπρώχτηκε ἀρκετὰ, καί πῆρα τὴ διεύθυνσι γιὰ τό σπῆτι τής καλῆς μου ἀδελφῆς. Μὲ δέχτηκε εὐγενικά σάν τὴν προηγούμενη ἡμέρα· ἔκατσα λίγα λεπτά, γιὰ τί ὄχι, εἶχα νά τής πῶ, τής τῶπα στήν ἀτελείωτη ἐπίσκεψη τής προηγούμενης ἡμέρας· τάχα σφίσει πιά· τὴν εὐχαρίστησα τὴν ἀπεχαιρέτησα, κι' ἔφυγα.

Τὸ ἐπόμενο πρωτὶ ἔπαιρνα τό τραῖνο· ἐρχόμενα στὰ λημέρια μου, στὰ ὁποῖα ή παρηγοριά μου ἦταν λίγοι συνάνθρωποι μου, πούχαμ' ἐνώσει τὴν τύχη μας.

Στ' αὐτιά μου ἀκόμη μένει τό στρίγκλικο σφύριγμα τής μηχανῆς τοῦ σταθμοῦ Βασμαχανέ.

Φεύγει... καί ξαναγυρίζω. Παρ' ὀλίγον δάκρυ! Τὸ καταπίνω ὅμως...

Κορδελιό· (πολὺ πρωτ' κνεῖς σὸ σταθμὸ).

Μαινεμένη... Μαγνησία... Φιλαδέλφεια... Οὐσᾶκ.

Τὴν επομένη·

... Μπανᾶξ—Ὀτουράκ—Τουλοῦ-Μπουνάρ... καί, τέλος, Ἀφιόν Καρᾶ-Χισάρ!

Νάμαι καί πάλιν μακρὰ ἀπὸ τὴ ζωή!

Νάμαι στὰ λημέρια μου, γιὰ τί οἱ κάμποι δὲ μέ σήκωσαν...

Μέτωπο, Δεκέμβρης 1921.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Ν. ΓΙΑΤΡΑΚΟΣ

Δ. ΓΡ. ΚΑΜΠΟΥΡΟΓΛΟΥ

Ο ΟΡΚΟΣ ΤΟΥ ΘΑΛΑΣΣΙΝΟΥ

ΕΛΛΗΝΙΚΟΝ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΕΙΣ ΔΥΟ ΑΥΤΟΤΕΛΗ ΜΕΡΗ

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ
ΙΕΡΩΝΥΜΟΣ ΜΕΣΘΕΝΕΥΣ

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

Θ΄. ΤΗΣ ΠΕΛΑΓΙΑΣ ΤΟ ΣΠΙΤΙ

Ένα από τὰ παλαιότερα, ἀλλὰ καλὰ διατηρημένον, ἦτον τὸ σπίτι τῆς Πελαγίας. Ὁ πατέρας τῆς, Ἀργύριος Βενέτης, ἦτον ἐμποροπλίκαρχος, προκομμένος καὶ ἀγαθὸς ἄνθρωπος, ἀτυχὸς ὅμως στῆς δουλιές του. Τὸ σπίτι των αὐτῶ ἦτον προικιὸ τῆς μητέρας τῆς αὐτῆ πάλιν τὸ εἶχε ἀπὸ τῆ μητέρας τῆς, τὴν ἀγαπητὴ τῆς Πελαγίας γιὰ γιὰ—Κρέουσα τὴν λέγανε—ἡ ὅποια λίγον καιρὸ εἶχε ποῦ πέθανε, τόσο γρη῏α, ὥστε εἶχε λησμονημένα τὰ χρόνια τῆς. Ὁ παππούς τῆς ἀπ' τῆ μητέρα τῆς ἦτον ὁ καπετάν-Δάμπρος, ξένος, ἀπ' τῆ Χιμάρα κρατοῦσ' αὐτός, παλαιὸς πολεμιστῆς καὶ ἴσως ἄνθρωπος, μὰ ἀπότομος καὶ αὐθαίρετος στὸ σπίτι του. Τοῦτους δὲ καὶ μὴ τόσο καλόβολη γυναῖκα—σῆμα-σῆμα, κάτσε-κάτσε,—ποῦ ἔγινε ἔτσι ἀφορμὴ νὰ θεωρῶσθαι ἐλεύθερα ὁ χαρακτήρας του. Τὴν εἶχε στεφανωθῆ στῆ Σαλαμῖνα κατὰ τὴν Ἑπανόστασιν' ἂν καὶ κρατοῦσε ἀπ' τοὺς Ἀθηναίους ἄρχοντες Ταραντινῆδες ἀπὸ πατέρα καὶ Μισσαρλιώτηδες ἀπὸ μητέρα, τοῦ τὴν ἔδωσαν, σὺν ἔτυχῃ νὰ εἶναι ὀρφανὴ ἀπροστάτευτη καὶ μεγαλοκοπέλα.

Ἀπ' τοὺς Ταραντινῆδες εἶχαν κληρονομήσει ἡ Πελαγιὰς—μῆννα καὶ κόρη—τὴν ἐμπορική καὶ τὸν ἀέρα, ἀπὸ τοὺς Μισσαρλιώτηδες τὴν ἐξουσιάζει καὶ τὸν ὑπερήφανο χαρακτήρα. Ἡ μικρὴ Πελαγιὰ, ἀπὸ κληρονομικότητά, εἰς τὸν καπετάν-Δάμπρον χρωστοῦσε τὴν ἐπιτηδεύοντα στὸ χέρι καὶ κάποια γενναϊότητά καὶ στὸν πατέρα τῆς τὴν ἀγάπην στῆ θάλασσα καὶ τὴν ἀγαθότητα.

Τὸ σπίτι των ἦτον παλαιὸ ἀρχοντικὸ τοῦ νησιοῦ, ἀπὸ σὸί ποῦ εἶχε ἐκκληροῖσι' τὸ ἀγόρασε δὲ ὁ παππούς τῆς ὁ καπετάν Δάμπρος μὲ τὰ χρῆματα ποῦ εἶχε ἀπ' τῆ γυναῖκα του, ὅταν ἀποφάσιζε, ἀφοῦ τέλειωσε ἡ Ἑπανάστασις νὰ ἀποκατασταθῆ στὸ νησί αὐτὸ καὶ νὰ κἀν τὴν τέχνην του, σὺν ἔμαθε ποῦ ἄλλος δὲν τὴν γνώριζε ἐκεῖ. Ἦτον δὲ πολὺ προκομμένος ὁ καπετάν-Δάμπρος, καὶ ἂν καὶ ἦτον ντουφεξῆς, ἔκανε καὶ τὸν κλειδαρὰ καὶ ἄλλες σχετικὰ ἐργασίας. Ἐνας πατριώτης του στὸ Νάυπλιον, ποῦ ἔμεναν στὰ 31, τὸν συμβούλευσε νὰρθῆ εἰς δὴ.

Ἄς γνωρίσωμε τὸ σπίτι τῆς Πελαγίας.

Μὴ αὐλόθηρα ποῦ μόλις τὴν ἀνοίγει, βρισκόσανε σὲ μίαν αὐλήτορα πλακόστρωτη, σκεπασμένη μὲ σινίδι χονδρὰ, κεραιωμένα σίγουρα σὲ δοκάρια, ἀλιμμένα μὲ πιάτ καὶ ἀπὸ πάντα κουρασμένα καὶ ὑστερα χωματισμένα, γιὰ νὰ μὴν περνοῦν τὰ νερά τῆς βροχῆς' ἐκεῖ ποῦ τέλειωσεν ἡ σκεπασμένη ὑλίστα ἀρχίει ἡ σκάλα τοῦ σπιτιοῦ, μὲ 15 μικρὰ κλίμακα σκαλοπάτια καὶ ἓνα πλατύκαλο σὲ τὸ τέλος. Δεξιὰ ἀπὸ τὸ πλατύκαλο μπορούσε προχωρῶντας κανεὶς νὰ περπατήσῃ σὲ ἓνα ταράτωμα ἔξωσκη, μὲ ἄλτάνες δεξιὰ καὶ ἀριστερά, ἀκουμπισμένον στὸν ἀψηλὸ ἀνικυρὸ μινδρότοιχο ἑνὸς ἄλλου σπιτιοῦ. Ἐκεῖ στὸ ταράτωμα αὐτὸ ἀπάνω, ἐκυριαν τὸν ἀέρα τοὺς καὶ διασκέδαζαν κίολας βλέποντας τοὺς διαδότες, ποῦ περνοῦσαν ἀπὸ κάτω ἀπ' τὴν προστάειν αὐτῆ—εἶδος στοῦς Σι: ὁ δρόμος δεξιὰ καὶ ἀριστερά ἡ στοὰ εἶχε πεζούλια, παγκάδες τὰ λέγαν, γιὰ νὰ κἀνωνται εἰς γέοντες καὶ οἱ κουρασμένοι. Ἀριστερὰ στὸ ἴσο πλατύκαλο, ἦταν ἡ πόρτα ποῦ ἔμπαινε κανεὶς στὸ ἀνάγι. Αὐτὸ ἀποτελεῖται ἀπὸ τὸν ὄντα, ποῦ εἶχε περᾶντο στὴν ταράτσα, καὶ ἀπὸ δύο ἄλλα δωμάτια μὲ ἓνα περᾶντο κατὰ τὸ μέσ: τῆς οὐλῆς: καὶ ἄλλα δύο κατὰ τὸ ἀνοικτὸ μέρος τοῦ πλαγινοῦ δρόμου ποῦ ἔδωσαν καὶ τῆ θάλασσα. Ἀπὸ πίσω τὸ σπίτι ἦτον ἀκουμπισμένον σὲ ἄλλα σπιτία. Ἀπὸ πᾶν' ἀπ' τὸ ἀνάγι ἦτον τὸ δῶμα, νησιώτικο ταράτωμα ἀντὶ

τῶν κεραιηθῶν, ποῦ δὲν εἶχαν στὸ νησί. Σ' αὐτὸ ἀνέδιναν κάθε χρόνον μὲ μὴ ἀνεμόσκαλα γιὰ νὰ τὸ χωματίσουν πρὶν ἀρχίσουν τὰ πρωτοβόγια. Τὴν αὐτὴ διαίρεσ' εἶχε καὶ τὸ κάτω πάτωμα, ποῦ συγκοινωνοῦσε μὲ τὸ ἀπάνω μὲ μὴ καταπαχτῆ, καὶ εἶχε τὴν πόρτα του δίπλα στῆ σκάλα. Κάτω ἦτον ἡ κουζίνα, ὅλο τὸ νοικοκυριὸ καὶ τὸ δωμάτιο τῆς ψυχοκόρης Μυρσινῶς. Ἀπὸ τὴν κουζίνα, μὲ μὴ σκαλίτσα ἀπὸ μαῦρες πλάκες κατέδιναν στὸ καλλάρι ποῦ στὰ παλαιὰ του τὰ χρόνια ἦτον γεμάτο, ἀπὸ σάρι, λάδι καὶ κρασί. Τώρα εἶχε τὰ ἀπολύτως χρειαζόμενα.

Ἐδῶ ἔξωσος ἡ Πελαγιὰ μὲ τὴν θεῖα τῆς, τὴν κυρὰ Μαροῦλα, ἀδελφῆ τοῦ πατέρα τῆς τοῦ Ἀργύρη καὶ γυναῖκα τοῦ κυρὸ Πέτρου Σταυροῦλη, μικρὸ μπόρου τοῦ νησιοῦ. Παιδιὰ δὲν εἶχε ἡ θεῖα τῆς.

Τὴν Κυριακὴ λοιπὸν μετὰ τὴν λειτουργίαν, ἡ Πελαγιὰ ἀνέδινε στὸ ταράτωμα τῆς στοῦς γιὰ νὰ βλέπῃ τὸν κόσμο καὶ νὰ ἔσδινῃ λίγὸ ὁ νοῦς τῆς. Τὰ κατὰμαυρα μαλλιά τῆς σὲ δύο πλεξίδες δυνατὰς καὶ σφιγτοπλεγμένες ἔφθιναν λίγὸ πέρα κάτω ἀπ' τὴ μέση τῆς.

Ἐνα φιογκάκι ἦταν πάντα σκαρφαλωμένον ἀπάνω στὰ μαλλιά τῆς, γεμμένο μὲ χάρη σὺν νὰ εἶχε δικὴ του φυσιογνωμία—κάθε Κυριακὴ διαφορετικὸ χρώμα. Ἐκεῖ περιμένα καὶ τὸν νοῦ τῆς, ποῦ ἤξερε πότε θὰ ἔλθῃ, καὶ ὅπως θὰ ἰδοῦμε ὑστερα, καὶ τὸν δάσκαλο. Αὐτὸν δὲ δὲν τὸν ἐπερίμενε καὶ πολὺ, γιὰ τὴν ὄρισμένη ὥρα ἀκούστανε ὁ ξερόδιν χάς του μόλις ἔστρησε τῆ γωνία.

Τὴν ὥρα καίηεν περνοῦσαν καὶ οἱ διάφοροι νέοι, ποῦ στραβοκατίνιζαν γιὰ νὰ βλέπουν τὴν ὄρα καὶ κόρη τοῦ νησιοῦ των. Τὴν χαιρετοῦσαν ὅλοι καὶ αὐτῆ χιμαγωγούσε σὲ ὅλους, ποῦ εἶναι σὰν νὰ μὴ χιμαγωγούσε σὲ κανέναν. Ὡς καὶ οἱ γέροι σιγοκουνοῦσαν τὸ χέρι των χαιρετώντας τὴν ὄρα καὶ τιμημένη ὀρφανὴ τοῦ καπετάν—Ἀργύρη.

Σῆμαρ ὅμως ἡ Πελαγιὰ περιμένει μὲ κἀποιον ἀνυπομονησία. Εἶναι ἡ πρῶτῃ μέρα ποῦ θάρθῃ ὁ Ἱερώνυμος. Τὸν φανταζεται, ἀλλὰ δὲν τὸν γνωρίζει. Τὸ μᾶθημα θὰ γίνετα δευτέρω, Τετάρτῃ καὶ Περικουῆ 2 ἕως 3 καὶ τὴν Κυριακῆν, γιὰ ἐπίσκεψι καὶ συνομιλίαν, στὰς 10 τὸ πρωί.

Καὶ ἡ ὄρα εἶναι ἀκριβῶς δέκα!

Γ'. Η ΠΡΩΤΗ ΕΠΙΣΚΕΨΙΣ

Νὰ τον λοιπὸν, ποῦ πλησιάζει, σείων ἔλαφρὰ τὸ λιπόσακον ὕψος του Ἡ Πελαγιὰ καὶ χωρὶς τὴν περιγραφὴν, ποῦ τῆς εἶχε κάμει ὁ Μηνᾶς, ἡ ἀνεγνώριζε τὸν διδάσκαλον τοῦ νησιοῦ των.

Ἐστεισε λοιπὸν καὶ πῆρε τῆ: σκάλας δύο δύο καὶ βρέθηκε στὴν ἐξώπορτα, τὴν ὅποιαν ἂν ἔξε ἀπὸ μέσα διὰ πλάτα, μόλις ἀκριβῶς ἐσήκωνε τὸ χέρι του ὁ Ἱερώνυμος γιὰ νὰ πιάσῃ τὸ χτυπητήρι.

— Καλῶς ὄρισται, Κύριε Ἱερώνυμε.

— Μὰ μὲ ἀνεγνωρί... .

Δὲν ἠμπόρεσε νὰ τελειώσῃ τὴν ἔκφρασιν καὶ τοῦ ἦλθε ὁ ξερόβηχας.

—... . Μὲ ἀνεγνωρίσατε, ἀγαπητῆ μετ Πελαγιὰς; Καὶ ἀκούμπησε τὸ ἀριστερὸ του χέρι στῆν παραστάδα τῆς θύρας καὶ τῆς ἔπεινε τὸ δεξιόν, τὸ ὅποιον ἐκείνη ἔπιασε μὲ τὰ δύο τῆς τὰ χερσάκια καὶ ἔσκυψε νὰ τοῦ φιλήσῃ.

— Ἄ! ποτέ! εἶπεν ὁ Ἱερώνυμος καὶ τὸ ἀπέσπυρε. Εἶμαι ἀπλῶς καὶ μόνον διδάσκαλος καὶ ἱστοριοδίφης... . καὶ ὀλίγον καλλιτέχνης.

Καὶ λέγοντας αὐτὸ τὴν ἐκτύπησε κερφώσας τοὺς βίλους του, συνοδευμένους μὲ τὸ ὄραϊστό: ὄν του μειδιᾶμα, τὸ ὅποιον χρόνια πολλὰ τῶρα τὸ εἶχε κἀπου λησμονημένον.

Ὁ λόγος δὲ, ποῦ ἀκούπησε τὸ ἀριστερὸ του χέρι στὴν παραστάδα τῆς θύρας ἦτον, γιὰ νὰ μὴν κἀνῃ ἓνα βῆμα πίσω. Τόσῃν κατὰπληξιν τοῦ ἔκαμῃ ἡ Πελαγιὰ.

Καὶ ἀλήθεια ἐκεῖνος, ποῦ θὰ ἔδωκε γιὰ πρῶτῃ φορὰ τὴν Πελαγιαν, δὲν ἦτον ἀνάγκη νὰ ἔχῃ τὴν φυσικὴν ἂν καὶ ἀκαλλιέργητη κα-

1) Παραρᾶματα τοῦ προηγούμενου τεύχους (ἀριθ. 7-8). 1) Σελ. 100, στίχ. α' § 11, στίχ. 2, μετὰ τὰς λέξεις «καὶ ἓνα γουβωτὸ» προσθετέον «καὶ κυτάχτηκαν ὁ Μηνᾶς στὸν κυρτὸ καὶ ἡ Σμαρὰ στὸν γουβωτὸ». 2) Ὅμοιος ὡς ἄνω § 12, στίχ. 3, μετὰ τὴν λέξιν «σὶα» προσθετέον «1846». 3) Ὅμοιος ὡς ἄνω, στίχ. 4, μετὰ τὰς λέξεις «ποῦ ἡ Βασιλικὴ» προσθετέον «παντρευθῆ».

λαίσθητι τοῦ Ἱερώνυμου γιὰ νὰ αἰσθάνῃ ὅ, τι λέγουν ἕκαστιν. Τοῦ σώματός τῆς αἰ τέλειαι ἀναλογίαι, καὶ ἠμποροῦσαν καὶ νὰ διαβάσουν στὴν τέχνην. Ὅταν ἄφησεν αὐτῆ ἰλεύθερο τὸ χέρι τοῦ Ἱερώνυμου αἰσθάνθηκε ἡ ψυχὴ του σὺν νὰ τὴν ἀπέσπασιν ἀπὸ κάποιον ἐπικρῆ ποῦ εἶχε μὲ τὸ ἀδρόν, μὲ τὸ ὄρατον, μὲ τὸ ἀθῶον, μὲ τὸ ἀσπιλον.

Ἡ πλεξίδα τῆς ἀπὸ τὸ τεῖχος τῆς σκάλας εἶχε πέση πρὸς τὰ ἔμπρός καὶ δύο—τρία μαλλάκια, ποῦ προχωροῦσαν σὺν φυσικὰ κυματὰ ἐπάνω ἀπὸ τοὺς κροτάφους τῆς, τῆς ἔδωσαν τὴν ἀρελὴ χάρην, ποῦ παρατηρεῖται εἰς ἀρχαία βαζάκια τῆς Ἀττικῆς τέχνης.

Τὸ πρόσωπό τῆς εἶχε κάποιον ὡχρὴ λευκότητα ἔλαφ ἄ ροδισμένην. Καὶ τὸ βῆμα αὐτὸ, σημεῖον βρείας, ποῦ δὲν ἔλειπε ποτέ, αὔξανε ἀρμονικὰ μὲ ὅ, τι ἀκούγε καὶ μὲ ὅ, τι ἔλεγε, ἔμφ τὴ χεῖλη τῆς οὔε λεπτὰ οὔε ἀδρῆ, ἐνόμιζες, ὅτι μὲ κάποια ζῆλια καὶ αὐταρέσκεια ἐσκέπαζαν τὸ στίλβημα τῶν ὄρατων τῆς θοντιῶν. Αὐτὰ δὲ πάλιν λέε καὶ τῆ: τὰ ἐδημιούργησεν ἡ φύσις γιὰ κρυφὸ στόλισμα τῆς. Καὶ ὅταν κατέθελε μὲ τὴν σικισμένην γοητεία τῶν ματιῶν τῆς ποῦ νόμιζες, ὅτι εἶναι μὰδρα καὶ ἐκείνη ἦσαν μὲ βῆθ ἄ καὶ μισοἀνοίγε τὴ χεῖλη τῆς, τότε σὺν νὰ ἔλεγαν τὰ δοντάκια τῆς: «Κυτάξτε δὲ καὶ μᾶς!»

— Ἄ! Πελαγιὰ μου, εἰσθε ὁμολογῶ ἀνωτέρα πάτης περιγραφῆς. Δὲν ἠμπορεῖ δὲ παρὰ καὶ ἡ ψυχὴ σας νὰ ἔχῃ φιλοτιμηθῆ, ὅπερ δὲ καὶ ἡ καρδία σας, ἀπὸ τὴν τελειότητα τῆς μορφῆς σας.

— Μισαλό; εἶπε ἡ Πελαγιὰ μὲ ἓνα ὄρατο καλιτέριστὸ γέλιο.

— Ἄ! αὐτὸ, ποῦ ὑπάρχει βελτίως, ὡς ἐπληροφόρηθῃ, εἰς ζηλευτὴν ἀρθοῖναι, ἀνέλωει ὅπως τὸ καλλιέργησῃ, χωρὶς ἐνοεῖται μὲ τὰς τεχνικὰς μεθόδους μου νὰ παραβλάψῃ τῆς φύσεως τὴν ἀνεξήγηστον αἰσθητικὴν εὐαιότητα.

Ἄλλὰ τῶρα τὸν ἐπιασ' ἡ Πελαγιὰ ἀπὸ τὸ μπάτσο καὶ τὸν βοήθησε ν' ἀνέβῃ, ἂν καὶ αὐτὸς αἰσθάνεται τῶρα ἀναπτωμένως τὰς δυνάμεις του γιὰ νὰ κἀνῃ τῆ σκάλα μκαρὶ καὶ στὰ τρία.

Τὸν ὀδήγησε δὲ εἰς τὸν μικρὸν ὄντα—τῶρα εἶναι σελονάκι. Τοῦ ἐπῆρξεν τὸ καπέλλο του, τὸν ἐκάθισε στὸ καναπέδακι καὶ ἐκείνη ἐπῆρξεν ἓνα μικρὸ κάθισμα, τὸ ἐτοποθέτησε κοντὰ στὰ πόδια του καὶ ἐκάθισε ἐπάνω.

— Νὰ μετ τώρα! ὁ διδάσκαλος καὶ ἡ μαθήτριά του.

Ὁ Ἱερώνυμος συνῆλθε καὶ ἐθυμήθη ἐντελῶς, ὅτι ὁ ρόλος του εἶναι τοῦ δασκάλου.

— Λοιπὸν κυρία μαθήτριά μου, ἐμείνατε, ὡς ἐπληροφόρηθῃν, ἀρκετὰ εἰς ἑσωτερικὴ εἰς σχολαίῳν τι τῶν Ἀθηνῶν.

— Σχεδὸν δέκα εἰς τῆς κυρίας Χάλλ.

— Διὰ μὲν καὶ παρηγοουθήσατε βεβαίως μὲ ἐπιμείλειαν τὰς Ἑλληνικὰς καὶ ἄλλας σχετικὰς σπουδὰς, δὲν ἀμφιβάλλω.

— Αὐτὸ θὰ τὸ μάθω κυρίως ἀπὸ σας, ποῦ θὰ μοῦ πῆτε ὅλη τὴν ἀλήθειαν, δὲν εἶναι ἔτσι;

— Μὰ βεβαίως, θὰ προσπαθῆσω νὰ κἀτκνήσω πᾶσαν εὐνοϊκὴν προκατάληψιν. Ἄλλα, ἔκτακτα δηλαδὴ μαθήματα ἠκούσατε;

— Ναι. Ἀρκετὰ Ἀγγλικά καὶ Γαλλικά.

— Μουσικὴν;

— Καὶ μουσικὴν καὶ ζωγραφικὴν μαζὶ μὲ δλας, ὅσαι ἤθελαν νὰ παρακολουθήσουν καὶ αὐτὰ τὰ μαθήματα.

— Φιντάζομαι τὴν χαρὰν τῶν πληκτρῶν τοῦ πιάνου, ἄμα τὰ ἀγγίζετε! Καλὴ θὰ ἐπιζῆσαν μόνον τῶν! Καὶ ὁ χρωστήρ πειθῆνιος, θὰ ἀπέδιδε τὴν θέλησιν τῆς ψυχῆς σας.

— Ὡ! δυστυχία μου! Ἐδύχως δὲν ἔχω εἰδῶ πιάνο γιὰ νὰ σὰς διαψέσωσ' οὔτε ἐπιτρέπεται ἀκόμη νὰ τραγουδήσω καὶ ἔτσι στὰ καλά καθούμμενα... .

— Καὶ καλλιτέχνης λοιπὸν τοῦ ἄσματος!;

— Ἐδύχως δὲν θὰ μὲ ἀκούσατε!... Ὅσο γιὰ τῆς μουτζουρίτσες μου, ποῦ θὰ εἶχαν ἀξιώσεις ζωγραφικῆς, τὰς ἔχω κρυμμένας, γιὰ νὰ μὴν τὰς δῆ μάτι ἀνθρώπου, ποῦ γνωρίζει νὰ διακρίνῃ τὸ καλὸν ἀπ' τὸ κακόν.

— Ὅχι σὺν κ' ἐμέ!

— Ἀκριβῶς σὺν κ' ἐσας.

— Ἰδοῦ ὅμως, ὅτι σὰς διαψέσω κ' ἐγὼ ὅτι εἶμαι φιλόμουσος, ἐρχόμενος εἰς τὸ ξηρὸν θέμα. Θὰ ἤθελαι λοιπὸν ἀγαπητῆ Πελαγιὰ ἀπὸ αὔριον, ποῦ ἀρχίζου τὰ μαθήματά μας, νὰ ἐγνωρίζαι πρῶτον τὴν σειράν τῶν μέχρι σῆμαρ σπουδῶν σας.

— Ἄ! σὺν νὰ τὸ ἔξερα καὶ ἐφύλαξα ὅλα μου τὰ βιβλία. Ἀπὸ τὸ Ἀναγνωσμάτιον, ποῦ μοῦ ἔδωσαν, σὺν μὲ πρωτοπῆγῃ ὁ καυμένος ὁ μπκμπᾶς, ἕως τὴν ψυχολογίαν, ποῦ ἐδιδάξα, ὅταν ἔμαθα, ὅτι πατέρα δὲν ἔχω πιά.

Καὶ ἓνα δάκρυ ἐστόλισε τῆς ματιὰ τῆς.

— Νὰ! ἐκεῖ εἶναι δασκαλέ μου ἡ βιβλιοθηκίστα μου, τὰ ἔχω εἰς τὴν σειράν. Αὐτὰ θὰ ἠμποροῦσαν νὰ γράφουν τὸν βίον μου, τὸν ὅποιον βεβαίως δὲν θὰ ἐνοχληθῆ νὰ γράψῃ κανεὶς ἄλλος.

— Νὰ γράψῃ ἄνω ὅχι, ἀλλὰ νὰ τραγουδήσῃ, ἀλλὰ νὰ ὀμνήσῃ!

— Μὰ σὰς εἰσθε τρομαρὸς κομπλιμεντόζος. Κ' ἐγὼ σὰς εἶπα δάσκαλον!

— Ὅμολογῶ, ὅτι δὲν ἐμελέτησα τοὺς συγγραφείς μας μόνον γραμμικῶς καὶ συντακτικῶς.

— Νὰ λοιπὸν, ποῦ θ' ἀρχίσω κ' ἐγὼ νὰ σὰς ἐξετάζω, τί ἐσπουδάσατε.

— Κιτὰ τὰ πενήντα καὶ τέσσαρα ἀκριβῶς εἶτη... .

— Ὁ Νοννὸ μοῦ εἶπε, τί ἀξίζατε. Καὶ σὰς ὁμολογῶ, ὅτι ὑστερα ἀπὸ τὸν ὄνον τοῦ πατέρα μου, πρῶτῃ ἦλθε ἡ προσκοίαν τοῦ νονοῦ μου, καὶ σὰς: εἰθε ἡ δευτέρα μου εὐτυχία. Μητέρα δὲν ἐγνώρισαι. Ἄλλ' αὐτῆ: τοῦλάχιστον γνωρίζω ποῦ εἶαι ὁ τάφος.

Δεύτερον δάκρυ ἐκύλισε κάτω. Ἐθῶς τότε ἐσηκώθη ἀποτόμως.

— Μὲ συγχωρεῖτε νὰ φροντίσω μόνη μου γιὰ τὸν κερπὸ σας. Μὲ τὰς ὀμιλίαις μετ ἐλησμώνησα καὶ κοιτῶσαι νὰ γίνῃ ὀρεκτικόν.

Καὶ ἡ ἀστραπὴ ἔφυγε.

Ὁ Ἱερώνυμος ἐσηκώθη καὶ ἐκτύπησε τὰ βιβλία τῆς. Εἰς τὸ τέλος ὑπῆρχον τὰ ἔργα τοῦ Βύρωνος, δύο μυθιστορήματα καὶ τὸ περιοδικὸν Ἐυ-έρπη.

— Ὁ Βύρων ἀγγλιστί! ψιθυρίζε ὁ Ἱερώνυμος παρατηρῶν. Τί μυθιστορήματα νὰ εἶναι ἄρα γε αὐτὰ; Ἄ! Γαλλικά! ἢ Ἄλβα τοῦ Ἐνώ... Ἐνωλτίου' ἄς τὸν ἐξελληνίσωμεν... Ἄλλα δύο ἀκόμη... Ἄλλ' ἰδοῦ καὶ ἡ Εὐτέρπη... Εἰς δύο... τρεῖς... ὁκτώ. Πλήρης λοιπὸν ἡ σειρά τῶν δύο περιοδῶν ἡ μάλλον διευθύνσεων τοῦ θαυμαστοῦ αὐτοῦ περιοδικοῦ!...

Τῶρα ἀρχισε νὰ κυτάξῃ καὶ γύρω του. Εἰς τὸν τοῖχον εἶθε τὴν εἰκόνα νέου ἀνδρός—ἦτον ὁ πατέρας τῆς—τὴν εἰκόνα τοῦ Μηνᾶ καὶ δύο ὄρατα ἀντιγράφα εἰκόνων λαμπρῆς τέχνης δύο γυναικῶν, τῶν σπιλιῶν ἡ μὴ προσωποποιούσες τὴν Ἑλεῖαν καὶ ἡ ἄλλη τὴν Ἀρσινόην.

— Ὁ κερπὸς ἔφθασε... .

— Ἐστρετε; σὰς ἔφερα κ' ἓνα κουλουράκι, γιὰ νὰ σὰς ἀποδείξω ὅτι εἶμαι καὶ νοικοκυρὰ.

— Τὸ ἐφαντάσθην καὶ αὐτὸ.

Καὶ ὁ Ἱερώνυμος ἐπῆρξεν τὸν κερπὸ του καὶ τὸν ἀκούμπησε σ' ἓνα τραπέζακι, ποῦ τοῦ ἐπλησίον ἡ Πελαγιὰ, ἐκράτησε μὲ τὸ χέρι τοῦ τοῦ κουλουράκι καὶ τὴν στιγμήν, ποῦ αὐτῆ ἐσηκώθη νὰ γύρῃ τὴν πόρτα, τὸ ἐφίλησε ἔλαφρὰ καὶ μουτικὰ.

— Εἶθε, ὅπως ὅποτε δὰ, τὰ βιβλία σας μὰ εἶναι καταπάστρικά!

— Ὅχι βεβαίως, γιὰ τὴν δὲν τὰ ἐπιασα 'στὸ χέρι μου. Τὰ ἐπρόσεχα.

— Καὶ εἰς τὸ τέλος τῆς σειράς τῶν διδακτικῶν... .

— Τὰ Ἀπαντα τοῦ Βύρωνος, τρία Γαλλικά μυθιστορήματα καὶ ἡ σειρά τῆς Εὐτέρπη. Τὰ μυθιστορηματά μου, εἰάν τὰ διαδόσατε, δὲν θὰ μὲ μιλώσατε. Μοῦ τὰ ἐχάρισε ἡ σύζυγος τοῦ κηθεμόνος μου ἡ ὅποια ἤξευρε καλὰ τί μοῦ εἶθε. Τὸν Βύρωνα εἰς πλήρη Ἀγγλικὴν ἔκδοσιν μοῦ τὰ ἐχάρισεν ἡ Κυρία Μπέσσυ. Τὴν Εὐτέρπη τὴν ἐλάμβανε ἡ γιὰ γιὰ μου. Θὰ σὰς ὀμιλήσω λίγο γιὰ τῆ γιὰ γιὰ μου αὐτῆν. Ἦτον ἡ εὐτυχία τῆς τὸν περιοδικὸν αὐτὸ. Μὲ αὐτὰ τὰ βιβλία μου περῶ τὰς ὄρας μου, κύριε Ἱερώνυμε, ἀρχίζω ἀπὸ τὸ Ἀναγνωσμάτιον καὶ τελειῶν καὶ τὸν Γκιούρ τοῦ Βύρωνος, καὶ πάλιν ἀπὸ τὴν ἀρχήν!...

— Ἄλλὰ βλέπω εἰς τὸν τοῖχον καὶ εἰκόνας' ἔργα σας, δὲν ἀμφιβάλλω.

— Ἠλιπίστε ὅτι δὲν θὰ τὰς πάρῃ τὸ μάτι σας!... Εἰς τὴν ζωγραφικὴν φαίνεται, ὅτι κατὶ θὰ μπορούσα ν

σας πῶ γιά τόν ἐνθουσιασμό του. "Όπως όλα μου, έτσι και αὐτή τήν ἡμέρα τελείαν. *Διά τήν χαρακτηριστικά σας, τοῦ εἶπα, κάτι κατόρθωσα* ἀλλά τήν ψυχή σας πῶς νά τήν ἀποδώσω, μαζὶ μὲ τὰ χρώματα εἰς τὰ χαρακτηριστικά τοῦ προσώπου σας; "

"Έχετε δίκαιον! Τί ὑπέροχος ψυχή ὡς τόσον αὐτή τοῦ κυρίου Μηνᾶ!

"Αχ! καὶ νά τόν γνωρίζατε, ὅπως τόν γνωρίζω ἐγώ!

"Ἡ καμπάνα τοῦ ἀγίου Νικολάου ἀναγγέλλει ὅτι τὸ μεσημέρι ἔφθασε.

"Α!... αὐτὴ ἡ καμπάνα! αἰωνίως χαλάστρας μοῦ κάμνει.

"Καὶ τήν ἔχετε ὅτῃ γειτονιά σας, θά σὰς ἐνοχλῆ, φοβοῦμαι, πολὺ.

"Ἐνίοτε ναί! εἰς τὰς πολλὰ πρωινὰς ὥρας καὶ εἰς στιγμὰς ἀποκλειστικῶν σκέψεων. Ἄλλ' ὅ,τι θά μὲ ἠνώχλει ἦτο κυρίως.....

"Ὁ κόκκορας τῆς κυρᾶ Ἀναγνωστίνης;

"Σὰς τὸ εἶπε καὶ αὐτὸ λοιπὸν ὁ κύριος Μηνᾶς;

"Μὰ αὐτὰς τὰς ἡμέρας τώρα, ὅλο γιά σὰς ὁμιλοῦμα.

Καὶ ἐπειδὴ εἶχε σηκωθῆ, τοῦ ἔδωσε πάλι τὰ χερσὶν αὐτῆς καὶ τὸν συνῶσεως ἕως κάτω ἀποπειραθῆσα στήν πόρτα νά τοῦ φιλήσῃ πάλι τὸ χέρι, ἐνῶ ἡ κατ' ἀνταπόδοσιν ἀπόπειρα τοῦ Ἰερωνύμου νά τῆς φιλήσῃ τὸ μέτωπον, ἀπὸ συγκίνησιν καὶ ἀβεβήθη κατέληξε εἰς τὸ νά ἐγγίσῃ μὲ τὰ χεῖρα τοῦ ἀμαλλιά τῆς.

"Ὁ Ἰερώνυμος κυριολεκτικῶς τὰ εἶχε χάσῃ γιὰτὶ ἐνῶ ἐνόμιζε πῶς θά εἶδῃ μίαν νησιωτοπόδρα καλοκαρμωμένην βεβαίως, μὲ λίγα γραμματάκια καὶ κάμποσ καλοκαρμωμένη, τὴν ὁποίαν ἡ ἀγάπη τοῦ Μηνᾶ θά εἶχε ἀνοψώσῃ εἰς καλλονήν, εὐρέθη ἔξαφνα μπρὸς σὲ μίαν ὑπέροχον κόρη καὶ σὲ μορφὴν καὶ σὲ μόρφωσιν, καὶ σὲ χάριν καὶ σὲ εὐφυΐαν καὶ σὲ ἀγαθότητα. Τέτοιαν εἰκόνα κόρης δὲν εἶχε φαντασθῆ ὅτε κἀν ὄνειρευθῆ, καὶ ἐνῶ ἔφυγε ἀπὸ τὸ σπῆτι τῆς Πελαγίας μὲ τὴν πρόθεσιν νά ἐπιστρέψῃ σπῆτι τοῦ, ἔξαφνα βρέθηκε κοντὰ σὲ μαγαζὶ τοῦ θανάση. Ἐνόησε τότε τὴν πρκαπλάνησιν τοῦ, ἐστάθη, ἐγέλασε καὶ ἐγόρῃσε πίσω. Παραδόξως δὲ ἂν καὶ εἶχε περᾶσθ τὸ μεσημέρι, συνηνητήθη ἔξαφνα μὲ τὸν Μηνᾶ.

"Ἄλλ' αὐτὸς, ὁ ὁποῖος τακτικά μάλιστα κτυποῦσε ἡ καμπάνα, ἀνεβαίνει τὴν σκάλα τοῦ σπιτιοῦ του, πῶς εὐρέθη τώρα ἔξω; "Ὁ Ἰερώνυμος δὲν ἐτόλμησε νά τὸν ρωτήσῃ καὶ νά ὑποδείξῃ πῶς ἐνόησε ὅτι τοῦ κάνει καρτέρι, γιὰτὶ τότε καὶ αὐτὸς θά τὸν ρωτοῦσε. "Ἄμὴ ἐλόγου σου τί γυρεύεις ἐδῶ κάτω κύρ Δάσκαλε; "

Καὶ θά γυλοῦσε. "Αχ! αὐτὸ τὸ γέλιο τῆς ἀνπιτηθεύτου εἰρωνεῖας πόσο τὸ ἐλογάριαζεν ὁ Ἰερώνυμος! ...

"Ἔτσι λοιπὸν, χωρὶς νά δώσουν οὔτε συνέντευξιν οὔτε ἐξηγήσιν, διευθυνόμενοι στὰ σπῆτια τὴν ἐμπήκην στήν ἐνδιαφέρουσαν καὶ τοῦς δυὸ ὁμιλίαν, τὴν ὁποίαν ἤρχισεν ὁ Ἰερώνυμος.

(Ἀκολουθεῖ)

HENRI ARDEL

ΟΛΑ ΓΙΝΟΝΤΑΙ

(Μετάρφρασις ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ ὑπὸ ΕΛΙΖ. Δ.)

(συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

Μία ἐβδομάδα ἐπέρασε.

"Ἄν καὶ στὸ σπῆτι τῆς ἐλευθερίας ὅπως τὸ ὀνόμαζε ἡ Κα Γοζελίν, ἦτο καὶ (ἀκριβῶς γιά τοῦτο) τὸ σπῆτι τῶν ἀπροόπτων, ἡ Λίνα ἐγγνώριζε τὸν χαρακτῆρα καὶ τὰς συνηθείας του ὡς νά εἶχε ζῆσῃ ἐκεῖ πολλοὺς μῆνας. Ὁ καθ' ἕνας ἔφατε, κατ' ἀρχήν, ὅ,τι τοῦ ἄρεσε καὶ ὡς ἐκ τούτου προήρχετο μιά τέτοια ἀκαταστασία ὥστε ἡ Λίνα τὰ ἔκανε κυριολεκτικῶς, ἀλλὰ μόνον ἐκείνη καὶ ἡ πιστὴ τῆς Κάκια τὸ ἠσθάνοντο. Ἡ Σουλβία ἔκρινε ὅτι «μιά ὥραία ἀκαταστασία εἶναι ἀποτέλεσμα τῆς τέχνης». Δυστυχῶς ὅμως ἡ δικὴ τῆς ἀκαταστασία δὲν ἦτον ὥραία... Αὐτὴ, τοῦλάχιστον ἦτον ἡ ἐντύπωσις τῆς Λίνας, ὅταν διὰ πρώτην φοράν ἡ Μοῦσα τῆς ἔκαμε τὴν τιμὴν νά τὴν εἰσαγάγῃ εἰς τὸ ἀτελιεῖ, ὅλα ἦσαν γεμάτα σκόνῃ, τὰ ἐπιπλά ἔφεραν τὰ ἴγνη ἀπὸ τῆς συνεχῆς μετοικησίας τῆς οἰκογενείας Γοζελίν καὶ μέσα σ' αὐτὸ τὸ ἄχαρι περιβάλλον ἡ Μοῦσα μὲ ἰδιόρρηθμην ἐνδυμασία ἔγραφε τοὺς στίχους ὑπὸ τὴν ἐμπνευσιν τῆς μεγαλοφυΐας τῆς σὲ ἰδιαίτερον χαρτὶ ἐλαφρὰ χροματισμένο, μὲ πέννα χρυσοῦ καὶ μελάνι χρυσοκόκκινο.

"Ἡ ἐμπνευσί μου καὶ τὰ ὑλικά ἀντικείμενα ποῦ χρῆσιμεύουν γιά τὴν ἐξωτερικεῖσιν τῆς πρέπει νά εὐρίσκωνται σὲ ἁρμονικὸ συνδυασμό. Ἐκλέγω πάντα τὸ χαρτὶ καὶ τὸ μελάνι σύμφωνα μὲ τὸ χρῶμα τῆς σκέψεώς μου καὶ ἡ σκέψις μου εἶναι ἄλλοτε ρόδινη, ἄλλοτε κυανὴ ἢ πράσινη ἢ ἄλλο τι. Γιὰτὶ ἐγώ εἶμαι μιά φύσις ὑπερευαίσθητη καὶ ζῶ μέσα στὰ σύμβολα.

Αὐτὴ τὴν ἐξήγησι ἡ Μοῦσα κατεδέχθη νά δώσῃ στήν ἔξαδελφῇ τῆς. Καὶ ἡ Λίνα κατάλαβε τώρα γιὰτὶ αἱ εἰκόνες τῆς Σουλβίας ἦσαν τόσο παράδοξοι.

"Ἡ Μοῦσα εἶχεν ἀποφασίσῃ νά μὴ λαμβάνῃ πλέον μαθήματα ἀπὸ κανένα γιά ν' ἀφήσῃ τὴν προσωπικότητά τῆς νά δημιουργῆ ἐλεύθερα τὰ ἀλλόκοτα καὶ αἰνιγματώδη ἐκείνα πρόσωπα ποῦ θά προκαλοῦσαν τὴν ἀγανάκτησι στὸ μετριώτερο καλλιτέχνη.

Μὲ αὐτὲς τῆς ἐντυπώσεις ἡ Λίνα ἐκάθητο τώρα στὸ γραφεῖο τῆς κ' ἐσκέπτετο τί μποροῦσε νά γράψῃ στὴ γηραιὰ φίλῃ τῆς τὴν κόμησσα Λουμπανόφ, τί νά διηγηθῆ ἀπὸ τὴν νέα ζωὴ τῆς ποῦ νά μὴ τὴν κἀνῃ νά ἐνοήσῃ ὅτι βρίσκεται στὸ Πύργο τῆς Βαβέλ.

"Ἡ πόρτα τῆς κάμαρᾶς τῆς ἐκτύπησε. Ἐσήκωσε τὸ κεφάλι τῆς.

— Λίνα, μπορῶ νά μῶ; "

"Ἦτον ἡ φωνὴ τῆς Λουκίας.

— Ἐλεύθερα, ἀγαπητῇ μου.

"Ἡ πόρτα ἄνοιξε.

— "Α! ἔγραφε; Ἰ! Σ' ἐνοχλῶ; "

— Καθόλου. Τὸ γράμμα μου δὲν πρόκειται νά φύγῃ σήμερα. Ἄλλως νομίζω ὅτι ἐρέμβαζα λιγάκι σάν τὴ Σουλβία!

— Σάν τὴ Σουλβία... ἔ! Μὰ τί ὥραία ποῦ ἐγινε ἡ κάμαρά σου!... Τώρα σοῦ μοιάζει... ἐγινε θελκτικὴ σάν καὶ σένα!

Πῶς τὴν ἄλλαξες ὅλως διόλου!

Καὶ ἡ Λουκία εἶχε δίκαιον. Τὸ δωμάτιο ἐκεῖνο ἦτον ἀγνώριστο, ἡ Λίνα τοῦ εἶχε μεταδώσῃ ὅλη τὴ χάρι τῆς.

— Λοιπὸν, Λουκία μου, τί ἐπιθυμεῖς; ἐρώτησε ἡ Λίνα μὲ χαμόγελο, γιὰτὶ ἔβλεπε ὅτι ἡ μικροῦλα ἔχασκε σιωπηλῇ καὶ μὲ τὰ μᾶτια περιπλανώμενα τριγύρω τῆς.

— Ἐρχομαι... δηλαδὴ ἡ Μαμά μὲ στέλνει νά σ' ἐρωτήσω ἂν θέλῃς νά ἔλθῃς μιά στιγμὴ στὸ ἀτελιεῖ... Πρόκειται νά σοῦ συστήσῃ κάποιον ποῦ ἐπιθυμῆι πολὺ νά σὲ γνωρίσῃ, ἕνα φίλο μας διάσημο ποιητῆ... "

"Ἡ Λίνα δὲν κατόρθωσε νά συγκρατήσῃ ἐλαφρὸ μορφασμὸ δυσαρσεκείας. Δὲν εἶχε μεγάλη ἰδέα γιά τοὺς ποιητὰς ποῦ ἐθαύμαζε ἡ οἰκογένεια. Γοζελίν, καὶ εὐρίσκε πολλὸ σκληρὸ νά ἐγκαταλείψῃ τώρα πρὸς τιμὴν ἑνὸς ἐξ αὐτῶν, τὴν γλυκειὰ μοναξιά τῆς καὶ τὴν ἀλληλολογγραφία μὲ μιά ἀληθινὴ φίλῃ.

— Μήπως σ' ἐνοχλῶ Λίνα; εἶπε ἡ Λουκία ταραγμένη.

"Ὅχι, ἀγαπητῇ μου, δὲν μ' ἐνοχλεῖς, φοβοῦμαι μόνον λίγο τῆς νέας γνωριμίας, ἀλλὰ πρὸς χάριν σου εἶμαι ἔτοιμη νά σὲ ἀκολουθῆσω ὅπου ἐπιθυμεῖς.

Πηγαίνουμε νά ἰδοῦμε τὸν διάσημο ποιητῆ σου... "

— Διάσημος, δὲν εἶναι ἀκόμα γιά τοὺς κοινούς θνητούς... "

"Ἄλλὰ εἶναι μιά δόξα τῆς νέας ποιητικῆς σχολῆς... "

Αὐτὴ ἦτον φράσις τῆς Σουλβίας καὶ ἡ Λουκία τὴν ἐπαναλάμβανε μὲ τόσην ἀπλοϊκὴν πεποιθῆσιν καὶ μὲ ὅλο τὸ ἐπίσημο ὕφος τῆς ἀδελφῆς τῆς, ἐν ᾧ κατευχαριστημένη ὠδήγει τὴν ἔξαδελφῇ τῆς στὸ ἀτελιεῖ.

"Α! ἐπὶ τέλους ἔφθασε καὶ τὸ ἀγριοκόριτσο! ἐφάναξε εὐθυμία ἡ θεία Ἐρμηνία. Ἔλα, ἀγαπητῇ μου, ἔλα γρήγορα! Εἶναι ἐδῶ ἕνας νέος ποῦ κατατρώγεται ἀπὸ τὴν ἐπιθυμία νά σὲ γνωρίσῃ!

— Καὶ τοῦτο, Δεσποινίς, διότι ὁ ποιητῆς ὑφίσταται πάντοτε τὴν ἔλαιν τῆς νεαρᾶς εὐμορφίας εἰς ὅλην αὐτῆς τὴν ἀνατέλλουσαν λαμπρότητα καὶ ἐπιθυμῆι ἀδιάκοπα νά προσφέρῃ σ' αὐτὴν τὸν εὐλαβῆ σεβασμὸ τῆς λατινείας του, εἶπε ὁ νέος μὲ μιά τόσο βαθειὰ ὑπόκλισι ὥστε τὰ μεγάλα μαλλιά του ἐσκορπίσθησαν κ' ἐσκέπασαν σχεδὸν ὅλο τὸ πρόσωπό του.

"Ἡ Λίνα εἶχε συνήθισῃ ἀρκετὰ εἰς ὅλα τὰ παράξενα ποῦ ἔβλεπε καὶ ἄκουε στήν οἰκογένεια Γοζελίν, δὲν ἔλαβε ὅμως

καιρὸ ν' ἀπαντήσῃ καταλλήλως γιὰτὶ ἡ Σουλβία ἔλαβε τὸν λόγον καὶ εἶπεν ἀποτόμως:

(Ἀκολουθεῖ)

A. M. ALDANOV

“ΑΓΙΑ ΕΛΕΝΗ,” ΜΙΚΡΑ ΝΗΣΟΣ

Ἄγνωστα ἐπεισόδια ἀπὸ τὴν ζωὴν τοῦ Μεγάλου Ναπολέοντος.

(Μετάρφρασις ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ ὑπὸ Χ.Χ.Δ.)

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

Ἀίφνης κατέφθασε μιά ἀμαξία συρμένη ἀπὸ ἕξ ἄλογα μὲ ἕνα ἀμαξᾶ ντυμένον μὲ τὸ ἐθνικὸ κοστούμι καὶ συνοδευόμενον ἀπὸ ἕνα ταχυδρόμον.

"Ἐνας στρατηγὸς μὲ ἐξυπνὴ καὶ κατηφῆ φυσιογνωμία, κίτρινος καὶ κουρασμένος, σάν νά εἶχε περᾶσῃ μιά νύκτα γλεντιοῦ, ἦταν καθισμένος ἀκίνητος στὴν ἀμαξία. Ὁ ντὲ Μπαλμὲν ἀνεγνώρισεν ἀμέσως τὸν στρατιωτικὸν διοικητὴν τῆς Πετρούπολεως, κόμητα φὸν ντὲρ Πάχλεν. Οἱ στρατιωτικὲς ἐπέθεσαν εἰς στάσιν προσοχῆς. Ὁ στρατηγὸς ἐσταμάτισε τὴν ἀμαξίαν του καὶ κίπτεν πρὸς τὰ ἔξω ἐκίλισε τὸν λοχαγὸν μὲ τὸν ὁποῖον ἀντήλλαξε χαμηλοφώνως ὀλίγας λέξεις. Ὁ ἀξιωματικὸς ἄλλαξε φυσιογνωμίαν καὶ ἔκαμε τὸ σταυρὸ του. Ὁ ντὲρ Μπαλμὲν δὲν μπόρεσε νά συγκρατήσῃ τὴν ἀγωνία του. Μὴ συγκρατούμενος πλέον καὶ βγαίνοντας ἀπὸ τὴν γρημὴν του ἐφώνησε:

— Πρὸς Θεοῦ, κόμη, τί συμβαίνει;

"Ὁ λοχαγὸς καὶ οἱ στρατιωτικὲς ἠνωρθώθησαν ἐντρομοί. Ὁ Πάχλεν ἐκπληκτικὸς ἐκύτταξε τὸν νεαρὸν ἄνθρωπον, τὸν ἀνεγνώρισεν, ἐμειδίασεν ἐλαφρὰ καὶ εἶπε μερικὰς λέξεις στὸν λοχαγὸν δεικνύοντα μὲ τὰ μᾶτια τὸν ντὲρ Μπαλμὲν.

— Στρατιωτικῶν, εἶπε, μὲ φωνὴν σταθερὰν καὶ βροντώδη. Ἡ Α. Μεγαλειότης ὁ νύκτα πρὸςδελήθη ἀπὸ ἀποπληξίαν. Θά ὀρκισθῆτε στὸν υἱὸν τοῦ Ἀλέξανδρου Α'. Σήμερον δὲν θά ἔχετε γυμνάσια. Ὁ καθένας ἀπὸ σὰς θά κερασθῆ ἀπὸ ἕνα κρασί.

Καὶ χαιρετίσας μὲ τὴν κεφαλὴν τὸν λοχαγόν. Ὁ Πάχλεν διέταξε τὸν ἀμαξᾶ νά προχωρήσῃ. Ὁ ταχυδρόμος ἔβγαλε φρικώδεις φωνὰς, ἡ ἀμαξία ἔτρεξε εἰς τοὺς πάγους διευθυνομένη πρὸς τὰ χειμερινὰ Ἀνάκτορα. Ὁ ντὲρ Μπαλμὲν ἂν καλῆτον ἀκόμη ἐκπληκτικὸς μπόρεσε νά κρατηρήσῃ τὸν Πάχλεν ὁ ὁποῖος παρὰ τὸ κρῶ ἔβγαλε τὸ πηλῶνον του καὶ ἐσπόγγιζε μὲ τὸ μαντιλῆ τοῦ τοῦ εὐρὸ μέτωπόν του.

Οἱ στρατιωτικὲς ἔμειναν σιωπηλοί.

— Μὰ πῶς πέθανε; Χθὲς δὲν ἐφαίνετο ἀρρωστος, εἶπε τέλος ἕνας ἀπὸ αὐτοῦς.

— Καλὰ εἶνε νά μὴ πιστεύῃ κανεὶς τίποτα χωρὶς νά εἶρῃ, ὅπως δὲν θά πιστεῖ κανένας τὸν πρῶτον τυχόντα.

— Εἶκοσι πέντε χρόνια δηρῶσας — ἔ! τίποτε... "

— Μήπως τὸ γεγονός αὐτὸ μᾶς ἐνδιαφέρει ἑμῶς τοὺς ἄλλους; δὲν περᾶζει ποιὸν ἔχομε κύριον. Θά ἔχομε κρασί αὐτὸ εἶνε τὸ πᾶν.

— Βεβαίωτα καὶ δὲν μᾶς ἐνδιαφέρει αὐτό. Αὐτὸ ἐνδιαφέρει αὐτοὺς τοὺς γαλονάδες. Ἄ! ὁ γέρω - ἄτοκράτωρ δὲν ἦταν καὶ πολὺ τρυφερός πρὸς τοὺς ἀξιωματικούς.

Μετὰ δύο ὥρας, ὁ ντὲρ Μπαλμὲν ἀκολουθοῦμενος ἀπὸ τὰ κηκόδουλα βλέματα τῶν στρατιωτῶν, βγήκε ἀπὸ τὸν στρατώναν καὶ μετέβη διὰ μιάς ἀγοραίας ἀμαξίας εἰς ἕνα λουτρῶνα καὶ ἐπιστῆ στὸ παλαιὸ τοῦ σπῆτι γιά νά πῆ Ἰσαμπάνια (τὸ βράδυ δὲν ἔμεινε πλέον στήν Πετρούπολι οὔτε μιά μοτιλίνα σαμπάνια). Τὴν ἐπιβύριον ἐπῆγε, ὅπως ὅλος ὁ κόσμος στὸ Ἀνάκτορον Μιχαήλ διὰ νά προσκυνήσῃ τὴν σφρόν τοῦ Ἄτοκράτορος.

Ἄνθρωποι μὲ στολὴν ἀξιωματικῶν εἰσεχώρου ἐλευθέρως πλέον εἰς τὰ ἀτοκράτορικὰ ἀνάκτορα, καὶ ἔκαναν ὅ,τι ἤθελαν χωρὶς τὸ παράπαν νά ἀσχολῆται τὸ αὐλικὸν προσωπικόν. Ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας οἱ ἀξιωματικοὶ παρέμειναν κύριοι τῆς Ρωσσίας. Τὴν πρωτεράϊαν οἱ συνομῶναι ἔδωσαν μπροστὰ τρυφερὰ φάσμα τοῦ θημίου καὶ τῶν θανατηφόρων ἐργασιῶν του. Ἀλλὰ τὴν 12ην Μαρτίου ἡ κοινὴ

γνώμη ἐφφράνετ ὅτι οἱ βασιλοκτόνοι εἶχαν ἐπιτύχῃ, ὀχι μόνον τὴν ἀρνησῆσιν ἀλλὰ καὶ τιμὰς.

"Ὁ καθένας διεβεβαίωσε ὅτι εἶχε λάθει μέρος εἰς τὴν συνομοσίαν, ἢ τοῦλάχιστον ὅτι τὸ ἐγνώριζεν ἀπὸ τὴν πρώτην στιγμὴν. Αἱ ἀντίθετοι διεβεβαίωσε μάλιστα μετ' ὀλίγας ἡμέρας ἤκούοντο. Διεκινδύνευαν ἀκόμους ὑποθέσει: σχετικῶς πρὸς τὸ μέλλον. Ἐλέγετο δὲ ὅτι Πάχλεν προετοιμάζετο διὰ τὴν ἐγκαθίδρυσιν συνταγματικῆς μοναρχίας εἰς τὴν Ρωσσίαν καὶ ὅτι ὁ Πλάτων Ζουμπῶδ εἶχε στείλει στὴν βελιθηθῆ τῆς Σχολῆς τῶν Πρωτογενῶν νά ζητήσῃ τὸ Ἀγγλικὸν σύνταγμα τοῦ ντὲρ Δόλμ. Διεβίθετο μάλιστα ὅτι ὁ Νικόλαος Μπαμπικόβ, συνταγματάρχης τοῦ συντάγματος Ἰσμιλὸβσκι, ἐπρότεινε τὴν θανάτωσιν ὀλοκλήρου τῆς αὐτοκρατορικῆς οἰκογενείας.

"Ὁ ντὲρ Μπαλμὲν διήθε τὴν θύραν Ῥονταστῆνασκ δεξιά τοῦ αὐτοκρατορικῶν παρεκκλησίου καὶ ἀνέβηκε στὸ μεσατὸ πάτωμα τοῦ Ἀνακτόρου Μιχαήλ. Ἀπὸ τὴν ἰδίαν σκάλαν ποῦ ἀνέβηκεν οἱ δολοφόνοι. Ὁ αὐτοκράτωρ στραγγαλισθεὶς κατέλειπε τὸ κρεβδᾶτι τοῦ ντυμένος μὲ τὴν στολὴν τοῦ ἀξιωματικῶ τῆς φρουρᾶς. Τὸ πρόσωπό του, διάφοροι ζωγράφοι τὸ εἶχαν παραιορφώσῃ. Τοῦ εἶχαν φορέσῃ ἕνα παλῆλο καπέλλο ποῦ τοῦ ἤρχετο ὡς τὰ αὐτία. Τοῦ εἶχαν περᾶσῃ στὸν λαίμονα του μιά μεγάλη γραδίττα. Οἱ βασιλοκτόνοι ἐβρίσκοντο κοντὰ στὸ πτώμα. Ἦσαν ἀκόμη μεθυσμένοι. Γενικὸ ἀδαισασμὸ τῶν βρεσλιῶν τοῦ Ἀνακτόρου διεδέχθη τὸν φόνον.

"Ἐκαὶ ἐκυκλοφόρουσαν διάφοροι φῆμαι ὡς ἐπὶ τὸ πλείστον ὑπερβολικά.

"Ἐλεγαν ὅτι ὁ Πάχλεν ἦτον ἡ ψυχὴ τοῦ κινήματος καὶ ὅτι διὰ τὸν φόβον τῆς ἀποτυχίας ἐπεσφύλασσετο ὑπὸ πολλῶν ἄλλων, μὲ τοὺς ὁποίους ἤθελε νά συλλίθῃ τὸν διάδοχον Ἀλέξανδρον καὶ τοὺς ἀδελφούς του. Μετὰ τῶν συσφρόντων ἐφέρετο ὁ Νικόλαος Ζουμπῶδ, ὁ Πρίγκηψ Γκατσοβίλ, ὁ Τατκρινῶδ καὶ ὁ Σκαριατίν. Ἡ ἐκτέλεσις ἐφαίνετο διευθυνομένη ἀπὸ τὸν στρατηγὸν Μπαβλίγκσων. Ἐλέγετο ἐπίσης, ὅτι ὁ πρεσβευτῆς τῆς Ἀγγλίας, ὑποκινούμενος ὑπὸ τῆς ἐρωμένης τοῦ Κας Ζε. ἐμπιστὸς ἀδελφῆς τοῦ Πλάτωνος Ζουμπῶδ, εἶχεν οἰκονομικῶς ἐνισχύσῃ τὸ κίνημα. Κατ' ἄλλους ὁ Βοναπάρτης διστεῖ τὰ πάντα ἐκίνει, καὶ ὁ ὁποῖος παντοῦ ἐβρίσκατο. Εἶχε πληροφορηθῆ τὴν Ἀγγλικὴν συνομοσίαν ἐναντίον τοῦ Τζάρου πολλὰς ἡμέρας πρὸ τῆς ἐκτελέσεως, καὶ ὅτι ἀπεσταλμένοι τοῦ Πρώτου Ἰπᾶτου εἶχον ταχέως ἀνχωρήσει διὰ τὴν Πετρούπολιν διὰ νά πληροφορηθῶν καὶ σώσουν τὸν Παύλον. Μετὰ τὸ γεγονός τοῦτο ἔθεωρετο βέβαιον ὅτι θά ἐκλείσει ἐρήνη μετὰ τῆς Ἀγγλίας καὶ θά ἐκχωρήσεται ὁ πόλεμος κατὰ τῆς Γαλλίας, διαταγῇ μάλιστα εἶχε δοθῆ δι' ἧς διετάσσοντο νά ἐπιστρέψωσι οἱ καζᾶκοι, οἱ ὁποῖοι εἶχαν σταλῆ ἀπὸ τὸν Παύλον διὰ τὴν κατάληψιν τῶν Ἰνδιῶν.

Διεβίθετο ἐπίσης ὅτι ὁ Γάλλος πρεσβευτῆς ἀποτίων τὸ τελευταῖον πρὸς τὴν σφρόν τοῦ Ἄτοκράτορος καθῆκον προσηπορήθη μίαν ἀβεβήθησιν μετὰ τὴν ὁποίαν ἀπεκάλυψε τὰ φοβερὰ ἴγνη τοῦ εἴφους τοῦ Σκαριατίν εἰς τὰ μᾶτια τῶν φρουρῶν.

"Ἰδιαίτερον εὐχαρίστησιν ἠσθάνοντο νά διηγῶνται τὸν ρόλον ποῦ ἐπαίξεν ὁ διδόχος τοῦ θρόνου ὁ ὁποῖος θά ἐχορήγει γενικὴν ἀμνηστία. Πάμπολλα ἄλλα πράγματα σχετικὰ πρὸς τὴν δολοφονίαν ἐφέροντο ἀπὸ στόμα εἰς στόμα.

"Ὁ ντὲρ Μπαλμὲν, ἀποκρῆνόμενος βγήκε ἀπὸ τὴν κάμαρα καὶ ἐξεπλάγη ποῦ ἐβρήθη σὲ μιά μικρὴ ὀλλανδέζικη κουζίνα, ἡ ὁποία ἦτο κενή. Εἰς τὴν γωνίαν ὅμως ἐπᾶνω σὲ ἕνα σκαμνὶ ἡ πριγκίπισσα Ἄννα Γκαγκαρίν, ἐρωμένη τοῦ ἀποθνήσκοντος αὐτοκράτορος ὀλόλυξε φοβερὰ καὶ ἀπελπισμένη. Ὁ ντὲρ Μπαλμὲν (ἦτο τότε εἰκοσι ἑτῶν) ἠσθάνθη ἀμέσως ἕναν ἀνεξήγητον οἰκτον γιά τὴν γυναικᾶ αὐτήν, ἡ ὁποία ἔμεινε μόνη στὸν κόσμον. Θέλησε νά τῆς ἀπευθύνη μερικὰ παρηγορητικὰ λόγια, ἀλλὰ δὲν ἔβγαλε ἀπὸ τὸ στόμα του οὔτε λέξιν καὶ ἔφυγε περιπλανώμενος στὰ γεμάτα ἀπὸ κόσμον διαμερίσματα τοῦ Ἀνακτόρου. Στὴν κυκλοτερῆ αἴθουσα ὅπου συνήθως ἔμεινε ἀπόσπασμα τῶν ἀξιωματικῶν τῆς φρουρᾶς ἡ συγκέντρωσις ἦτον ἐξαιρετικὴ. Περικυκλωμένος ἀπὸ αὐλικούς μὲ τὸ μεδίκμα στὰ χεῖρα ὁ τελευταῖος ἐγνοούμενος τῆς Αἰκατερίνης τῆς Β'. Πλάτων Ζουμπῶδ ἦτον ἐκεῖ καὶ ἀντήλλαξε διαφόρους φιλοφρονήσεις. Παρέκει ἦτον ὁ ἀδελφός του Νικόλαος μὲ τὸ ὁποῖον τὴν σωματικὴν διάπλασιν καὶ δύναμιν ἦτο δύσκολον νά παραβληθῆ κανεὶς. Ἦτο τελείως μεθυσμένος. Ἐκρατοῦσε ἀπὸ τὸ σακκίχι τὸν στρατηγὸν Μπαβλίγκσων καὶ τὸν διεβεβαίωσε ὅτι ἦ

τήν επιδοκίμασιαν του. Ένας άλλος έφερε τον λόγον διά το νέον αυτοκρατορικών ζεύγος. Όλοι έσιώπησαν. Ο πρόγκηψ Ζουμπώβ έκαμε κίνημα περιφρονητικόν στο άκουσμα του ονόματος του Άλεξάνδρου και έλεπε ότι ή Αυτοκράτειρα Λιζέττα ήτο μία νόστιμη κοπέλλα.

— Πλάτων, φίλε μου, έφάναξε ο μεθυσμένος αφίνοντας το σακκάκι του Μπένιγκσεν. Η Λιζέττα... Α! γουροδν... Τήν όνομάςεις λοιπόν Λιζέττα... Δέν θα είσαι πάλιν ο αιώνιος έρωμένος όλων των Αυτοκρατειρών... Όχι, όχι μικρέ μου, δέν άγαπής τής γρηές... Τήν κακομοίραν τήν Αικατερίνην... Ήταν υπερήφανη αυτοκράτειρα ή γρηά αυτή μάγισσα... Να ποδ έκαμε κάτι για τήν Ρωσίαν αυτή ή Γερμανίς... Αδτή άπεκάλυψε τον πνευρόν μου... Αφησε με να σε φιλήσω, άν και είσαι γουροδν...

(Άκολουθεί)

ΝΕΑΙ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

ΤΟ ΚΡΑΤΟΣ ΚΑΙ ΟΙ ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΟΙ ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ.—Έμπεριστατωμένη μελέτη του μηχανικού και πρώην Γεν. Διευθυντού των Σιδηρών του Κράτους κ. ρ. Αντωνίου Κ. Μάτσα έκκυκλοφόρησε πρό τινων ήμερών με περιεχόμενα: Γενικά Έπιδικόπνους των Σιδηροδρόμων εις τους έμπολέμους—Έξέλιξις του ζητήματος εν Έλλάδι—Κατάστασις των Κρατικών Σιδηροδρόμων κατά Νοέμβριον 1920—Διευθνήσις των χρέσεων με ΣΠΑΠ,ΘΜ και ΑΣ—Κατάστασις τής γραμμής, άναγκαία έργα και βελτιώσεις—Όργανωσις των Κρατικών Σιδηρών και οικονομικά άποτελέσματα—Κρατική έκμετάλλευσίς—Έταιρεία έκμεταλλεύσεως—Οι Σιδηροδρόμοι του μέλλοντος εν Έλλάδι.

Πωλείται παρά των βιβλιοπωλείων άντι δρ. 4. ΕΡΗΜΟΚΚΛΗΣΙ του Σωκράτη Γκρόκα.—Υπό τον τίτλον αυτόν έκκυκλοφόρησε πρό όλίγων ήμερών εν βιβλίον καλοτυπωμένον και πρό παντός καλογραμμένον, ποδ εις τον άναγνώστην του άφήνει ζωντανάς έντυπώσεις.

Ο έρωσ, ή πατριδολατρεία, ή άπιστία, ο θάνατος, το μοιρολόι, το παραμυθι, ο γάμος του λαού είναι τα κύρια άντικείμενα τα όποια ο συγγραφεύς με τήν άρμονίαν του δημοτικού τραγουδιού περιγράφει επάνω εις λίαν ένδιαφέρουσαν υπόθεσιν.

Πωλείται εις όλα τα βιβλιοπωλεία άντι δρ. 6,50. Οι βιβλιοπώλαι των Έπαρχιών δέον ν' άπευθύνωνται προς το Βιβλιοπωλείον Μιχαήλ Σ. Ζηκάκη, όπερ εξέδωκε το άνωτέρω βιβλίον.

Ο ΙΔΑΝΙΚΟΣ ΕΡΩΣ του κ. Κ. Σιωμοπούλου περι του όπολου έγράψαμεν εις το προηγούμενον φύλλον μας, παρεδόθη προς πώλησιν εις όλα τα βιβλιοπωλεία των Άθηνών. Τιμάται δρ. 6.

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ Ο ΠΑΝΤΟΓΝΩΣΤΗΣ πωλείται παρά των περιπτέρων των τραυματιών και των βιβλιοπωλείων.

ΕΝ ΤΑΙΣ ΕΠΑΡΧΙΑΙΣ πωλείται παρά των αντιπροσώπων του Παλαιού Πρακτορείου των Έφημερίδων κ. Τσαγγάρη.

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ ΜΟΝΟΝ ΕΤΗΣΙΟΙ

Table with 2 columns: Subscription type and price. Includes ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ ΔΡ. 20, ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ ΦΡ. ΧΡ. 30, ΑΜΕΡΙΚΗΣ ΔΟΛ. 4.

ΤΙΜΟΛΟΓΙΟΝ ΚΑΤΑΧΩΡΗΣΕΩΝ ΕΝ ΤΩΙ "ΠΑΝΤΟΓΝΩΣΤΗΙ"

1) Έμπορικά, Τραπεζικαί κλπ. άγγελίαι

Table with 2 columns: Description and Price. Includes Δι' όλόκληρον δελίδα έξ' άπαξ Δρ. 250.—, ημίσειαν » » » » 140.—, 1/4 » » » » 80.—, 1/8 » » » » 45.—, 1/16 » » » » 25.—

Διά δημοδιεύσεις πλέον των τριών γίνεται έκπτώσις 10 % επί του άνωτέρω τιμολογίου.

2) Διάφοροι άγγελίαι κλπ.

Table with 2 columns: Description and Price. Includes Κοινωνικά εν γένει κατ' άποκοπήν Δρ. 10.—, Άγγελίαι γάμων και βαπτίσεων με ιδιαιτερον τίτλον » 25.—, Προσόφοροι και Ζητήσεις ή λέξις » 0.30, Βιογραφίαι—Νεκρολογίαι ό στίχος » 3.—, Άγγελίαι Χορών—Κινηματογράφων—Θεάτρων—Συλλόγων, κλπ. ό στίχος » 2.—

ΣΗΜ. 1) Πάσα καταχώρησις προπληρώνεται. 2) Η καταμέτρησις του χώρου των δημοδιεύσεων γίνεται διά του κοινοδ εις όλας τας έφημερίδας στυχομέτρου των 9 στιγμών.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΙΩΑΝΝΟΥ

ΟΔΟΣ ΑΘΗΝΑΣ 87

ΑΘΗΝΑΙ

Τμήμα Έκτελέσεως Παργγελιών Έσωτερικού

Άναλαμβάνεται ή ταχίδση έκτέλεσις οίας δήποτε παραγγελίας, μικράς ή μεγάλης, διά το Έσωτερικόν επί προμηθεια 2.50 δραχμών άνά 50 δραχμάς επί τής άξίας τής παραγγελίας.

Τά έξοδα συνσκευής και άποστολής τής παραγγελίας βαρύνουσι τον πελάτην.

Όυδεμία παραγγελία έκτελείται πρό είδπραξέως έμβάστατος.

Ό σχετικόν Κανονισμόν άποτέλλεται παντί τφ αίτηντι.

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ "ΠΑΝΤΟΓΝΩΣΤΟΥ"

- 1. ΑΝΔΡΕΟΥ Κ. ΛΑΜΠΡΟΠΟΥΛΟΥ.—Τδ Γενικόν Δογιστήριον και οι Δημόσιοι Υπόλογοι TOM. Α' Δρ. 25
2. ΜΙΑΤΙΑΔΟΥ ΑΘ. ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΟΥ.—Έρμηγεία των Νόμων περι εισπραξέως δημοσίων εισόδων (Διοικητική Έκτέλεσις) » 12
3. ΒΑΡΝΟΥΜ—ΑΝΤ. ΠΙΣΣΑΝΟΥ.—Τά μουσικά του άποκταν περιουσίαν » 9
4. Δ. ΓΡ. ΚΑΜΠΟΥΡΟΓΛΟΥ.—Αί Παλαιά Άθηναι.—Τεύχος Α΄. άυτοτελής » 5
5. ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ ΚΥΡΙΑΖΗ.—Στιγμές ποδ ζφ... (Συλλογή έκλεκτών ποιημάτων) » 5
6. ΑΘΑΝ. ΚΥΡΙΑΖΗ.—Έκαστόμδη (Πρώτη συλλογή του ποιητου) » 6

ΣΗΜ. Άπαντα τ' άνωτέρω άποστέλλονται παντί τφ έμβάζοντι τήν άξίαν των ελεύθερα ταχυδρομικών τελών.

Γιά να

ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΘΗΤΕ

ΑΠΟΛΑΥΣΕΤΕ

ΛΗΣΜΟΝΗΣΕΤΕ

ΔΗΤΕ ΤΗΝ ΥΓΕΙΑΝ ΣΑΣ

Καπνίζετε μόνον

ΣΙΓΑΡΑ

ΣΥΒΙΚΑ

ΘΑ ΤΟ ΕΜΑΘΑΤΕ

ΤΕΛΟΣ ΠΑΝΤΩΝ

Ότι τα άνώτερα όλων

ΚΑΙ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΥ ΦΗΜΗΣ

ΕΙΝΑΙ

ΤΑ ΧΙΩΤΙΚΑ ΓΛΥΚΑ

"ΚΡΥΣΤΑΛ"

ΤΟΥ ΕΝ ΧΙΩ. ΜΕΓΑΛΟΥ ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟΥ

ΜΗΛΙΑΔΗ ΚΑΙ ΚΥΡΙΛΛΙΔΗ

Διά τους πάσχοντασ Όφθαλμολογικά Νοσήματα

Συνιστώμεν ύπευθύνως τήν τελειοτέραν όφθαλμολογικήν Κλινικήν.

ΤΟΥ ΣΠΗΛΙΟΥ Ι. ΧΑΡΑΜΗ

Ύφηγητου όφθαλμολογου τής Σχολής των Παρισίων.

ΑΘΗΝΑΙ, Όδός Μενάνδρου 27

Τηλεφ: 6-54

ΟΙΝΟΙ ΜΑΡΚΟ

ΛΕΥΚΟΙ

ΚΑΙ

ΕΡΥΘΡΟΙ

Έπιτραπέζιοι

ΕΙΣ ΦΙΑΛΑΣ

ΚΟΝΙΑΚ "ΒΟΤΡΥΣ"

Παλαιόν άπόσταγμα οίνων

ΑΠΑΡΑΜΙΔΔΟΝ

Πωλείται Εις όλα τα κέντρα

ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΕΩΣ

ΤΟ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΥ ΦΗΜΗΣ ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟΝ

ΚΟΝΙΑΚ & ΛΙΚΕΡ

Είναί των

ΑΔΕΛΦΩΝ ΜΠΑΡΜΠΑΡΕΣΟΥ

ΕΝ ΠΕΙΡΑΙΕΙ

ΟΛΑ ΑΝΕΞΑΙΡΕΤΩΣ ΤΑ ΠΟΤΑ ΤΟΥ

ΕΙΝΑΙ ΒΡΑΒΕΥΜΕΝΑ

ΠΙΝΕΤΕ ΧΩΡΙΣ ΔΙΣΤΑΓΜΟΥΣ

ΨΑΘΑΚΙΑ

Α. ΑΡΙΑΝΟΥΤΣΟΥ ΚΑΙ ΣΙΑΣ

ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟΝ ΣΑΡΡΗ 43

ΠΡΑΤΗΡΙΑ } ΣΤΑΔΙΟΥ 57 } ΑΘΗΝΑΙ
 } ΔΙΟΛΟΥ 166 }
ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΔΟΣ 132-ΣΜΥΡΝΗ

Διὰ τὰ εἶσθε πάντοτε ὑγιεῖς

Πίνετε τὸ βραβευθὲν εἰς ὅλας τὰς Ἐκθέσεις

ΚΟΝΙΑΚ

Σ. ΚΑΙ Η. ΚΑΙ Α. ΜΕΤΑΞΑ

(Προσέξατε πολὺ εἰς τὴν μάρκαν)

ΚΕΝΤΡΙΚΟΝ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ ΕΝ ΠΕΙΡΑΙΕΙ

Ὀδὸς Ἀριστείδου 7. — Τηλεφ. 3-53.

ΕΤΑΙΡΙΑ ΤΣΙΜΕΝΤΩΝ "Ο ΤΙΤΑΝ,"

ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΙΑ — ΕΔΡΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ — ΚΕΦΑΛΑΙΑ : 3.000.000

ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ ΟΔΟΣ ΣΤΑΔΙΟΥ

ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΑ ΕΝ ΕΛΕΥΣΙΝΙ

ΤΗΛΕΦ. ΑΡΙΘ. 126

ΤΗΛΕΦ. ΑΡΙΘ. 396

ΓΡΑΦΕΙΑ ΦΟΡΤΩΣΕΩΝ ΕΝ ΠΕΙΡΑΙΕΙ—ΤΗΛΕΦ. ΑΡΙΘ. 427

ΤΗΛΕΓΡΑΦΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ : "ΤΙΤΑΝ," ΑΘΗΝΑΣ

Τσιμέντα «ΤΙΤΑΝ» τύπου ΠΟΡΤΛΑΝ (Ciment artificiel Portland) ανταποκρινόμενα εἰς τοὺς αὐστηροτέρους ἐπισημοὺς κανονισμοὺς τῶν πεπολιτισμένων Κρατῶν δι' ἔργα ἐκ Μπετόν πάσης φύσεως.

Βέτοπ ἀριεὶς λιμενικά, πλακοποιία, ἐπιστρώσεις ὁδῶν, κατασκευὴ πλινθῶν (τούβλων) καὶ ὀγκολίθων (ἀγκωνάρια), πρέκια κτλ. ΤΣΙΜΕΝΤΟ «ΚΥΚΛΩΨ». Εἰδικὴ κονία, κατάλληλος διὰ τὴν παρασκευὴν ὑδραυλικῶν ἀμμοκονιαμάτων διὰ συνήθεις λιθοδομὰς ἢ πλινθοδομὰς, ἀντικαθιστῶσα μὲ πλείστα ὅσα προτερήματα τὰ ἀμμοκονιάματα ἐξ ἀσβέστου.

Πολὺ ταχύτερα πῆξις. Ἀσυγκρίτως μεγαλυτέρα ἀντοχὴ. ὕδεν : Ταχύτης ἐκτελέσεως. Σημαντικὴ ἐλάττωσις τοῦ πάχους τῶν τοίχων, ἦτοι : Κέρδος εἰς χρῆσιμον ὥρον καὶ οἰκονομία εἰς ἐργατικά καὶ ὄγκον λιθοδομῆς.

Συνιστάται ἰδιαίτερος δι' ἔργα λιμενικά. ΣΗΜΕΙΩΣΙΣ. Ἡ Διεύθυνσις τῆς Ἐταιρίας «ΤΙΤΑΝ» θέτει τὴν πολυετὴ τῆς πείραν διὰ τὴν χρησιμοποίησιν τῶν τσιμέντων ἐφ' ἀπάντων τῶν κλάδων τῆς οἰκοδομῆς, εἰς τὴν διάθεσιν τῶν ἐνδιαφερομένων.

Πληροφορίαι εἰς τὰ Γραφεῖα : Ὀδὸς Σταδίου 33, προφορικῶς καὶ δι' ἀλληλογραφίας.

ΓΝΗΣΙΟΝ ΑΠΟΣΤΑΓΜΑ

ΑΠΟΣΤΑΦΥΛΙ

ΕΙΝΑΙ

ΤΟ ΚΟΝΙΑΚ

ΠΟΥΡΗ

Βραβευθὲν

ΕΙΣ ὍΛΑΣ ΤΑΣ ΕΚΘΕΣΕΙΣ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ

ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΑ - ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ

ΕΝ ΠΕΙΡΑΙΕΙ

Ἡ Πρωτομαγιά

Στοῦ **ΦΛΕΡΙΑΝΟΥ**

ΤΑ ΕΥΓΕΝΕΣΤΕΡΑ ΔΩΡΑ

Πρωτότυπος ἔκθεσις διὰ τὴν Ἀνθοκομίαν.

Πανέριαι καὶ γλάστρες μὲ φυτὰ ἀνθιδόμενα.

Ἐκθέσεις διὰ τὰς ἐορτὰς καὶ γάμους

ὄλων τῶν περιφύγων ἀνθοδοχείων.

ΛΑΜΠΕΣ ΗΛΕΚΤΡΙΚΕΣ

Φωτογραφικὲς μεγεθύνσεις,

ΑΚΟΥΑΡΕΛΛΕΣ-ΕΛΑΙΟΓΡΑΦΙΕΣ-ΠΑΣΤΕΛ

ΣΤΟΥ

ΧΡΗΣΤΟΥ ΜΗΛΙΩΝΗ

91 ΑΘΗΝΑΣ 91—ΑΘΗΝΑΙ

ΠΑΡΑΓΓΕΛΙΑΙ ΓΙΝΟΝΤΑΙ ΔΕΚΤΑΙ ΚΑΙ ΑΠΟ ΤΑΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ

Τιμαὶ λογικαὶ—Παράδοσις ταχίστη.